

G

g (ga') *m.db* Xarafka toddobaad ee xuruufta afka soomaliga, ahna shibbane.

gaab *m.l* Qof ama wax dheererkiius gaabanyahay.

gaaban *f.mg4 (-bnaa, -bnayd)* Wax aan joog dheer lahayn ahaansho.

gaabbaguul¹ *m.l* U habeendhixidda meel dheer oo geeddi loo yahay.

gaabbaguul² *f.g1 (-uulay, -uushay)* Meel dheer oo geeddi loo yahay u-habeendhixid.

gaabbaguulid *m.f.db eeg gaabbaguul²*.

gaabbayn *m.f.db eeg gaabbee.*

gaabbee *f.mg2 (-beeyay, -beysay)* Aayar socosho.

gaabi¹ *m.db* Qiyaas dheerer oo intii laga rabay ka gaaban.

gaabi² *f.g/mg2 (-iyay, -isay)* 1. (*f.g*) Wax dheeraa wax ka dhimid. 2. (*f.mg*) Aayar u socosho.

gaabin *m.f.db eeg gaabi².* *ld gaabis.*

gaabis *m.l* 1. G. ah: socod yaraan. 2. *ld gaabin.*

gaabnaan *m.f.db eeg gaaban.* *ld gaabnaansho, gaabni.*

gaabnaansho *m.l/dh ld gaabnaan.*

gaabni *m.db ld gaabnaan.*

gaabsad *m.l ld gaabsasho.*

gaabsasho *m.f.db eeg gaabsa.* *ld gaabsad.*

gaabshow *m.l.kh* G. ah: nafley aayar u socota oo aan dheerayn.

gaabsi *m.l* Galmo aan xalaal ahayn.

gaabso *f.g/mg3 (-saday, -satay)* 1. (*f.g*) Wax dheer, wax gaaban ka dhigasho. 2. (*f.mg*) Codka g.: cod hoos u dhigid. 3. (*f.mg*) Ka g.: wax ka tanaasulid.

gaaci *f.g2 (-iyay, -isay)* 1. Qof dagaal ku jira ul iwm u taagid. 2. Dareera xoog meel ugu shubid.

gaacin *m.f.db eeg gaaci.* *ld gaacis.*

gaacis *m.l ld gaacis.*

gaad¹ *m.db* 1. Geedsaar leh miro macaan oo la cuno oo goroyaduna aad u jeceshahay, isla markaasna looga dhigto kabdhoodka

(goonnibaarka) ciyarta shacdurka. 2. Ul gaaban oo xooggan.

gaad² *f.g1 (-day, -dday)* Nafley si lama filaan ah ugu kedin.

gaadaami *f.g2 (-iyay, -isay)* Awr la rarayo luqunta iyo jeeniga hore isku xirid si aanu u kicin.

gaadaamid *m.f.db eeg gaadaan².*

gaadaamin *m.f.db eeg gaadaami.* *ld gaadaamis.*

gaadaamis *m.l ld gaadaamin.*

gaadaan¹ *m.l Qarqarsi.*

gaadaan² *f.g1 (-aamay, -aantay; -aami)* Awr la rarayo luqunta iyo jeeniga hore iskaga xirid si aanu u kicin.

gaadaansad *m.l ld gaadaansasho.*

gaadaansan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax si gaadaan ah loo xiray ahaansho (awr la rarayo).

gaadaansanaan *m.f.db eeg gaadaansan.* *ld gaadaansanaansho.*

gaadaansanaansho *m.l/dh ld gaadaansanaan.*

gaadaansasho *m.f.db eeg gaadaanso.* *ld gaadaansad, gaadaansi.*

gaadaansi *m.l ld gaadaansasho.*

gaadaanso *f.g3 (-saday, -satay)* Awr la rarayo si gaadaan ah u xirasho.

gaadaar *m.db* 1. Haan duug ah. 2. Weel yar oo daawada xoolaha lagu dhayo lagu shubo.

gaaddaldo *m.db* Nafley badda ku jirta oo xiddigtadhul u eg.

gaadala-aqoon *m.dh ld gadaala-aqoon.*

gaadasho *m.f.db eeg gaado².*

gaadasho *m.f.db eeg gaado.*

gaaddabbuur¹ *m.l* 1. Orod aan dheereyn. 2. Faalaxgooddii dad badan sameeyaan oo cid lagu guulguulay.

gaaddabbuur² *f.mg1 (-ray, -rtay)* U g.: guulguul samayn (cid).

gaaddabbuurid *m.f.db eeg gaaddabbuur².*

gaaddaxir *m.l* Waxyabaha lagu qurxiyo fardaha marka la heenseeyo.

gaaddo *m.db* 1. Xabad. 2. (*-ooyin, m.l*) Ulo af dhuubar lehoo shacdurka lagu ciyaro.

gaade *m.l (-dayaal, m./ldh)* 1. Col yar oo hubaysan oo isu raaca in ay wax dilaan; dooxato. 2. Xanuu sambabada wareema.

gaadeeryo *m.dh* 1. Dheddigga goodirka. 2. Nooc ka mid ah deerada buuraha ku nool. 3. Nooc carmada ka mid ah.

gaadid *m.f.dh eeg gaad²*. *ld gaadis, gaadmo, gaadniin.*

gaadiid *m.lu* Wax kasta oo la rarto, laguna guuri karo.

gaadiidsad *m.l ld gaadiidsasho.*

gaadiidsasho *m.f.dh eeg gaadiidso. ld gaadiidsad, gaadiidsi.*

gaadiidsi *m.l ld gaadiidsasho.*

gaadiidso *f.g3 (-saday, -satay)* Wax gaadiid ka dhigasho.

gaadis *m.l ld gaadid.*

gaadmo *m.dh* Kedinta si lama filaan ah wax loogu kediyo. *ld gaadid.*

gaadniin *m.l ld gaadid.*

gaado *f.g3 (-atay, -adatay)* Wax si gaar ah u qiumeyn.

gaado¹ *m.l* Asluub; dhaqan.

gaado² *f.g3 (-atay, -adatay)* Wax gaadmo ku dilid ama ku qabasho.

gaadoowe *m.l* Kalluun xeebta aan ka fogaan oo leh diillimo dheerer ahaan ugu mardimasan.

gaaf¹ *m.l (-faf, m.l)* 1. Xaflad loo sameeyo labada is aroosay maalinta ay toddoba baxayaan. 2. Dhisme ku meelgaar ah. 3. Kaltan. 4. Dad shir u fadhiya looga arrinsanayo xajoo waxku'ool ah. 5. Hareer. 6. Dibad. 7. Meesha gorayada ku dhasho. 8. Midab geelu yeesho oo madow xigeen ah.

gaaf² *f.mg1 (-fay, -ftay)* Wax ka dheeraan iyada oo muujinaya diidmo iyo nicitaan (nafley).

gaafabbax¹ *m.l ld gaafabbixid.*

gaafabbax² *f.mg1 (-xay, -xday; -bixi)* Reer u gaar ah yeelasho (wiil).

gaafabbixi *f.g2 (-iyay, -isay)* Miile (kal) siin (qof).

gaafabbixid *m.f.dh eeg gaafabbax².* *ld gaafabbax¹.*

gaafabbixin *m.f.dh eeg gaafabbixi.*

gaafal *m.l (-llo, m.dh)* Bedenka gudihiiisa kuraasi ku rakiban ragga seebinaya ku fadhiistaan.

gaafammeer¹ *m.l ld gaafmeerid.*

gaafammeer² *f.mg1 (-ray, -rtay)* *ld gaafmeer².*

gaafammeerid *m.f.dh ld gaafmeerid.*

gaafan *f.mg4 (-fnaa, -fnayd)* 1. Wax diyaar ah ahaansho. 2. Midab gaar ah yeelasho (neef geel ah).

gaafasho *m.dh eeg gaaf².*

gaafeysad *m.l ld gaafeysasho.*

gaafeysasho *m.f.dh eeg gaafeysyo. ld gaafeysad, gaafeysi.*

gaafeysi *m.l ld gaafeysasho.*

gaafeysyo *f.mg3 (-stay, -satay)* Wax kaltan ku qaybsasho.

gaafaid *m.f.dh eeg gaaf².*

gaafmeer¹ *m.l* 1. Socodka uu qof sameeyo isaga oo iska ilaalinayo in ay cidi aragto; kormeer; afmeer. 2. *ld gaafmeerid.* *ld gaafammeer¹, gaafwareeg¹.*

gaafmeer² *f.mg1 (-ray, -rtay)* Meel cidla ah socosho iyada oo layska ilaalinayo dad; kormeerid; afmeerid. *ld gaafammeer², gaafwareeg².*

gaafmeerid *m.f.dh eeg gaafmeer².* *ld gaafammeer¹, gaafammeerid, gaafmeer¹ (2), gaafwa*

gaafnaan *m.f.dh eeg gaafan.* *ld gaafa-naansho.*

gaafnaansho *m.l/dh ld gaafnaan.*

gaafnow *f.mg3 (-naaday, -naatay)* Wax diyaar ah noqosho.

gaaf¹ *m.l* 1. Waqtidheer. 2. Miileysi; kaltan.

gaaf² *f.mg3 (-ftay, -fatay)* 1. Bawdyo kala fogeyn (hal). 2. U g.: wax qabashadooda isu diyarin. 3. U g.: wax baajintooda isku hawlid. 4. Ku g.: wax dhan walba ka marid.

gaaffootamid *m.f.dh eeg gaafootan².* *ld gaafootan¹ (2).*

gaafootan¹ *m.l* 1. Kaltan. 2. *ld gaafootamid.*

gaafootan² *f.mg1 (-amay, -antay; -ami)* Wax ku kaltamid.

gaafwareeg¹ *m.l 1. ld gaafmeerid.* 2. Cidlada oo lagu ambado.

gaafwareeg² *f.mg1 (-gay, -gtay)* 1. *ld gaafmeer* 2. Ku g.: meel ku agwareegid. 2. Cidlada wareegid.

gaafwareegid *m.dh eeg gaafwareeg².* *ld gaafmeerid.*

gaag *m.l* Wax aan tira badnayn.

gaagax¹ *m.l ld gaaggax¹.*

gaagax² *f.mg1 (-xay, -xday)* *ld gaaggax².*

gaagaxsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* *ld gaaggaxsan.*

gaagaxsanaan *m.dh ld gaaggaxsanaan.*

gaagaxsanaansho *m.l/dh ld gaaggax-sanaan.*

gaaggax¹ *m.l* 1. Marka neef godlani wax gansado (qoonsado) oo caanuhu ku cararaan; godolnaqsi. 2. *ld gaaggixid.*

gaaggax² *f.mg1 (-xay, -xday; -gixi)* Godolkii ku baabi'id, wax la qoonsaday darteed. *ld gaagax².*

gaaggaxsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Xoolo gaaggaxay ahaansho. *ld gaaggaxsan.*

gaaggaxsanaan <i>m.f.dh eeg gaaggaxsan. ld gaaggaxsanaan, gaagaxsanaansho, gaaggaxsanaansho.</i>	gaagaxsanaansho,	gaalib¹ <i>m.l Nooc fardaha orodkooda ka mid ah.</i>
gaaggaxsanaansho <i>m.lldh ld gaaggax- sanaan.</i>	gaalib² <i>f.mg1 (-bay, -btay)</i> <i>Faras orod aan dheerayn samayn.</i>	
gaaggixi <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> <i>Neef godlan wax uu gansado oo caanuhu uga iman waayaan ku samayn.</i>	gaalibid <i>m.f.dh eeg gaalib².</i>	
gaaggixid <i>m.f.dh eeg gaaggax². ld gaagax¹, gaaggax¹, gaagixid.</i>	gaalis <i>m.l (-syo, m.db) (xis.)</i> <i>Urur tirooyin ah ama baro ah oo ku yaalla habdhis kulan oo qeexaya dhammaan qiimayaasha u dhixeyya laba bar dhammaad. Haddii labada bar dhammaad ay jiraan g.ka waa gaalin oodan, haddii an ku jirinna waa g. furan.</i>	
gaaggixin <i>m.f.dh eeg gaaggixi. ld gaaggixis, gaagixin, gaagixis.</i>	gaalis furan <i>m.l (-syo ..., m.db) (xis.)</i> <i>Urur ka kooban tirooyinka u dhixeyya laba tiro oo la isa siiyey oo aan ku jirin bar dhammaadyada. G.ka f. ee u dhixeyya laba tiro oo maangal ah a iyo b waxa loo qoraa (a,b). Marka g.ka f. lagu muujinayo xarriiq tiro bar dhammaadyada goobo ayaa la geliyaa.</i>	
gaaggixis <i>m.l ld gaaggixin.</i>	gaalis-xidhan <i>m.l (-syo ..., m.db) (xis.)</i> <i>Urur ka kooban tirooyinka u dhixeyya laba tiro oo la isa siiyey oo ay ku jiraan bar dhammaadyada. Gaaliska xidhan ee u dhixeyya laba tiro oo maangal ah a iyo b waxa loo qoraa [a,b]. Marka gaaliska xidhan lagu muujinayo xarriiq tiro bar dhammaadyada waxa ugu calaamadeeyaa goobo gudahooda la madoobeeyay.</i>	
gaagurre <i>m.l Inan ku jira da'dii uu qaadan lahaa tababbar ciidan.</i>	gaallan <i>f.mg4 (-naa, -nayd)</i> <i>Wax aan muddo lagu dhaqmin ahaansho.</i>	
gaahi <i>m.db Meel aan naq Lahayn, oomanana ah oo aan cidi joogin. ld gahayr¹ (4).</i>	gaallanaan <i>m.f.dh eeg gaallan. ld gaallanaansho.</i>	
gaahii¹ <i>m.db ld Gaahi; gahayr.</i>	gaallanaansho <i>m.l/dh ld gaallanaan.</i>	
gaahii² <i>f.mg1 (-ray, -rtay)</i> <i>Gahayr noqosho (miro).</i>	gaallays¹ <i>m.l.kh Waran g. ah: nooc warmaha waaweyn ka mid ah lagu dagaallamo.</i>	
gaahiirid <i>m.f.dh eeg gaahii².</i>	gaallays² <i>m.dh.kh Toorrey g. ah: toorrey dheer oo birsulub leh oo lagu dagaallamo.</i>	
gaajabbeel¹ <i>m.l Recbidda gaajo ku haysay lagu reebu cunto yar. ld qajabbeel¹.</i>	gaalleef <i>m.dh (-ffo, m.)</i> <i>1. Nooc ka mid ah toorreyda oo godan. 2. Mindi dheer oo godan oo qaab toorrey leh.</i>	
gaajabbeel² <i>f.mg1 (-eelay, -eeshay)</i> <i>Nafley baahneyd gaajo iska reebid. ld qajabbeel².</i>	gaalli <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> <i>1. Wax aayar u wadid. 2. Wax yarayn.</i>	
gaajabbeelid <i>m.f.dh eeg gaajabbeel². ld qajabbeelid.</i>	gaillin <i>m.f.dh eeg gaajoo.</i>	
gaajaysan <i>f.mg4 (-snaa, -snayd)</i> <i>Wax gaajo hayso ahaansho. ld qajaysan.</i>	gaallisee <i>f.g2 (-seeyay, -seysay)</i> <i>1. Durbaan la garaacayo tallaabo la helid. 2. Cid ku dul wareegid.</i>	
gaajaysnaan <i>m.f.dh eeg gaajaysan. ld gaajaysnaansho, qajaysnaan, qajasnaansho.</i>	gaalliseyn <i>m.f.dh eeg gaallisee.</i>	
gaajaysnaansho <i>m.lldh ld gaajaysnaan.</i>	gaalliso <i>m.db Nooc ciyaaraha lagu jaameeyo ka mid ah.</i>	
gaajo <i>m.db Dareen jirku dareemo marka cuntadu ka raagto. ld qajajo.</i>	gaalnimo <i>m.db Gaal ahaansho.</i>	
gaajoo <i>f.mg3 (-ooday, -ootay)</i> <i>Gaajo dareemid.</i>	gaaloobid <i>m.f.dh eeg galow².</i>	
gaajood <i>m.f.l eeg gaajoo.</i>	gaallow¹ <i>m.l Miro ka baxa geed abaareedka qaarkiis.</i>	
gaal¹ <i>m.l (-lo, m.db)</i> <i>1. Nin aan muslin ahayn. 2. Nin aan raxmad lahayn. 3. ld faranji. 4. ld ceelgeel:</i> <i>Ceel biyo badan oo aan dhanoo la hayn; ceelgaal. 5. ld geel (haruubgaal, xeryagaal iwm).</i>	gaallow² <i>f.mg1 (-oobay, -owday; -oobi)</i> <i>Gaal noqosho.</i>	
gaal² <i>m.db</i> <i>1. Haweeney aan muslin ahayn. 2. Haweeney aan raxmad lahayn; gaalad. 3. Hab; dabeecad.</i>	gaalshire <i>m.l Xabsi.</i>	
gaalad <i>m.db Haweeney aan muslin ahayn.</i>		
gaalayn <i>m.f.dh eeg gaalee.</i>		
gaalee <i>f.g2 (-leeyay, -laysay)</i> <i>Cid gaal ka dhigid.</i>		

gaameyt *m.l (-yo, m.db) (baay.)* Unug taran oo dhex gala gaamayt kale, si uu u abuuro bacrimane.

gaamur *f.mg1 (-ray, -rtay)* Aad u xoogaysi (nafley).

gaamurid *m.f.db eeg gaamur.*

gaan *m.l* 1. Wax xooggan oo adkaysi leh. 2. Geel aan irmaanayn. 3. G. ah: wax aad u badan.

gaane *m.l.u.kh* G. ah: geel aan irmaaneyn.

gaannan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax xoog badan yeeshay ahaansho.

gaannanaan *m.f.db eeg gaannan. ld gaannanaansho.*

gaannanaansho *m.l/db ld gannaanaan.*

gaanni¹ *m.l (-yo, m.db)* 1. Yaxaas lab oo dilaa ah. 2. Ugaarta nooceeda waaweyn; ishin.

gaanni² *m.db.kh* G. ah: fardo xoog, cayil iyo adkaysi isku darsaday.

gaantay *m.l (-yo, m.db) (jool.)* Xabuub khafif oo dhadhaab lakabeed oo ka dhashay dhoobo, waxa laga yabaa iney ku sameysantey cadaadis culeyska dhadhabaha kor saaran dartood, ama sibidhow (cementation), sida nuuradda.

gaar *m.l* 1. Xuub ku dahaaran ilmo dhashay. 2. Dhiil, abxad iwm wax korka looga dhaaro. 3. Urun.

gaard¹ *m.l* 1. Wax cid si gooni ah u khuseeya. 2. Qof loo xilsaaray, inuu ilaaliyo xafiis, dukaan iwm. 3. G. ah: khaas ah. 4. Dhaawac callirsan.

gaard² *m.l (nax.)* Magac guud iyo magac g.

gaard³ *f.g/mg1 (-ray, -rtay)* 1. (f.g) Meel tegid. 2. (f.g) Cid, cid ka horreysa ka daba tegid. 3. (f.g) Jir cananno ku suntid. 4. (f.g) Dhiil, abxad iwm dhaarid. 5. (f.mg) Wax, wax ku filnaansho.

gaaraabbidhaan *m.l ld gaaraabbidhood.*

gaaraabbidhood *m.l* Cayayaan yar, duula oo qaarka dambe ku leh maaddo iftiin bixisa habeenkii. *ld, gaaraabbidhaan*

gaararro *m.db* 1. Nooc kalluunka ka mid ah. 2. Dabada raha.

gaarcadde *m.l ld garcadde.*

gaardi¹ *m.l* Socod habeysan oo tallaabada la isla helayo oo ciidammada u gaar ah.

gaardi² *f.mg1/2 (-iyay, -iday/-isay; -iyi)* Socod habeysan oo tallabada la isla helayo.

gaardin *m.db ld gaardiyid.*

gaardis *m.l ld gaardiyid.*

gaardisii *f.g2 (-iiyay, -iisay)* Cid gaardi ku socodsii.

gaardisiin *m.f.db eeg gaardisii.*

gaardiyid *m.f.db eeg gaardi². ld gaardin, gaardis.*

gaarhaye *m.l (-yayaal, m.l/db)* Qof loo xilsaaray inuu ilaaliyo guri, xafiis iwm.

gaarheyn *m.db* Gaarhaye ahaansho.

gaari¹ *m.l (-yo, m.db)* 1. (gawaari, m.db)

Gaadiid dhuleed matoor leh oo dadka iyo xamuulka lagu qaado. 2. Gaarigacan.

gaari² *m.db* Haweeney maamulka aqalkeeda iyo nadaafadda jirkka aad u ilaalisa oo uga adag.

gaarid *m.f.db eeg gaar³.* *ld gaarniin.*

gaariddameer *m.l (-tro, m.db)* Qalab oogo fidsan, laba shaag wax lagu rarto, oo dameer, baqal iwm jiidaan.

gaarifarfas *m.l (-syo, m.db)* Gaadiid rakaab fuula oo faras jiida.

gaarigacan *m.l (-nno, m.db)* Gaadiid dhuleed yar, matoor lahayn, gacanta lagu wado oo hal shaag leh. *ld gaarigacmeed.*

gaarigacmeed *m.l (-dyo, m.db) ld gaarigacan.*

gaarinmimo *m.db* Gaari ahaansho.

gaariwale *m.l (-layaal, m.l/db)* Nin gaaridameer, gaarifarfas iwm ku shaqeeya.

gaarniin *m.l ld gaarid.*

gaaroodi¹ *m.l* Dhul didib ah, bannaan oo ay ka baxaan dhir dhaadheer oo teelteel ah iyo dixin.

gaaroodi² *f.g2 (-iyay, -isay)* Xubin bararan wax kulul ku kubbayn.

gaaroodin *m.f.db eeg gaaroodi².*

gaarrax *m.l* Ilmo dacdarro iyo arrad ka muuqdaan.

gaarsii *f.lg2 (-iiyay, -iisay)* 1. Ammaano meel loo rabo geyn. 2. Cid meel geyn. 3. Wax, cid si habboon ugu qaybin.

gaarsiin *m.f.db eeg gaarsii. ld gaarsiis.*

gaarsiis *m.l ld gaarsiin.*

gaas *m.l* 1. Dareere loo isticmaalo ifsashada aqallada iyo cunto karinta. 2. (-sas, m.l) Ciidamo badan oo hal meel laga xukumo; qayb.

gaasabbax¹ *m.l* 1. Kabbixidda nafley ka samatabaxdo dhibaato jiilaal. 2. *ld gaasabbixid.*

gaasabbax² *f.g/mg1 (-xay, -xday, -bixi)* Dhibaato iyo rafaad jiilaal keenay cid ka samatabixin.

gaasabbixi *f.g2 (-iyay, -isay)* Dhibaato iyo rafaad jiilaal keenay cid ka samatabixin.

gaasabbixid *m.f.db eeg gaasabbax².* *ld gaasabbax¹ (2).*

gaasabbixin *m.f.db eeg gasabbixi.*

gaashaaman *f.mg4 (-mnaa, -mnayd)* 1. Wax hubkii uu isku difaaci lahaa u dhanyahay

ahaansho. 2. Wax dahaar adag oo aan hub fudud kari karin leh ahaansho.	gaasir ¹ <i>m.l.kh</i> Wax, miisaankiisa ama cabbirkiiisa aannu dhammayn.
gaashaamasho <i>m.f.db eeg</i> gaashaamo.	gaasir ² <i>f.g1 (-ray, -rtay)</i> Wax, miisaankiisa ama cabbirkiiisa wax ka dhimid.
gaashaambuur <i>m.db</i> Dad dhawr qolo ah oo ciadamada isku darsaday oo xoogooda mideeyay.	gaasiran ¹ <i>f.mg1 (-rmay, -rantay, -rmi)</i> Wax gaasir ah noqosho.
gaashaambuuraysad <i>m.l ld</i> gaashaam-buuraysasho.	gaasiran ² <i>f.mg4 (-rnaa, -rnayd)</i> Wax gaasir ah ahaansho.
gaashaambuuraysho <i>m.f.db eeg</i> gaashaambuurayso. <i>ld</i> gaashaambuuray-sad, gaashaambuursi, gaashaam-buursasho	gaasirid <i>m.f.db eeg</i> gaasir ² .
gaashaambuuraysi <i>m.l ld</i> gashaambuuray-sasho.	gaasirmid <i>m.f.db eeg</i> gaasiran ¹ .
gaashaambuuresso <i>f.g3 (-stay, -satay)</i> Cid gaashaambuur la noqosho. <i>ld</i> gaashaam-buурсо.	gaasirnaan <i>m.f.db eeg</i> gaasiran ² . <i>ld</i> gaasirnaansho.
gaashaambuursad <i>m.l ld</i> gaashaam-buuraysasho.	gaasirnaansho <i>m.l/dh ld</i> gaasirnaan.
gaashaambuursasho <i>m.l/db ld</i> gaashaam-buuraysasho.	gaastarig-cariye <i>m.l (-gayaal, m.l/dh)</i> (<i>c.nafj</i>) Hormoon laga sameeyo qaybta xiidmaha ugu xigta ee caloosha. Soo deyntiisa waxaa fududeeya cunnada caloosha soo gasha; dhiigga ayuu raaca wuxuu fududeeya soo deynta dheecaanka caloosha.
gaashaambuursi <i>m.l ld</i> gaashaambuuray-sasho.	gaatamid <i>m.f.db eeg</i> gaatan ² . <i>ld</i> gaatan ¹ (2).
gaashaambuурсо <i>f.g3 (-saday, -satay)</i> <i>ld</i> gaashaambuurayso.	gaatan ¹ <i>m.l</i> 1. Socod dhukis ah oo wax lagu gaadayo (nafley). 2. <i>ld</i> gaatamid.
gaashaamnaan <i>m.f.db eeg</i> gaashaaman.	gaatan ² <i>f.mg1 (-amay, -antay; -ami)</i> Dhukin iyada oo wax la gaadayo.
gaashaamo <i>f.mg3 (-aantay, -aamatay)</i> Ka g.: wax soo socda waxyeeladooda ka tabaabushaysasho.	gaatir <i>m.db</i> 1. Haragga oogada oo adkaada, siiba kan sacabbada iyo cagaha. 2. Harag qolof adag noqday oo shafka, goroflegedka iyo cagaha geelu ku yeesho. 3. Geed-nagaaraad oo yar. <i>ld</i> gaatur.
gaashaan <i>m.l (-nno/-ammo, m.db)</i> Qalab bir ama harag adag ah, oo looga gabbado riddada warmaha, fallaarahi iwm.	gaatiroobid <i>m.f.db eeg</i> gaatirow. <i>ld</i> gaaturoobid.
gaashaandaduur <i>m.l</i> Difaac. <i>ld</i> gaashaan-daduuriid.	gaatirow <i>f.mg1 (-oobay, -owday; -oobi)</i> Gaatir noqosho. <i>ld</i> gaaturow.
gaashaandaduuriid <i>m.db ld</i> gaashaan-daduuriid.	gaatur <i>m.db ld</i> gaatir.
gaashaandhig ¹ <i>m.l</i> 1. Quwadda dal u qaabbilsan in ay ka difaacdoo cadowga dibadda. 2. <i>ld</i> gaashaandhigid.	gaaturoobid <i>m.db ld</i> gaatiroobid.
gaashaandhig ² <i>f.mg1 (-gay, -gtay)</i> U g.: wax iska daaficid.	gaaturow <i>f.mg1 (-oobay, -owday; -oobi)</i> <i>ld</i> gaatirow.
gaashaandhigid <i>m.f.db eeg</i> gaashaandhig ² . <i>ld</i> gaashaandhig ¹ (2).	gaawe <i>m.l (-wayaal, m.l/dh)</i> Haruub weyn oo geela lagu maalo, toobe; haruubgaal.
gaashaanle <i>m.l (-layaal, m.l/dh)</i> 1. Darajada ciidan oo u dhexeysa dhamme iyo gaashaanle-dhexe. 2. Biciid lab oo haraggiisa laga sameeyn karo gaashaan.	gaaweeto <i>m.db (-ooyin, m.l)</i> Weel yar, macdan ah, dheg leh oo ciidanku wax ku shubto.
gaashaanqaad <i>m.l (-dyo, m.db)</i> Qof qaangaaray oo dagaal ka qaybgali karo. <i>ld</i> gaashaanxajis.	gaax <i>m.db</i> 1. Caano isgaaray oo candho xoolaad ku baaqday. 2. Wixii waqtigii la soo saari jirey aan la soo saarin ee la urursho oo dib loo dhigo oo dhan.
gaashaanxajis <i>m.l ld</i> gaashaanqaad.	gaaxasho <i>m.f.db eeg</i> gaaxo.
gaashgaash <i>m.l</i> Majabbaxi.	gaaxi <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> Candho xoolaad caano ku baajin.
gaashi <i>m.db (-iyo, m.l)</i> Bar weyn oo midab ah oo ku taal neef xoola ah oogadiisa. <i>ld</i> gaasho, geesho.	gaaxin <i>m.f.db eeg</i> gaaxi.
gaasho <i>m.db ld</i> gaashi.	gaaxo <i>f.mg3 (-xday, -xatay)</i> Candho xoolaad caano ku baaqasho.
	gaaxsad <i>m.l ld</i> gaaxsasho.
	gaaxsan <i>f.mg4 (-naa, -nayd)</i> Wax caano ku baaqdeen ahaansho (candho xoolaad).

gaaxsanaan <i>m.f.dh eeg gaaxsan. ld gaaxsanaansho.</i>	gabaddanoo <i>f.mg3 (-ooday, -ootay)</i> Gabadano dareemid.
gaaxsanaansho <i>m.l/db ld gaaxsanaan.</i>	gabaddanood <i>m.f.l eeg gabadanoo.</i>
gaaxsasho <i>m.f.dh eeg gaaxso. ld gaaxsad, gaaxsi.</i>	gabadh <i>m.dh (-bdho, m.l) ld gabar²</i>
gaaxsasho <i>m.l ld gaaxsasho.</i>	gabaggabee <i>f.g2 (-beeyay, -beysay)</i> Wax gabagabo ku samayn. <i>ld gebagebee.</i>
gaaxsi <i>m.l ld gaaxsasho.</i>	gabaggabeyn <i>m.f.dh eeg gabagabeyn. ld gebaggebeyn.</i>
gaaxso <i>fg3 (-saday, -satay)</i> Candho xoolaad caano ku baajisasho.	gabaggabeysan <i>f.mg4 (-snaa, -snayd)</i> Wax la gabagabeyy ahaansho. <i>ld gebagge- beysan.</i>
gaayimad <i>m.db (-do, m.l)</i> Waraaqo yaryar oo gadaal isaga dheggan oo wax lagu qoro; nootbuug.	gabaggabeysnaan <i>m.f.dh eeg gabagg- beysan. ld gabaggabeysnaansho,</i> <i>gebaggebeysnaan.</i>
gab ¹ <i>m.db.sh.r</i> Cod lagu muujiyo shanqar gaaban oo kedis ah. <i>ld geb¹.</i>	gabaggabeysnaansho <i>m.l/db ld gabagg- beysnaan.</i>
gab ² <i>f.g1 (-bay, -btay)</i> 1. Xil saaran ka soo bixi waayid (qof). 2. Wax samayntisa awood u waayid. <i>ld geb².</i>	gabaggabo <i>m.db 1. Dhac weyn.</i> 2. Dhameystirkha lagu sameeyo hawl, arrin iwm. <i>ld gebaggebo.</i>
gabaabsad <i>m.l ld gabaabsasho.</i>	gabal <i>m.l ld gobol.</i>
gabaabsasho <i>m.f.dh eeg gabaabso. ld gabaabsad, gabaabsi.</i>	gaban ¹ <i>m.l (-nno, m.dh)</i> 1. Inan yar. 2. Deero yar oo lab ah. 3. G. ah: wax tiro yar. <i>ld gibin¹, gifin¹.</i>
gabaabsi <i>m.l ld gabaabsasho.</i>	gaban ² <i>m.db (-bno, m.l)</i> 1. Gabar yar. 2. Deero yar oo dheddig. <i>ld gibin², gifin².</i>
gabaabso <i>fg3 (-saday, -satay)</i> Wax sii dhammaanaya oo wax yar ka dambeeyaan noqoshoo.	gabar <i>lg1 (-bray, -bartay; -bri)</i> 1. (<i>f.g</i>) Cid wax khayaanid. 2. (<i>f.lg</i>) Wax badan meel isugu keenid.
gabaaddiir <i>m.db.kh</i> 1. Meel dhibaato saameysay oo aan dad iyo duunyo ku noolayn. 2. Dhibaato weyn. <i>ld gabaahiiro, gabaahiir.</i>	garbar ¹ <i>m.l Midab madow oo iduhu dhabarka ku yeeshaan.</i>
gabaahiir <i>m.db.kh ld gabaaddiir.</i>	garbar ² <i>m.dh (-bdho, m.l)</i> 1. Haweyney aan weli la guursan; inan. 2. Cadrad. <i>ld geber, gabadh.</i>
gabaahiiro <i>m.db.kh ld gabaaddiir.</i>	gabareymaanyo <i>m.dh Nafley la rumeyسان- ياه inay badda ku nooshahay, taasoo qaarka sarana ka ah garbar qaarka dambena mallay.</i>
gabaaraggeddi ¹ <i>m.l</i> 1. Gadgeddonka wax marar badan oo isku xiga sameeyaan. 2. <i>ld gabaaraggeddin.</i>	gabarnimo <i>m.dh</i> Gabar ahaansho.
gabaaraggeddi ² <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> Wax dhawrjeer oo isku xiga dabageddin.	gabarraale <i>m.l Nooc kalluunka ka mid ah.</i>
gabaaraggeddin <i>m.f.dh</i> gabaaraggeddi ² . <i>ld gabaaraggeddi¹ (2).</i>	gabas <i>m.l</i> 1. Nooc warmaha waaweyn ka mid ah. 2. Hanti.
gabaaran <i>f.mg4 (-rnaa, -rnayd)</i> <i>ld gabran.</i>	gabax ¹ <i>m.l.kh</i> Meel bannaan oo dabayl iyo dhaxan badan.
gabaarasho <i>m.f.dh ld gabrasho.</i>	gabax ² <i>f.mg1 (-xay, -xday)</i> Si tartiib ah oo aan biyo dhig lahayn u di'id (roob).
gabaarnaan <i>m.dh ld gabranaan.</i>	gabaxle <i>m.l Roob biyo yar oo aan biyo dhig lahayn, muddo dheerna da'a.</i>
gabaarnaansho <i>m.l/db ld gabranaan.</i>	gabay ¹ <i>m.l (-yo, m.dh)</i> Nooc maansada ka mid ah oo leh qaafiyad, luuq iwm oo aan muusig loo tumin.
gabaaro <i>f.mg3 (-rtay, -ratay)</i> <i>ld gabro.</i>	gabay ² <i>f.mg1 (-byay, -bayday; -byi)</i> Gabay tirin.
gabaayoox <i>m.l ld gabayre.</i>	gabayaa <i>m.l ld gabayaa.</i>
gabac ¹ <i>m.l Hodmid meel ama wax lagu hodmo.</i>	gabayee <i>m.l (-yayaal, m.l/db)</i> Meel hadba waqt go an oo lagu heshiiyey ay ganacsatadu wax ku kala iibsadaan; carwo.
gabac ² <i>f.g1 (-cay, -cday)</i> Hawl, arrin iwm hodid.	
gabaddanaysan <i>f.mg4 (-snaa, -snayd)</i> Wax dhaxan badani hayso ahaansho.	
gabaddanaysnaan <i>m.f.dh eeg gabaddanaysan. ld gabaddanaysnaansho.</i>	
gabaddanaysnaansho <i>m.l/db ld gabaddan- aysnaan.</i>	
gabaddano <i>m.dh</i> Dhaxan badan oo dabayl wadata; dayradhaaf.	

gabayoox <i>m.l ld gabaayoox.</i>	gabbalgaab <i>m.l Galabnimada inteeda dambe ee gabbaldhaca ka horreysa. ld gabbalgaab.</i>
gabayre <i>m.l</i> 1. Meel dhaxan badan oo aan gabbaad lahayn. 2. Dhaxan badan. <i>ld gabaayoox, gabayoox.</i>	gabbalgaabad <i>m.l ld gabbalgaab.</i>
gabayssi <i>f.g2 (-iiyay, -isay)</i> Ka g.: qof gabay kubeerid.	gabbalgaabsad <i>m.l ld gabbalgaabsasho.</i>
gabaysii <i>m.f.dh eeg gabaysii.</i>	gabbalgaabsasho <i>m.f.dh eeg gabbalgaabso. ld gabbalgaabsad, gabbalgaabsi.</i>
gabbaad <i>m.l (-do, m.dh)</i> Wax, wax kale looga gabbado.	gabbalgaabsi <i>m.l ld gabbalgaabsasho.</i>
gabbaadsasho <i>m.f.dh eeg gabbaadso. ld gabbaadsi.</i>	gabbalgaabso <i>f.mg3 (-saday, -satay)</i> Ku g.: ilaa waqtiga go qorraxdu dhicidda ku dhowaato meel ku sugnaansho.
gabbaadsi <i>m.l ld gabbaadsasho.</i>	gabbaljiif <i>m.l</i> 1. Gabbalgaab. 2. Qof wahsi badan oo aan shaqada jecleyn.
gabbaadso <i>f.g3 (-saday, -satay)</i> ka g.: wax gabbaad ka dhigasho.	gabbalsiidhac <i>m.l ld qorraxdhac.</i>
gabbaan¹ <i>m.l.kh</i> G. ah: neef aan caano badan lahayn.	gabbar <i>f.g1 (-ray, -rtay)</i> Cid gabbaro siin.
gabbaan² <i>m.l</i> Nooc miisaan ah. <i>ld gabne, gabno, gibbaan.</i>	gabbaro <i>m.dh (-ooyin, m.l)</i> Lacag ama hanti kale oo beelo meel wada daggani bixiyaan oo la siiyo dowlad ama boqortooyo; sedo, ammaan.
gabbaannimo <i>m.dh</i> Gabbaan ahaansho. <i>ld gibbaannimo.</i>	gabbasho <i>m.f.dh eeg gabbo. ld gabbad¹, gabbood, gambad, gambasho.</i>
gabbaati¹ <i>m.l</i> Hanti yar oo laga bixiyo gabar la guursanayo oo yaradka ka horreeya.	gabbi <i>f.g2 (-iyay, -iday; -iyi)</i> Nabar la soo tuuray balfin, weecin, celin.
gabbaati² <i>f.g1 (-iyay, -iday; -iyi)</i> Hanti yar, markas gabar la guursanayo, ka bixin.	gabbigabbi <i>m.dh.u</i> Ilaalo koox ah oo loo diro col inay soo indha-idheeyaan. <i>ld gabgabbi.</i>
gabbaatiyid <i>m.f.dh eeg gabbaati².</i>	gabbin <i>m.f.dh eeg gabbi. ld gabbis.</i>
gabbad¹ <i>m.l ld gabbasho.</i>	gabbi <i>m.l ld gabbin.</i>
gabbad² <i>m.dh (-dyo, m.dh)</i> Xantoobo.	gabbo <i>f.mg3 (-baday, -batay)</i> Wax la soo riday ama lo soo tuuray gabbaad ka gelid. <i>ld gabboo, gambo².</i>
gabbal¹ <i>m.l</i> Qorrax sii dhaceysa.	gabboo <i>f.mg3 (-ooday, -ootay)</i> <i>ld gabbo.</i>
gabbal² <i>m.dh (-lo, m.l)</i> Bar oo ku taal neef xoola ah oogadiisa.	gabbood <i>m.l ld gabbasho.</i>
gabbaldaye <i>m.l ld gabbaldaye.</i>	gabcid <i>m.f.dh eeg gabac².</i>
gabbaldaye <i>m.l</i> Geed-gaab la beero oo leh caleemo balballaaran iyo ubax wareegsan oo hurud ah oo hadba meesha qorraxdu ka jirto u jeesta oo laga miiro mirihiisa saliid. <i>ld gabbalday.</i>	gabdhomid <i>m.f.dh eeg gabdhon.</i>
gabbaldhac <i>m.l</i> Waqtii qorraxdu sii dhacayso iftiinkeeduna gabaabsi yahay. <i>ld gabbaldhicid.</i>	gabdhon <i>f.mg1 (-omay, -ontay; -omi)</i> Daadasho, hoorid (roob).
gabbaldhacsad <i>m.l ld gabbaldhacsasho.</i>	gabee <i>f.g2 (-beeyay, -beysay)</i> 1. Socod cagulus oo aad mooddo in qofka tallaabsigu dhibayo. 2. Dabin qaab saab leh oo shinbiraha lagu dabo.
gabbaldhacsasho <i>m.f.dh egg gabbaldhacso. ld gabbaldhacsad, gabbaldhacsii.</i>	gabeyn <i>m.f.dh eeg gabee.</i>
gabbaldhaci <i>m.l ld gabbaldhacsasho.</i>	gabeysan <i>f.mg4 (-snaa, -snayd)</i> Wax la gabeyey ahaansho (nafley).
gabbaldhacso <i>f.mg3 (-saday, -satay)</i> 1. Ku g.: ilaa gabbal dhaca meel joogid. 2. U g.: wax samayntooda ilaa gabbaldhaca sugid.	gabeynsaan <i>m.f.dh eeg gabeysan. ld gabeynsaancho.</i>
gabbaldhici <i>f.mg2 (-iyay, -isay)</i> U g.: ilaa qorraxdhaca wax meel ku hayn.	gabgab <i>m.dh.sh.r</i> G. leh: erey lagu muujijo cagajiidid ama ciirciirid.
gabbaldhicid <i>m.dh ld gabbaldhac.</i>	gabgabbi <i>m.dh.u ld gabbigabbi.</i>
gabbaldhicin <i>m.f.dh egg gabbaldhici.</i>	gabgable <i>m.l (-layaal, m.l/dh)</i> Qof gabgab sameeya.
gabbalee <i>f.g2 (-leeyay, -leysay)</i> Gabbalo veelasho.	gabgablee <i>f.mg2 (-leeyay, -leysay)</i> 1. Gabgab samayn. 2. Falal cagajuglайн cid loola yimaado.
gabbaleyn <i>m.f.dh eeg gabbalee.</i>	gabgableyn <i>m.f.dh eeg gabgablee.</i>
	gabid <i>m.f.dh eeg gab.</i> <i>la gabniin, gebid.</i>

gabiib *m.db.kh* Dhul carro san ah oo aan qaniin lahayn. *ld gebiib*.

gabiyo *m.l (jool)* Carro tuulka ku samaysma webiga labadiisa dacal marka uu fataho.

gablami *f.g2 (-iyay, -isay)* Cid gablan ka dhigid. *ld goblami*.

gablavid *m.f.db eeg gablan²*. *ld goblavid*.

gablamin *m.f.db eeg gablami*. *ld goblamin*.

gablan¹ *m.l.kh* Qof gaboobay oo aan carruur lahayn. *ld goblan¹*.

gablan² *f.mg1 (-amay, -antay; -ami)* 1. Qof carruurtii ka le'atay noqosho. 2. Qof gaboobay oo aan carruur lahayn noqosho. *ld goblan²*.

gablannimo *m.db* Gablan ahaansho. *ld goblannimo*.

gablee *f.mg2 (-leeyay, -leysay)* Socod cagajiid ah oo aan qasad lahayn samayn.

gabley *m.db* Nooc shimbiraha ka mid ah; habas.

gableyn *m.f.db eeg gablee*.

gableyshimbir *m.db* Ciyaar dhaqameed oo qaabka loo dheelo ama dhaqdhaqaqeeda laga soo minguuriy shimbirkha la yiraahdo gabley.

gabloon¹ *m.l.kh* Candho guran oo aan caano lahayn. *ld gabto, gabtood, gabtool¹*.

gabloon² *f.mg1 (-oolay, -ooshay)* Wax guran oo aan caano lahayn noqosho. *ld gabtool²*.

gabloonlid *m.f.db eeg gabloon²*. *ld gabtoolid*.

gabne *m.l ld gabbaan²*.

gabniin *m.l ld gabid*.

gabno *m.db ld gabbaan²*.

gaboobid *m.f.db eeg gabow²*.

gabood *m.db* Dulmi; gardarro, eex.

gaboodfal¹ *m.l* 1. Gardarro bareer ah oo cid lagu sameeyo. 2. *ld gaboodfalid*.

gaboodfal² *f.mg1 (-alay, -ashay)* Ku g.: gardarro bareer ah cid ku samayn.

gaboodfalid *m.f.db eeg gaboodfal²*. *ld gaboodfal¹ (2)*.

gaboley *m.db* Ragga gabooyahha ku hubeysan.

gaboo *m.l ld gaboy*.

gabooyaale *m.l* Qof gabooye ku ugaarsada. *ld gabooyaaley*.

gabooyaaley *m.db ld gabooyaale*.

gabooye *m.l (-yayaal, m.l/dh)* Galka fallaarahaa lagu rito; qule. *ld gabooyo*.

gabooyo *m.l ld gabooye*.

gabow¹ *m.l* Duqimo iyo da'weyni nafleydu gaarto markay muddo dheer noolaato.

gabow² *f.mg1 (-oobay, -owday; -oobi)* 1. Muddo badan noolaansho. 2. Da' weyn oo aan wax la qabsan karin gaarid.

gabowsho *m.l* Gabow; gaboobid.

gaboy *m.l (gaboy, m.db)* Qof ugaarsiga ku nool. *ld gaboo*.

gabraar¹ *m.l (-ro, m.db)* Nin ugaarsada.

gabraar² *m.l/dh* Dabidda, qabashada iyo laynta ugaarta.

gabraarad *m.l ld gabraarasho*.

gabraarasho *m.f.db eeg gabraaro*. *ld gabraarad*.

gabraarato *m.db.u* Dad ugaarsiga ku nool.

gabraaro *f.g3 (-rtay, -ratay)* Ugaar laysasho.

gabramid *m.f.db eeg gabran¹*.

gabran *f.g4 (-naa, -nayd)* Wax badan oo meel wada fadhiya noqosho.

gabran *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax la khayaamay ahaansho (cid).

gabranaan *m.f.db eeg gabran*. *ld gabaarnaan, gaabaarnaansho, gabra naansho*.

gabranaan *m.f.db eeg gabran*. *ld gabranaansho*.

gabranaansho *m.l/dh ld gabranaan*.

gabranaansho *m.l/dh ld gabranaan*.

gabrar *m.l (-rro, m.db)* Caalir.

gabrapho *m.f.db eeg gabro*. *ld gabaarasho*.

gabrid *m.f.db eeg gabar*.

gabro *f.g3 (-raday, -ratay)* Nafley badan meel wada fariisasho. *ld gabaaro*.

gabsas *m.db (c.nafl.)* Naasley yar oo gafuur dhuuban, dabo dheer oo duf badan iyo midab casaan xigeen ah leh oo ku nool meelaha jiqda ah; saangur.

gabsho *m.db* Caano aad u dhanaanaaday oo isbeddel ku dhacay.

gabshoo *f.mg3 (-ooday, -ootay)* Gabsho noqosho.

gabshood *m.f.l eeg gabshoo*.

gabto *m.db ld gabloon¹*.

gabtood *m.l ld gabloon¹*.

gabtool¹ *m.l ld gabloon¹*.

gabtool² *f.mg1 (-oolay, -ooshay)* *ld gabloon²*.

gabtoolid *m.db ld gabloonlid*.

gabxarar *m.l* Leg; sakaar.

gabxid *m.f.db eeg gabax²*.

gabxo *m.db* Meel aan dhir iyo caws midna lahayn oo lamadeegaan ah.

gabyaa *m.l* Nin hal-abuurka maansada yaqaan. *ld gabayaa*.

gabyid *m.f.db eeg gabay²*.

gacal *m.l.u* 1. Jacayl cid loo hayo. 2. Saaxiibtinnimo, qaraabannimo, iwm oo cid ka dhexeysa.

gacalcun *m.l* Cay kaftan ku dheechanyahay oo dad gacal ahi isujeediyaan. *ld gacalcunid*.

gacalcunid *m.db ld gacalcun*.

gacaliso *m.db* Qof haween ah oo aad loo jecelyahay. *ld gacalo (1)*.

gacaliye *m.l* Nin aad loo jecelyahay.

gacalnimo *m.dh* Gacal ahaansho.
gacalo *m.dh ld* **Gacaliso; gacaltooyo.**
gacalsad *m.l ld* **gacalsasho.**
gacalsasho *m.f.dh eeg* gacalso. *ld* **gacalsad, gacalsi.**
gacalsi *m.l ld* **gacalsasho.**
gacalso *f.g3* (-saday, -satay) Qof gacal ka dhigasho.
gacaltooyo *m.dh* Is jeelaan iyo is qaddarin dad ka dhexeya. *ld gacalo* (2).
gacan xoodnaan *m.dh* (-cmo ..., m.l) Gacanka goobada ee xoodan halka bar ee xodka.
gacan¹ *m.l* (-ammo/-nno, *m.dh*) Khoori.
gacan² *m.l* (-ammo/-nno, *m.dh*) (*xis*). Xarriiq toosan ee ka timaada xuddunta kuna dhammaata bar ku taalla meeriska goobada ama fogaanta ka bilaabata xuddunta kubbadda, kuna dhammaata bar ku taal dusha kubbadda.
gacan³ *m.dh* (-cmo, m.l) 1. Xubinta faraha leh ee dadka wax ku qabsado. 2. Xubin dheer, madaxa maroodiga ka laallaadda oo uu wax ku qabsado kana neefsado. 3. Dhegta weelasha iwm.
gacan-adag *f.mg1* (-kaa, -kayd) Wax, waxbixinta ku adagtahay ahaansho (qof); bakhayl; muudal, dhabcaal.
gacan-adayg¹ *m.l kh* Bakhaylnimo.
gacan-adayg² *f.mg1* (-gay, -gtay) Ku g.: hanti ku bakhaylid (qof).
gacan-adaygid *m.f.dh eeg* gacan-adayg².
gacan-adkaan *m.f.dh eeg* gacan-adag. *ld gacan-adkaansho*
gacan-adkaansho *m.l/dh eeg* gacan-adkow. *ld gacan-adkanaan.*
gacan-adkow *f.mg3* (-ooday, -ootay) Ku g.: wax hanti ku bakhaylay noqosho (qof).
gacandhaaf¹ *m.l* 1. Faragelinta idan la'aan lagu sameeyo wax qof kale leeyayah. 2. *ld gacandhaaf.*
gacandhaaf² *f.g1* (-fay, -ftay) Wax dad kale leeyayah idin la'aan faragelin.
gacandhaafid *m.f.dh eeg* gacandhaaf². *ld gacandhaaf¹* (2).
gacandhiib¹ *m.l* Qof laga dhintay waxa la siyo.
gacandhiib² *f.g1* (-bay, -btay) Qof laga dhintay wax siin.
gacandhiibid *m.f.dh eeg* gacandhiib².
gacandho *m.dh ld* **gaxandho.**
gacandur *m.l* (*daaw.*) Mudidda xididdada dhiigga celiya midkood (aroore).
gacangal *f.mg1* (-alay, -ashay; -geli) 1. Dhibaato la kulmid. 2. U g.: qof cadow ah

ka xoog badan oo aan u tureyn gacantiisa gelid.
gacangeli *f.g2* (-iyay, -isay) 1. Cid dhibaato dhaxalsiiri. 2. U g.: cid kale oo cadow ah gacantooda gelin.
gacangelid *m.f.dh eeg* gacangal².
gacangelin *m.f.dh eeg* gacangeli. *ld gacangelis.*
gacangelis *m.l ld* **gacangelin**
gacanhaadi *f.mg2* (-iyay, -isay) 1. U g.: cid gacan u lulid ayadoo salaan loola jeedo. 2. U g.: cid gacan u lulid iyadoo la wacayo.
gacanhaadin *m.f.dh eeg* gacanhaadi. *ld gacanhaadis.*
gacanhaadis *m.l ld* **gacanhaadis.**
gacanhelid *m.dh* Qof kaalmo u fidiyid.
gacanjiido *m.dh* Cad hilib ah oo yaalla lafdhabarka, misigtu korkeeda.
gacankudhiigle *m.l* (-layaal, *m.l/dh*) Qof dambi dil ahi ku cad yahay.
gacankutaagle *m.l* Nin keligii tashade ah oo aan garqaadan.
gacanqaad¹ *m.l* 1. Dagaal yar oo gacan la adeegsanayo. 2. Salaan kalgacaltooyo. 3. Siin; waxbixin. 4. *ld gacanqaadid.*
gacanqaad² *f.g/mg1* (-day, -dday) 1. (*f.g*) Cid gacan ku salaamid. 2. (*f.g*) Qof xaal siin. 3. (*f.mg*) Dagaal bilaabid. 4. (*f.mg*) U g.: cid wax ugu deeqid.
gacanqaadid *m.f.dh eeg* gacanqaad². *ld gacanqaad¹* (4).
gacanqabad *m.l ld* **gacanqabasho.**
gacanqabasho *m.f.dh eeg* gacanqabo. *ld gacanqabad.*
gacanqabo *f.g3* (-btay, -batay) Cid taageerid.
gacanqabsad *m.l ld* **gacanqabsasho.**
gacanqabsasho *m.f.dh eeg* gacanqabso. *ld gacanqabsad, gacanqabsi* (4).
gacanqabsi *m.l* 1. Ul ama wax la mid ah oo marka la socdo gacanta lagu qaato. 2. Lacag yar oo lagama maarmaanka lagu iibsado. 3. Lacag yar oo ganaci lagu bilaabo. 4. *ld gacanqabasho.*
gacanqabso *f.g3* (-saday, -satay) 1. Faa'iido badan helid. 2. Nin, gabar uu guursaday oo aan ciddeedu dhisis kaxaysasho.
gacansaar¹ *m.l* 1. Iib qimaha la bixinayo marka wax la kala gato. 2. Xirir saaxiibnimo oo dhex mara laba qof ama ka badan. 3. G. ah: lacag caddaan ah oo wax lagu kala iibsado. 4. *ld gacansaarid.*
gacansaar² *f.g/mg1* (-ray, -rtay) 1. (*f.g*) Cid, cid dagaal ka dhexeesa la heshiin. 2. (*f.mg*) Is g.: cid, cid kale dagaal gacanta la adeegsanayo isweydaarasho.

gacansaarid *m.f.db eeg gacansaar². ld gacansaar¹ (4).*
gacansarrayn *m.f.db eeg gacansarree.*
gacansarree *f.mg² (-reeyay, -raysay)* Ka g.: wax ka lib keenid.
gacansayr¹ *m.l 1. Diidmo. 2. ld gacansayrid.*
gacansayr² *f.mg¹ (-ray, -rtay)* Ku g.: talo, amar iwm si qayaxan u diidid.
gacansayrid *m.f.db eeg gacansayr². ld gacansayr¹ (2).*
gacansiin *m.db* Gargaaridda, caawinidda.
gacantogaale *m.l ld gacantogaaleyn.*
gacantogaalee *f.g² (-eeyay, -eysay)* 1. Wax durugsan laacid. 2. Ammaano loo dhiibtay ku takrifalid (qof). 3. Hanti si tashiil la'aan ah u isticmaalid.
gacantogaaleyn *m.f.db eeg gacantogaalee.* *ld gacantogaale, gacantogaaleys.*
gacantogaaleys *m.l ld gacantogaaleyn.*
gacantogaaleysad *m.l ld gacantogaaleysasho.*
gacantogaaleysasho *m.f.db eeg gacantogaaleysasho.* *ld gacantogaalaysad, gacantogaaleysi.*
gacantogaaleysi *m.l ld gacantogaalaysasho.*
gacantogaaleysyo *f.g³ (-stay, -satay)* 1. Wax durugsan laacid. 2. Ammaano loo dhiibtay ku takrifalasho (qof).
gacanyare¹ *m.l (-rayaal, m.l/dh)* Kaaliye; hoosjiooge.
gacanyare² *m.l (-rayaal, m.l/dh) (taar.)* Bulshadii dhulgoosiga ninka ilaaliya boqorka, una qabta hawlaha militriga, kaddibna hela dhul uu ku noolaado.
gacayr *m.db* Geed yar oo laamo jilicsan oo la cuno leh.
gacmadheere *m.l* Geed faalala oo leh bari wayn oo xooluhu ku harraadbeelaan.
gacmagelis *m.l* Harag, shiraac, balaastig iwm oo gacmaha la gashado.
gacmagooye *m.l* Nooc geed oo saaqe ah.
gacnabar *f.g¹ (-ray, -rtay)* Farabar.
gacnabarid *m.f.db eeg gacnabar.*
gacnagube *m.l (-bayaal, m.l/dh)* Geed faalala oo geedaha kale isku maro, leh laamo caleemo leh, oo dhecaankisu jirka guba.
gacnootis *m.l (-syo, m.db)* Jiiddida qof keligiis ah dowlis labada gacmood ku soo jiido; Nintoocsi.
gad *f.g¹ (-day, -dday)* 1. Badeeco lacag ku beddelid. 2. Wax tirid. Tus. "Roob baa raadkii gaday." 3. Weyso burin.
gadaafee *f.g² (-eeyay, -eeysay)* Cid gardareysasho.
gadaafeyn *m.f.db eeg gadaafee ld gadaafays.*

gadaafeys *m.l ld gadaafeyn.*
gadaafyo *m.db* Dulmi, gardarro.
gadaal *m.db* Docda dhabarka ku aaddan; xagga dambe; dib.
gadaal baah *m.l (fis.)* Baahidda ama qalloocsanka hirar, marka ay dhexmarayaan dalool ama la laabmayaan wareegga geftinka oodan ama hor-joggsi sida derbi.
gadaala-aqoon *m.db* 1. Aqonta xooluhu u leeyihii kudmada (awr). 2. Kasmo iyo aqoon u lahaasho xubnaha taranka: isuttaggooda iyo sida caruurga loo dhalo ama u dhalato. *ld gaadala-aqoon.*
gadaalabbar¹ *m.l* 1. Barashada, qaabka iyo xeeladaha kudmada. 2. *ld gadaalabbarid.*
gadaalabbar² *f.g¹ (-ray, -rtay)* Qaabka iyo xeeladaha kudmada barid.
gadaalabbarid *m.f.db eeg gadaalabbar².* *ld gadaalabbar¹ (2).*
gadaale *s.* Dib xiga; gadaaleeya.
gadaalkagaar *m.l* Qof dhawaan meherad, balwad iwm bilaabay oo aan waaya-aragnimo ulahayn. *ld gadaalmagaar.*
gadaalmagaar *m.l ld gadaalkagaar.*
gadaalo *m.l.u* 1. Waayo dambe. 2. Xubnaha taranka ee dhaddigga.
gadaaman *f.mg⁴ (-mnaa, -mnayd)* Wax gadaano loo yeelay ahaansho.
gadaamanaan *m.f.db eeg gadaaman.* *ld gadaamanaansho.*
gadaamanaansho *m.l/dh ld gadaamanaan.*
gadaan *m.l (-nno, m.db)* 1. Saabka weelasha qaarkiisa kore. 2. Qoriga ku wareegsan saabka fooddiisa sare.
gadaawe *m.l* Nooc kalluunka badda ka mid ah. *ld geddawe.*
gadabad *m.db* Nooc badda kalluunka ka mid ah.
gadaf¹ *m.l* 1. Wax qaab wareegsan leh. 2. Wax lagu qariyo wax kale. *ld gedef¹.*
gadaf² *f.g¹ (-dfay, -daftay; -dfi)* 1. Wax qaab wareegsan u yeelid. 2. Wax, wax kale ku dahaarid. *ld gedef².*
gadangatee *f.mg² (-teeyay, -teysay)* Aayar u socoshoo.
gadangateyn *m.f.db eeg gadangatee.*
gadangato *m.db* Socod aayar loo soconayo ayadoo hadba cabbaar loo nasanayo socodka.
gadasho *m.f.db eeg gado*
gadawaar¹ *m.l* Cirku marka uu qaawan yahay oo uusan daruur lahayn.
gadawaar² *f.mg¹ (-ray, -rtay)* Daruur beelid (cir).
gadawaarid *m.f.db eeg gadawaar².*

gaddi *f.g1/2* (-iyay, -diday/-isay; -iyi) *ld*
     geddi².
 gaddiifad *m.db ld* kaddiifad.
 gaddin *m.db ld* geddiyid.
 gaddis *m.l ld* geddis.
 gaddisad *m.l ld* geddisad.
 gaddisan *f.mg4* (-snaa, -snayd) *ld* geddisan.
 gaddisasho *m.db ld* geddisasho.
 gaddisley *m.db ld* geddisley.
 gaddisnaan *m.db ld* geddisnaan.
 gaddisnaansho *m.l/dh ld* geddisnaan.
 gaddiso *f.g3* (-stay, -satay) *ld* geddiso.
 gaddiyid *m.db ld* geddiyid.
 gaddoomid *m.db ld* geddoomid.
 gaddon¹ *m.l ld* geddoonid.
 gaddon² *f.mg1* (-oomay, -oontay; -oomi) *ld*
     geddoon².
 gadfan *f.mg4* (-naa, -nayd) 1. Wax, wax ku
     gadaaman ahaansho. 2. Wax, wax kale
     dahaar looga dhiigay ahaansho. *ld* gedfan.
 gadfanaan *m.f.db eeg* gadfan. *ld* gadfanaansho,
     gedfanaan, gedfa- naansho.
 gadfanaansho *m.l/dh ld* gadfanaan.
 gadfid *m.f.db eeg* gadaf². *ld* geffid.
 gadgaddi *f.g1/2* (-iyay, -iday/isay; -iyi) *ld*
     gedgeddi.
 gadgaddin *m.f.db ld* gedgeddiyid.
 gadgaddis *m.l ld* gedgeddiyid.
 gadgaddiyid *m.db ld* gedgeddiyid.
 gadgaddoomid *m.db ld* gedgeddoonid.
 gadgaddoon¹ *m.l ld* gedgeddoonid.
 gadgaddoon² *f.mg1* (-oomay, -oontay; -
     oomi) *ld* gedgeddoon².
 gadhoorad *m.db ld* kalloorad.
 gadhuus *m.db* Kaalinta kan biyaha daraya ka
     xigta.
 gadid *m.f.db eeg* gad.
 gadiid *m.l* Waqtiga kala bara gelinka hore iyo
     gelinka dambe.
 gadiir *m.l* Nooc ka mid ah kalluunka badda. *ld*
     gediir.
 gado *f.g3* (-atay, -adatay) Badeeco lacag ku
     baddalasho.
 gadoob *m.l* (-byo, *m.db*) 1. Saabley. 2. Qaybta
     dambe ee lafdhabarta. 3. Weel aan buuxin.
 gadood¹ *m.l* 1. Lo'gisi iwm weeyrasha ay
     sameeyaan. 2. Kacdoon dad badani
     sameeyaan, iyagoo si adag uga dhiidhiyaya
     wax ay diiddanyihiin. 3. *ld* gadoodid. *ld*
     gedaad¹, gedood¹, gidaad¹.
 gadood² *f.mg1* (-day, -dday) 1. Lo'gisi iwm
     weyrixid. 2. Dad badan, wax ay
     diiddanyihiin si adag uga dhiidhiyid. *ld*
     gedaad², gedood², gidaad².

gadoodid *m.f.db eeg* gadood². *ld* gadood¹,
     gedaad¹, gedaadid, gedood¹, gedoodid,
 gadoodsan *f.mg4* (-naa, -nayd) Wax
     gadooday ahaansho. *ld* gedaadsan,
     gedoodsan, gidaadsan.
 gadoodsanaan *m.f.db eeg* gadoodsan. *ld*
     gadoodsanaansho; gedoodsanaan,
     gedoodsanaansho.
 gadoodsanaansho *m.l/dh ld* gadoodsanaan.
 gadoon¹ *m.l* (-nno, *m.db*) Meel godan oo ciid
     adag ama dhadhaab ah oo marka roobku
     da'o xareedda laga dhurto.
 gadoon² *m.db* Haan gorof ah oo la tuuray.
 gadow *m.l* (-wyo, *m.db*) Ul ama ka badan oo
     wareegsan, oo lagu xiro afka sare ee saab,
     wadaan, iwm. *ld* gedow.
 gaf¹ *m.l* (-faf, *m.l*) 1. Khalad. 2. Meelkadhac.
     ^{ld} gef.
 gaf² *f.g/mg1* (-fay, -ftay) 1. (*f.g*) Khalad
     samayn. 2. (*f.g*) Haleeli waayid. 3. (*f.mg*) U
     g.: cid meeekadhac ku samayn.
 gafane *m.l* (-nayaal, *m.l*) Dulin shilinta ka
     weyn, maqaar jilicsan oo ku nool dhiigga
     nafreyda.
 gafid *m.f.db eeg* gaf². *ld* gefid.
 gafsan *f.mg4* (-naa, -nayd) Wax gaf sameeyey
     ahaansho.
 gafsanaan *m.f.db eeg* gafsan. *ld* gafsanaansho,
     gefsanaan, gefsanaansho.
 gafsanaansho *m.l/dh ld* gafsanaan.
 gafuur *m.l* (-ttoo, *m.db*) Afka iyo sankaa
     nafleyda.
 gafuurtaag¹ *m.l* 1. Kibir iyo isla weyni wajiga
     ka muuqda. 2. *ld* gafuurtaagid.
 gafuurtaag² *f.mg1* (-gay, -gtay) Kibir iyo isla
     weyni weji ka muujin.
 gafuurtaagid *m.f.db eeg* gafuurtaag². *ld*
     gafuurtaag¹ (2).
 gag *m.db* 1. (*sh.r*) cod lagu muujiyo jug xoog
     leh. 2. G. ah: qof mintid ah oo gacan'adag.
 gaggab¹ *m.l* 1. Kufidda iyo miyirbeelidda uu
     dhaliyo nabar surka ku dhacay. 2. Xanuun
     surka culaysiya. 3. *ld* gaggabid.
 gaggab² *f.mg1* (-bay, -btay) 1. Nabar surka ku
     dhacay la miyir beelid. 2. Xanuun surka
     culaysiya dareemid.
 gaggabaysad *m.l ld* goggobeyasho.
 gaggabaysasho *m.db ld* gobobaysasho.
 gaggabaysi *m.l ld* goggobaysasho.
 gaggabayso *f.g3* (-stay, -satay) *ld* goggobayso.
 gaggabi *f.g2* (-iyay, -isay) Cid, nabar ay la
     miyir beesho surka kaga dhufasho.
 gaggabid *m.f.db eeg* gaggab². *ld* gaggab¹ (3).
 gaggabin *m.f.db eeg* gaggabi. *ld* gaggabis.
 gaggabis *m.l ld* gaggabin.

gaggabo <i>m.dh</i> Dawakhid.	galaalan <i>f.mg4</i> (-lnaa, -lnayd) Wax galaali ku taal ahaansho.
gaggabo <i>m.dh ld</i> goggobo.	galaalasho <i>m.f.dh eeg</i> galaalo.
gaggabsan <i>f.mg4</i> (-naa, -nayd) Wax la gaggabiye ahhaansho.	galaalgali <i>f.g2</i> (-iyay, -isay) Wax dildilleyn. <i>ld galgal</i> .
gaggabsanaan <i>m.f.dh eeg</i> gaggabsan. <i>ld gaggabsanaansho</i> .	galaalgalin <i>m.f.dh eeg</i> galaalgali. <i>ld galgalin, galgalis.</i>
gaggabsanaansho <i>m.lldh ld</i> gaggabsanaan.	galaalid <i>m.f.dh eeg</i> galaal ² .
gahayr¹ <i>m.lkh</i> 1. <i>ld gaahir</i> 1. Miro aan bislaan, curdannimadiina dhaafay. 2. G. ah: gabar innannimo ku weynaatay. 3. Wax aan jilicsanayn; adag. 4. <i>ld gaahi</i> .	galaalnaan <i>m.f.dh eeg</i> galaalan. <i>ld galaalnaansho.</i>
gahayr² <i>m.dh</i> Geed gaab u eg dhafaruuta oo leh laamo dhuudhuuban oo aqallada lagu dhisto.	galaalnaansho <i>m.lldh ld</i> galaalnaan .
gahayr³ <i>f.mg1</i> (-ray, -rtay) 1. Miro curdan dhaafid. 2. Qof doobnimo ku weynaansho. <i>ld gahayrow.</i>	galaalo¹ <i>m.dh</i> Neef ido ah oo madaxa madow oo foolka calaamad cad ku leh.
gahayrid <i>m.f.dh eeg</i> gahayr ³ . <i>ld gahayroobid.</i>	galaalo² <i>f.g3</i> (-ltay, -latay) Cid galaal marsasho.
gahayroobid <i>m.f.dh ld</i> gahayrid.	galaami <i>f.g2</i> (-iyay, -isay) Ubad xoolaad oo habartood la maalayo, si uu u nuugo hadba dhan ka soo gelid.
gahayrow <i>f.mg1</i> (-oobay, -owday; -oobi) Gahayr noqosho. <i>ld gahayr.</i>	galaamid <i>m.f.dh eeg</i> galaan ² . <i>ld galaamis².</i>
gahnay <i>m.l</i> Xarig yaryar, xaskul ah oo rarada, dhambalahi iwm lagu sameeyo.	galaamin <i>m.f.dh eeg</i> galaami. <i>ld galaamis¹.</i>
gal¹ <i>m.l</i> (-lal, <i>m.l</i>) 1. Meel godan oo biyo ku jiraan. 2. Warqad adag oo xaashiya lagu kaydiyo; fayl.	galaamis¹ <i>m.l ld</i> galaamin.
gal² <i>m.lldh</i> (-lal, <i>m.l</i>) 1. Nuur dayaxa isku wareejiya. 2. Buqshad. 3. Shay wax lagu xafido (sida seef, billaawe iwm).	galaamis² <i>m.dh ld</i> galaamid.
gal³ <i>fg/mg1</i> (galay, gashay; geli) 1. (<i>f.g</i>) Wax dhexdi ama gudihii gaarid. 2. (<i>f.g</i>) Arrin, hawl iwm wax ka qabasho. 3. (<i>f.mg</i>) Ka g.: god muhiim ah qof uga hor marid (shax). 4. (<i>f.mg</i>) U g.: shisheey isu dhiibid. 5. (<i>f.mg</i>) U g.: cid maqan howl u qabasho. 6. (<i>f.mg</i>) U g.: cid meel ugu gabbasho. 7. (<i>f.mg</i>) Ku g.: Wax laga quustay heliddooda noqosho (baadi).	galaammurux <i>m.l ld</i> garaammurux.
galaabrax¹ <i>m.l</i> Socod badan oo meel horay iyo gadaal loogu socdo. <i>ld galoobbox¹.</i>	galaan¹ <i>m.l</i> (-nno, <i>m.dh</i>) 1. Xarig awrka lagu keeneeyo. 2. Weel yar oo biyaha lagu darsado. 3. Weel dheg leh oo afar litir qaada. 4. Saab digaagga lagu qaado marka la guuraayo.
galaabrax² <i>f.mg1</i> (-xay, -xday) Meel horey iyo gadaal ugu noqnoqosho. <i>ld galoobbox².</i>	galaan² <i>fg1</i> (-aamay, -aantay; -aami) Si gaar ah timo u tidcid.
galaabbixid <i>m.f.dh eeg</i> galaabbax ² . <i>ld galaabbixis, galoobboxid.</i>	galaangalad <i>m.l ld</i> galgalasho.
galaabbixis <i>m.dh ld</i> galaabbixid.	galaangalasho <i>m.dh ld</i> galgalasho.
galaaciif <i>m.l</i> Nooc kalluunka badda ka mid ah oo habeenkii ifa.	galaangali <i>f.g2</i> (-iyay, -isay) Wax dildilleyn. <i>ld galgal</i> .
galaafasho <i>m.f.dh eeg</i> galaafso.	galaangalin <i>m.f.dh eeg</i> galaangali. <i>ld galaangalis, galgalin, galgalis.</i>
galaafao <i>f.g3</i> (-ftay, -fatay) Cid waxyelladeeda sabab u noqosho.	galaangalis <i>m.l ld</i> galaangalin.
galaal¹ <i>m.dh</i> 1. Diillin cad oo madaxa idaha bartanka kaga tal. 2. Dambas, nuurad iwm oo qof la fooray wejiga laga mariyo.	galaangalo <i>f.mg3</i> (-gashay, -galatay) <i>ld galgal.</i>
galaal² <i>fg1</i> (-aalay, -aashay) Qof laga badiyey turub wajiga dambas, nuurad iwm ka marin.	galaas <i>m.l</i> (-syo, <i>m.dh</i>) 1. Weel macdan ah oo wax lagu shubto. 2. Fasal.
	galaayoox <i>m.l</i> (-xo, <i>m.dh</i>) 1. Meel dhaxan badan leh. 2. Dhaxan badan.
	galaayuu¹ <i>m.l</i> 1. Qaylo, dhaadasho. 2. Olol iyo juuc badan oo ay nirguhu sameeyaan markay gaajoodaan.
	galaayuu² <i>f.mg1</i> (-say, -stay) 1. Qaylid, dhaadasho. 2. Nirgo gaajooday olol iyo juuc badan samayn.
	galaayuu³ <i>m.f.dh eeg</i> galaayuu ² .
	galab <i>m.dh</i> (-lbo, <i>m.l</i>) Gelinka dambe ee maalinta.
	galabaysad <i>m.l ld</i> galabaysasho.
	galabaysasho <i>m.f.dh eeg</i> galabayso. <i>ld galabaysad, galabaysi.</i>

galabaysi <i>m.l ld</i> galabaysasho.	galaykojiin <i>m.l (-nyo/-no, m.dh)</i> (<i>kiim</i>)
galabayso <i>f.mg3</i> (-stay, -satay) Ku g.: galab meel joogid.	Boolisakarayd ka kooban bolimeer gulukows ah oo faracyo badan leh oo laga helo nudaha xayawaanka, gaar ahaan beerka iyo unugyada muruqyada. Waa kaydka muhiimka ah ee tamarta kaarboo- haydryad ee unugyada xayawaanka, waxaanay u egtahay rucub xubuub ah oo sasarro yar ah.
galabcarraabid <i>m.f.dh eeg</i> galabcarraw ² .	galayn <i>m.f.dh eeg</i> galee.
galabcarraw ¹ <i>m.l</i> Socod waqtii galab ah la socdo.	galaysan <i>f.mg4 (-snaa, -snayd)</i> Wax gal ku jira ahaansho.
galabcarraw ² <i>f.mg1 (-abay, -awday)</i> Waqtii galab ah socosho.	galaysnaan <i>m.f.dh eeg</i> galaysan. <i>ld</i> galaysnaansho.
galabdheer <i>m.dh</i> Xilliga u dhexxeeya saddexda galabnimo ilaa afarta.	galaysnaansho <i>m.l/dh ld</i> galaysnaan.
galabgaab <i>m.l</i> Galabnimada inteeda dambe ee qorraxdhaca ka horreysa. <i>ld galab- gaab</i> .	galbasho <i>m.f.dh eeg</i> galbo.
galabgaabad <i>m.l ld</i> galabgaab.	galbeed <i>m.l</i> Dhanka qorraxdu u dhacdo; bogox, bugux.
galabnimo <i>m.dh,fk</i> Waqtii galab ah.	galbeedi <i>m.l.kh</i> Wax kastoo galbeed loo nisbeeyo.
galabsad <i>m.l ld</i> galabsasho.	galbi <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> 1. Aroos aqalgeyn. 2. Cid meel aadeysa sagootin. <i>ld gelbi</i> .
galabsasho <i>m.f.dh eeg</i> galabso. <i>ld galabsad,</i> <i>galabsi.</i>	galbin <i>m.f.dh eeg</i> galbi. <i>ld galbis¹, gelbin,</i> <i>gelbis.</i>
galabsi <i>m.l ld</i> galabsasho.	galbis ¹ <i>m.l ld</i> galbin.
galabso <i>f.mg3 (-saday, -satay)</i> Cid fal xun oo lagu sameeyey istaahilid.	galbis ² <i>m.l</i> Ciyaar dumarka u gaar ah oo la cayaaro, sida buraaburka, munaasabadaha aroosyada.
galac ¹ <i>m.l (-cyo, m.dh)</i> Waran af ballaaran oo birtisu wada soofeyasantahay.	galbo <i>f.mg3 (-baday, -batay)</i> 1. Galab carraabid. 2. Tegid aan soo noqoshoh lahayn sameyn. 3. Aqalgelid (guur).
galac ² <i>m.dh.sh.r</i> Cod lagu muujiyo if kedis ah.	galcad <i>m.l (-dyo, m.dh)</i> Xamaarad. <i>ld</i> galangalcayn.
galaclee <i>f.mg2 (-leeyay, -leysay)</i> Wax iftiin badan oo indhaha dhilebaya leh ahaansho.	galcasho <i>m.dh ld</i> galangalcayn.
galacleyn <i>m.f.dh eeg</i> galaclee.	galco <i>f.mg3 (-caday, -catay)</i> Xamaarasho. <i>ld</i> galangalcee.
galaktoos <i>m.l (kiim.)</i> Sonkor sahlan (C6 H12 O6), taas oo dabeeći ahaan ka timaadda mid ka mid ah maxsuulka dheeʃhiidka insaymeed ee sonkor caanoodda laaktows, asal ahaanna waa xabag carbeed.	galda' <i>f.mg1 (-ay, -day; -di'i)</i> Ku g.: cid si ba'an ugu goodiyid.
galangal <i>m.l</i> Dabayl qabow oo ka soo horreysa roobka; saxansaxo.	gal-dayax <i>m.l (c.fal.)</i> Giraan ilays ah oo ku wareegsan dayaxa ama qorraxda marka qorraxda laga dhix arko wiriqaha daruur sare oo khafiif ah oo ku gudban sokadeeda.
galangalcayn <i>m.f.dh eeg</i> galangalcee. <i>ld galcad,</i> <i>galcasho.</i>	galdhacsad <i>m.l ld</i> galdhacsasho.
galangalcee <i>f.g2 (-ceeyay, -caysay)</i> Xamaarasho.	galdhacsasho <i>m.f.dh eeg</i> galdhacso. <i>ld</i> galdhacsad, galdhaci.
galangalco <i>m.dh</i> 1. Si leexleexasho oo wax xamaaranaya u socod. 2. Dabayl.	galdhaci <i>m.l ld</i> galdhacsasho.
galangalcoobid <i>m.f.dh eeg</i> gangalcow.	galdhacsasho <i>f.mg3 (-saday, -satay)</i> Nafley sida mas, abeso iwm xuubka sare ridid.
galangalcow <i>f.mg1 (-oobay, -owday; -oobi)</i> Cayil ama dhereg la socon waayid.	galdi'id <i>m.f.dh eeg</i> galda'.
galasac ¹ <i>m.l</i> Caano dhaynimadii ka tegay welina aan suusac noqon.	gale <i>m.l (-layaal, m.l/dh)</i> 1. Cudur ku dhaca xubnaha taranka ee dadka, oo keena dhabar xanuu iyo dhalmo la'aan; jabto. 2. Dabayl xoog leh. 3. Gebi tog.
galasac ² <i>f.mg1 (-cay, -cday)</i> Caano heer ay dhaynimadii ka tegeen, suusacna aanay noqon gaarid.	galee <i>f.g2 (-leeyay, -laysay)</i> 1. Wax gal ku ridid. 2. Shax badin.
galasicid <i>m.f.dh eeg</i> galasac ² .	
galawkooma <i>m.dh (daaw.)</i> Xaalad cudureed oo cadaadiska isha dhexdeeda uu aad u sarreeyo wuxuuna keeni karaa indhabeel.	
galax <i>m.l</i> 1. Caano dhay ah oo la qaboojiyey. 2. <i>ld kalax.</i>	
galayax <i>m.l</i> Wax midabkiisu cad yahay.	

galgaal¹ *m.l* 1. Xiddig soo baxa, marka dirirku u dhowaado dayaxa. 2. Dheddig gool noqotay (xoolo).

galgaal² *f.mg1* (-aalay, -aashay) Nafley dheddig gooloobid.

galgalbixin *m.dh* Allabari loo sameeyo in looga hortago waxyeelo galgaal ka timid.

galgalid *m.f.dh eeg galgaal²*.

galgalad *m.l ld galgalasho*.

galgalasho *m.f.dh eeg galgalo*. *ld galangalasho, galangalad, galgalad*.

galgali *f.g2* (-iyay, -isay) *ld galaalgali*.

galgalin *m.dh ld galaalgalin*.

galgalis *m.l ld galaalgalin*.

galgalo *f.mg3* (-laday, -latay) Dhulka oo la jiifo hadba dhan isu rogid. *ld galangalo*.

galiilyo *m.dh* Walbahaar daran oo ka dhasha xaajo caloolyow leh.

galiilyoo *f.mg3* (-ooday, -ootay) Walbahaar daran lahaansho.

galiilyood *m.fl eeg galiilyoo*.

gallad¹ *m.dh* Deeq; liibaan; abaal; mahad.

gallad² *f.g/mg1* (-day, -dday) 1. (*f.g*) Cid abaal u gelid. 2. (*f.mg*) Ku g.: nimco weyn bixin (Eebbe). *ld galladee*.

galladayn *m.f.dh ld galladid*.

galladaysad *m.l ld galladaysasho*.

galladaysan *f.mg4* (-snaa, -snayd) Wax gallad la kulmay ahaansho.

galladaysasho *m.dh eeg galladayso*. *ld galladaysad, galladaysi*.

galladaysi *m.l ld galladaysasho*.

galladaysnaan *m.f.dh eeg galladaysan*. *ld galladaysnaansho*.

galladaysnaansho *m.l/dh ld galladaysnaan*.

galladayso *f.g/mg3* (-stay, -satay) 1. (*f.g*) Cid abaal u gelid si abaaalgud looga helo. 2. (*f.mg*) Ku g.: cid nimco weyn siin (Eebbe).

galladee *f.g2* (-deeyay, -deysay) *ld gallad²*.

galladid *m.f.dh eeg gallad²*. *ld galladayn*.

gallayr *m.l* (-tro, *m.dh*) Nooc haadda ka mid ah, la bah ah dafada, hilib cun ah, manjo iyo af guduudan leh oo loo adeegsan karo ugaarsiga iyo ilaalinta beeraha. *ld gariir¹* (2).

gallayrrayn *m.f.dh eeg gallayrree*. *ld gallayryayn*.

gallayrree *f.g2* (-reeyay, -raysay) Sida gallayr u qaylin. *ld gallayryee*.

gallayryayn *m.dh ld gallayrrayn*.

gallayryee *f.mg2* (-yeeyay, -yeysay) *ld gallayrree*.

galley *m.dh* Geed ka mid ah dalagga la beerto oo leh caleemo balballaaran, dhaadheerna, wuxuuna dhalaal iniino badar oo la cuno lagana miiro saliid; arabbikhi.

galli *m.l* Dhangad adag oo aan si sahal ah loo jebin karin oo ceelasha salkooda ku jira.

galliimid *m.dh ld galliimid*.

galliin¹ *m.l ld galliin¹*.

galliin² *f.mg1* (-nay, -ntay) U g.: Laba dhinac oo dhibaato dhextaalay heshiisiin; ergayn. *ld galliin²*.

gallimid *m.dh ld gallimid*.

galmo *m.dh* 1. Isu tegidda ragga iyo haweenka. 2. *ld gelid*.

galmoo *f.mg3* (-ooday, -ootay) U g.: nin, naag u tegid.

galmood *m.fl eeg galmoo*.

galniin *m.l ld gelid*.

galoobbar *m.l* Bardhul.

galoobbax¹ *m.l ld galaabbax¹*.

galoobbax² *f.mg1* (-xay, -xday) *ld galaabbax²*.

galoobbixid *m.dh ld galaabbixid*.

galoof¹ *m.l/kh* G. ah: ishkin dheddig oo aan irmaaneyn.

galoof² *f.mg1* (-fay, -ftay) Neef xoolo ah, wax aan irmaanayn rimanaynna noqosho. *ld galoofow*.

galoofaad¹ *m.l* Daal iyo dhibaata badan oo lagala kulmo socod dheer.

galoofaad² *f.mg1* (-day, -dday) Daal, dhibaato badan socod dheer kala kulmi.

galoofaadi *f.g2* (-iyay, -isay) Cid galoofaad gayeeysiin.

galoofaadid *m.f.dh eeg galoofaad²*. *ld galoofaadis²*.

galoofaadin *m.f.dh eeg galoofaadi*. *ld galoofaadis¹*.

galoofaadis¹ *m.l ld galoofaadin*.

galoofaadis² *m.dh ld galoofaadid*.

galoofid *m.f.dh eeg galoof²*. *ld galoofoobid*.

galoofnimo *m.dh* Galoof ahaansho.

galoof-olol¹ *m.l* 1. Ololidda neef geel ah oo guran oo u olola sida neef irmaan oo ubad u xiranyayah. 2. *ld galoof-ololid*.

galoof-olol² *f.mg1* (-olay, -oshay) Neef geel ah oo guran sida neef irmaan u ololid.

galoof-ololid *m.f.dh eeg galoof-olol²*. *ld galoof-olol¹* (2).

galoofoobid *m.dh ld galoofid*.

galoofow *f.mg1* (-oobay, -owday: -oobi) *ld galoof²*.

galool¹ *m.l* (-llo, *m.dh*) 1. Geed weyn, qaydarka la bah ah, laf adag, mayrax adag iyo asal wanaagsan leh. 2. Duub wareegsan oo liifad, tubaako iwm ka sameysan. 3. Xidid hab gaar ah loo wareejiyay oo sagaarada lagu dabo.

galool ² <i>m.db</i> 1. Qayb ka mid ah mindhicirta nafleyda. 2. Qayb ka mid ah debinka ugaarta loo dhigo.	gamaamadan <i>f.mg4</i> (-dnaa, -dnayd) Wax la gamaamad day ahaansho. <i>ld</i> gamaamudan .
galool ³ <i>f.g1</i> (-oolay, -ooshay) Xarig iwm dhawr jeer isku wareejin si duub looga dhigo.	gamaamadid <i>m.f.db eeg</i> gamaamad ² . <i>ld</i> gamaamad ¹ , gamaamamud¹ , gamaamudid .
galoolan ¹ <i>f.mg1</i> (-lmay, -lantay; -lmi) Wax la galoolay noqosho.	gamaamadnaan <i>m.f.db eeg</i> gamaamadan. <i>ld</i> gamaamadnaansho, gamaamudnaan , gamaamudnaansho .
galoolan ² <i>f.mg4</i> (-lnaa, -lnayd) Wax la galoolay ahaansho.	gamaamadnaansho <i>m.lldh ld</i> gamaamad - naan.
galoolid <i>m.f.db eeg</i> galool ³ .	gamaamud ¹ <i>m.lld</i> gamaamad¹ .
galoolmid <i>m.f.db eeg</i> galoolan ¹ .	gamaamud² <i>f.g1</i> (-day, -dday) <i>ld</i> gamaamad ² .
galoolnaan <i>m.f.db eeg</i> galoolan ² . <i>ld</i> galoolnaansho.	gamaamudan <i>f.mg4</i> (-dnaa, -dnayd) <i>ld</i> gamaamadan.
galoolnaansho <i>m.lldh ld</i> galoolnaan .	gamaamudid <i>m.dh ld</i> gamaamadid .
galow ¹ <i>m.l</i> Labka fiinta.	gamaamudnaan <i>m.dh ld</i> gamaamadnaan .
galow ² <i>m.dh ld</i> halow ² .	gamaamudnaansho <i>m.lldh ld</i> gamaamad - naan.
galshaysad <i>m.lld</i> galshaysasho.	gamaanyo <i>m.dh</i> Lulmo; hurdo.
galshaysasho <i>m.f.db eeg</i> galshayso. <i>ld</i> galshaysad, galshaysi.	gamaanyoo <i>f.mg3</i> (-ooday, -ootay)
galshaysi <i>m.l ld</i> galshaysasho.	Gamaanyo dareemid.
galshayso <i>f.mg3</i> (-stay, -satay) Galsho samaysasho.	gamaanyood <i>m.fl eeg</i> gamaanyoo.
galsho <i>m.dh</i> (-ooyin, <i>m.l</i>) Ceel yar oo laga sameeyo ballida hareereheeda si biyuhu ugu miiraan.	gamaar¹ <i>m.l</i> 1. Ur ka soo baxa harag, iwm oo aad u gubtay. 2. Gubashada wax ay aad u gubtaan. 3. <i>ld</i> gamaarid .
galti <i>m.l</i> (galti /-iyo, <i>m.dh</i>) Qof tegay degaan uusan dhaqankisa aqoon.	gamaar² <i>f.mg1</i> (-ray, -rtay) 1. Dambas noqosho (dab). 2. Si ba'an u gubasho.
galtibbax ¹ <i>m.l ld</i> galtibbixid .	gamaari <i>f.g2</i> (-iyay, -isay) 1. Wax dambas ka dhigid. 2. Wax si ba'an u gubid.
galtibbax ² <i>f.mg1</i> (-xay, -xday; -bixi) Qof, degaan uu ku cusub yahay dhaqankiisa la qabsasho.	gamaarid <i>m.f.db eeg</i> gamaar ² . <i>ld</i> gamaar¹ (3).
galtibbixi <i>f.g2</i> (-iyay, -isay) Qof galtinimo ka saarid.	gamaarin <i>m.f.db eeg</i> gamaari.
galtibbixid <i>m.f.db eeg</i> galtibbax ² . <i>ld</i> galtibbax¹ .	gamaayaysan <i>f.mg4</i> (-snaa, -snayd) Qof gamaanyo hayso ahaansho.
galtibbixin <i>m.f.db eeg</i> galtibbixi.	gamaayaysnaan <i>m.f.db eeg</i> amaayaysan. <i>ld</i> gamaayaysnaansho .
galtimacruuf <i>m.lkh</i> Qof ismooda in uu ilbox yahay laakiinse aan ahayn.	gamaayaysnaansho <i>m.lldh ld</i> gamaayays naan .
galtinnimo <i>m.dh</i> Galti ahaansho.	gamas <i>m.l</i> (-syo, <i>m.dh</i>) Warmaha yaryar jaad ka mid ah; hooto, dhegley.
galtiyad <i>m.dh</i> Haweeney tagtay degaan aanay dhaqankiisa aqoon.	gama'san <i>f.mg4</i> (-naa, -nayd) Wax hurdo galay ahaansho.
galuus <i>m.l ld</i> guluus .	gama'sanaan <i>m.f.db eeg</i> gama'san. <i>ld</i> gama'sanaansho .
galxiddigaale <i>m.l</i> (-layaal, <i>m.lldh</i>) Haro aad u weyn oo biyo badani ku jiraan.	gama'sanaansho <i>m.lldh ld</i> gama'sanaan .
gam <i>m.dh.sh.r</i> Cod lagu muuiyo qof ama wax dilidda. Tus. "G. ka sii".	gamashi¹ <i>m.l</i> 1. Xilliga naqu caddaado ee xooluhu caano yareeyo. 2. <i>ld</i> gamashiyid .
gama ¹ <i>m.l</i> 1. Gelidda la galo hurdo. 2. <i>ld</i> gam'id.	gamashi² <i>f.mg1</i> (-iyay, -iday; -iyi) Naq, waqtii uu caddaaday gaarid.
gama ² <i>f.mg1</i> (-m'ay, -ma'day; -m'i) Hurdo gelid.	gamashiyid <i>m.f.db eeg</i> gamashi ² . <i>ld</i> gamashi¹ (2).
gamaamad ¹ <i>m.l</i> 1. Dedidda wax la qarinayo wax kale lagu dedo. 2. <i>ld</i> gamaamadid . <i>ld</i> gamaamud¹ .	gama'sii <i>f.g2</i> (-iiyay, -iisay) Nafley hurdisiin.
gamaamad ² <i>f.g1</i> (-day, -dday) Wax la qarinayo dedid. <i>ld</i> gamaamud² .	gama'sii <i>m.dh eeg</i> gama'sii.
	gambad <i>m.l ld</i> gabbasho .

gambalaali *m.l* 1. Qalalaase. 2. Damaashaadka cid guul ku dhaadaneysaa sa- mayso.

gambar *m.l (-rro, m.dh)* Shey ka samaysan afar lugood oo gaaban iyo maqaar isku haya, garbo lahayn oo lagu fadhiisto. *ld gember, wambar.*

gambaraash *m.l* Socod tartiib ah oo aan meel fog la gaareyn. *ld gibiraash.*

gambasho *m.dh ld gabbasho.*

gambaysad *m.l ld gambaysasho.*

gambaysan *f.mg4 (-snaa, -snayd)* Wax madaxa gambo u saarantahay ahaansho.

gambaysasho *m.f.dh eeg gambayo.* *ld gambaysad, gambaysi.*

gambaysi *m.l ld gambaysasho.*

gambaysnaan *m.f.dh eeg gambaysan.* *ld gambaysnaansho.*

gambaysnaansho *m.l/dh ld gambaysnaan.*

gambayo *f.mg3 (-stay, -satay)* Gambo madax saarasho.

gambi¹ *m.l ld gembiyid.*

gambi² *f.g2 (-iyay, -isay)* *ld gembii².*

gambin *m.dh ld gembiyid.*

gambis *m.l ld gembiyid.*

gambisan *f.mg4 (-snaa, -snayd)* *ld gembisan.*

gambise *m.l ld gembise.*

gambisnaan *m.dh ld gembisnaan.*

gambisnaansho *m.l/dh ld gembisnaan.*

gembiyid *m.dh ld gembiyid.*

gambo¹ *m.dh (-ooyin, m.l)* 1. Maro madow, qafif ah, daldalool leh oo haweenku madaxa saartaan. 2. Kumi (lacag). 3. Geeso xoolaad oo gadaal u jeeda.

gambo² *f.mg3 (-baday, -batay)* Wax la soo tuuray ka leexasho. *ld gabbo.*

gambool *m.l (-llo, m.dh)* Bur weyn oo madax buuran leh.

gambooley *m.dh.u* Haweenka inta gambo xirata oo la qabo ama la guursaday; naago, dumar.

gamboon *f.mg4 (-naa, -nayd)* *ld gemboon.*

gamboonaan *m.dh ld gemboonaan.*

gamboonaansho *m.l/dh ld gemboonaan.*

gamboor *m.l* Geed qodxo dhaadheer iyo caleemo kharaar leh oo geela cunaa ku dhinto.

gambuus *m.l (-syo, m.dh) (muus.)* Nooc ka mid ah qalabka muusikada lagu tumo oo ka samaysan qori ama bir wareegsan oo hal dhinac harag kaga haaranyahay.

gam'i *f.g2 (-iyay, -isay)* Nafley hurdisiin.

gamid *m.dh ld ganid.*

gam'id *m.f.dh eeg gama².* *ld gama¹ (2).*

gamiimid *m.f.dh eeg gamiini.*

gamiin *f.mg1 (-iimay, -iintay; -iimi)* 1. Nafley tiiraanyo ka muuqato ahaansho. 2. Cunto ka caanadiid.

gamiitofayt *m.l (-tyo, m.dh)* (bot.) Faca ku dhex jira meertada nololeed ee dhirta, kaas oo muujinaya organnada taranka ee dhalaya gaameyto.

gam'in *m.f.dh eeg gam'i.*

gam'iwaa¹ *m.l* Hurdada oo la iska waayo.

gam'iwaa² *f.mg1 (-aayay, -aayday; -aayi)* Hurdo iska waayid.

gam'iwaayid *m.f.dh eeg gam'iwaa².*

gammaan¹ *m.l/u* Naasleyda qayb ka mid ah oo ay ka mid yihiin fardaha, baqlaha, dameeraha iyo farowga.

gammaan² *m.dh* Nooc kalluunka badda ka mid ah.

gammaaran *f.mg4 (-rnaa, -rnayd)* Wax aan geeso lahayn ahaansho (sac).

gammaarnaan *m.f.dh eeg gammaaran.* *ld gammaarnaansho.*

gammaarnaansho *m.l/dh ld gammaar- naan.*

gamooje *m.l* Dhaxan.

gamran *f.mg4 (-naa, -nayd)* Qof lixaad leh ahaansho.

gamranaan *m.f.dh ld gamranaansho.*

gamranaansho *m.l/dh ld gamranaan.*

gamuun *m.l (-nno, m.dh)* Ul yar, dhuuban, afka hore ka gammooxan, gadaalna fantax iyo baalal ku leh oo qaansada laga gemo.

gamuunayn *m.f.dh eeg gamuunnee.*

gamuunee *f.g2 (-neeyay, -naysay)* Gemuun ku ganid.

gamuur¹ *m.l/kh ld gamuux¹.*

gamuur² *f.g1 (-ray, -rtay)* *ld gamuux².*

gamuuran *f.mg4 (-naa, -nayd)* *ld gamuuxan.*

gamuurid *m.f.dh ld gamuuxid.*

gamuurnaan *m.dh ld gamuuxnaan.*

gamuurnaansho *m.l/dh ld gamuuxnaan.*

gamuux¹ *m.l/kh* G. ah: wax aan caarad fiiqan oo wax mudi karta lahayn. *ld gamuur¹, gamuux¹, guxuun¹.*

gamuux² *f.g1 (-xay, -xday)* Wax aan af wax mudi kara lahayn ka dhigid. *ld gamuur², gamuux², guxuun².*

gamuuxan *f.mg4 (-xnaa, -xnayd)* Wax aan af fiiqan lahayn ahaansho. *ld gamuuran, gamuuxan, guxuman.*

gamuuxid *m.f.dh eeg gamuux².* *ld gamuurid, gamuuxid, guxuumid.*

gamuuxnaan *m.f.dh eeg gamuuxan.* *ld gamuurnaan, gamuurnaansho, gamuuxnaansho*

gamuuxnaansho *m.l/dh ld gamuuxnaan.*

gan¹ *m.l* 1. Dhogorta nafleyda oogadeeda ka baxda. 2. Farqaha dhan-hoosaadka dermada, kebedda iyo raarka. 3. Heer dhaqaale, bulsho ama siyaasad.

gan² *m.db (-ano, m.l)* 1. Gammuunka halkiisa dambe oo jeexan oo xarigga la saaro marka la gamayo. 2. Labada ilig ee sare middood. 3. Bir, qori iwm qoroofan oo wax la suro.

gan³ *f.g1 (-amay, -antay; -ami)* Xabbad, fallaar iwm ridid, tuurid. *ld gen.*

ganaax¹ *m.l (-xyo, m.db)* Ciqaab maaliyadeed oo cid xeer jebisay lagu xukumo in ay bixiso.

ganaax² *f.g1 (-xay, -xday)* Ciqaab maaliyadeed cid dambi fashay bixinteeda ku xukumid.

ganaaxan *f.mg4 (-xnaa, -xnayd)* Wax la ganaaxay ahaansho.

ganaaxid *m.f.db eeg ganaax*².

ganaaxnaan *m.f.db eeg ganaaxan.* *ld ganaaxnaansho.*

ganac¹ *m.l (-cyo, m.db) (c.nafl.)* Xubin dhubban oo ku taalla caloosha hoosteeda; waxay ka laallaaddaa oo dhacaankeeda ku shubtaa godanta (xiidmaha madaxdooda hore oo caloosha xiga).

ganac² *m.db Beec; iib.*

ganacjaban *f.mg4 (-bnaa, -bnayd)* Wax raqiis ah ahaansho.

ganacjabnaan *m.f.db eeg ganacjaban.* *ld ganacjabnaansho.*

ganacjabnaansho *m.l/dh ld ganacjabnaan.*

ganacjebi *f.g2 (-iyay, -isay)* Badeeco qiiameeda hoos u dhigid.

ganacjebin *m.f.db eeg ganacjebi.*

ganacsad *m.l/ld ganacsasho.*

ganacsasho *m.f.db eeg ganacso.* *ld ganacsad,* ganaci (2).

ganacsato *m.db.u Dad meheraddooda tahay ganaci.*

ganaci *m.l* 1. Xirfad ku saleysan is dhaafsi badeeco, lacag iwm. 2. *ld ganacsasho.*

ganaco *f.mg3 (-saday, -satay)* Ka g.: ganaci sameyn.

ganaf *m.l (-fyo, m.db)* Gafuur.

ganan *f.mg4 (-nnaa, -nnayd)* 1. Wax la tuuray ahaansho. 2. Wax fallaari ku dhacday ahaansho. *ld genan.*

ganasho *m.f.db eeg gano.* *ld genasho.*

ganato *m.db.u Dad ku nool ugaarsi.*

gandaal *m.l* Harag laga bixiyo weylaha dhinta oo inta si gaar ah loo dhiso lagu godliyo sacii dhalay.

gandab *f.mg1 (-bay, -btay)* Nafley jirran, si tariib ah socosho.

gandabi *f.g2 (-iyay, -isay)* Nafley jirran tariib u socodsii.

gandabid *m.f.db eeg gandab.*

gandabin *m.f.db eeg gandabi.* *ld gandabis.*

gandabis *m.l* Daal iyo dhibaata badan oo lagala kulmo socod dheer. *ld gandabin.*

gandi *m.l/ld gendi.*

gandoob¹ *m.l/ld gantoob*¹.

gandoob² *f.g1 (-bay, -btay)* *ld gantoob*².

gandooban *f.mg4 (-bnaa, -bnayd)* *ld gantooban.*

gandoobid *m.db ld gantoobid.*

gandoobnaan *m.db ld gantoobnaan.*

gandoobnaansho *m.l/dh ld gantoobnaan.*

gandoood¹ *m.l/ld qandooodid.*

gandoood² *f.g1 (-day, -dday)* *ld qandoood*².

gandooodid *m.db ld qandooodid.*

gane *m.l (-nayaal, m.l/db)* Bir, qori, iwm qaroofan oo wax la suro.

gangaamid *m.f.db eeg gangaan.* *ld ganguumid.*

gangaan *f.g1 (-aamay, -aantay, -aami)* Wax si wacan u dhisid (aqal).

gangeeti *m.l* Nooc jaadka ka mid ah oo tuulada Gangeeti ka baxa.

ganguuman *f.mg4 (-mnaa, -mnayd)* Geed iwm wax jirridda laga jaray ahaansho.

ganguumid *m.f.db eeg ganguun.*

ganguumnaan *m.f.db eeg ganguuman.* *ld ganguumnaansho.*

ganguumnaansho *m.l/dh ld ganguumnaan.*

ganguu *f.g1 (-uumay, -uuntay, -uumi)* Geed iwm jirridda ka jarid.

ganid *m.f.db eeg gan*³. *ld gamid, ganiin, gemid.*

ganjabsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Neef xoola ah wax jirro ka muuqata ahaansho.

ganjabsanaan *m.f.db eeg ganjabsan.* *ld ganjabsanaansho.*

ganjabsanaansho *m.l/dh ld ganjabnaan.*

ganjidh-tarmeed *m.l (-dyo, m.db) (c.nafl.)* Organno had iyo jeer lammaane ah oo laga helo xayaawaanka, kuwaas oo soo saara gaameytyo.

ganley *m.db (-layaal, m.l/db) (c.nafl.)* Dir ka mid ah faylam hoosaadka siliyofaara; xubnaha dirkana noloshooda oo dhan waxay leeyihii gan.

gannaan *m.f.db eeg ganan.* *ld gannaansho, gennaan, gennaansho.*

gannaansho *m.l/dh ld gannaan.*

gannad¹ *m.l* 1. Cayayaan u eg gendiga oo xoolaha dhiigga ka nuugta ayadoo geela ku reebta cudurka dhukaanka. 2. Caatoobidda xoolaha siiba geela marka dhukaanka ku

dhaco ama abaari hesho; jaynaf. 3. *ld gannadid*.
gannad² *f.mg1* (-day, -dday) Nafley kacsan ahaansho.
gannadid *m.f.dh eeg gannad²*. *ld gannad¹* (3).
ganniin *m.l ld ganid*.
gano *fg3* (-ntay, -natay) Ugaar fallaar ku dhufasho. *ld geno*.
gansasho *m.f.dh ld gensasho*.
ganso *f.g3* (-saday, -satay) *ld genso*.
gantaal¹ *m.l (-llo, m.dh)* 1. Wax la ganay oo fallaar iwm. 2. Qalab ama hub halis ah oo meel fog wax ka dila. *ld gentaal¹*.
gantaal² *m.dh ld gantaalid*.
gantaal³ *m.dh* Gantaal ganid.
gantafaruur *m.l ld docfaruur¹*.
gantafaruurid *m.dh ld docfaruurid*.
gantoob¹ *m.l l* 1. Xijaab ka samaysan kebed ama dermo oo kala qaybiya aqal gudihiisa. 2. Wax la soo gaabshay; aan la dhammaystirin. *ld gandoob¹*.
gantoob² *fg1* (-bay, -btay) Aqal, derin, maro iwm ku kala qoqobid. *ld gandoob²*.
gantooban *f.mg4* (-bnaa, -bnayd) Wax gantoob loo yeelay ahaansho. *ld gandooban*.
gantoobid *m.f.dh eeg gantoob²*. *ld gandoobid*.
gantoobnaan *m.f.dh eeg gantooban*. *ld gandoobnaan*, *gandoobnaansho*, *gantoobnaansho*.
gantoobnaansho *m.l/dh ld gantoobnaan*.
ganuuun *m.l (-nno, m.dh)* 1. Haruub yar oo xoolaha lagu maalo (ari). 2. Ceel, meel salkiisa ka mid ah oo biyo ka soo maaxdaan.
ganuuni *fg2* (-iyay, -isay) Haan, dhiil iwm haruub ku daboolid.
ganuunin *m.f.dh eeg ganuuni*. *ld ganuunis*.
ganuunis *m.l ld ganuunin*.
ganuunsan *f.mg4* (-naa, -nayd) Wax ganuun loo yeelay ahaansho (haan, dhiil iwm).
ganuunsanaan *m.f.dh eeg ganuunsan*. *ld ganuunsanaansho*.
ganuunsanaansho *m.l/dh ld ganuunsanaan*.
ganuunsasho *m.f.dh eeg ganuunso*.
ganuunso *fg3* (-saday, -satay) Ganuun u yeelasho.
gar¹ *m.l (-rar, m.l)* 1. Timaha ka baxa dhabannada iyo daamanka ragga. 2. Halka ay isaga yimaadaan labada daan. 3. Garraarka haweenka guntintiisa. 4. Dhan, dhinac. 5. Xarig adag oo awta lagu raro. 6. Wadnaha intiisa adag oo baruurta yeelata. *ld ger*.
gar² *m.dh* 1. Dood loogu xaqsoorayo laba dhinac oo arrin isku haya. 2. Daw; xaq.

gar³ *f.g1* (-ray, -rtay) Caaradda ama afka astaanama midab gaar ah uga yeelid.
garaabbiido *m.dh ld garab'aydo*.
garaabbiidoobid *m.f.dh eeg garaabbiidow*.
garaabbiidow *f.mg1* (-oobay, -owday; -oobi)
 Garaabbiido qaadid (neef geel ah).
garaabid *m.f.dh eeg garow²*.
garaaac¹ *m.l* 1. Ku dhufashada wax si xoog iyo noqnoqosho leh wax kale loogu dhufto. 2. Nuugid badan. 3. *ld garaacid*.
garaac² *m.dh.u* Dhir la beerto oo la cuno inta ay curdanka tahay oo aanay weli miro yeelan.
garaac³ *f.g1* (-cay, -cday) 1. Wax si xoog iyo noqnoqosho leh wax kale ugu dhufasho. 2. Dhaaryid. 3. Nafley gacan wax ku yeelid. 4. Makiinad wax ku qorid. 5. Gacan kaga dhawaajin (qalab muusiko).
garaacan *f.mg4* (-cnaa, -cnayd) Wax la garaacay ahaansho.
garaacid *m.f.dh eeg garaac³*. *ld garaac¹* (3), *garaacis*.
garaacis *m.dh ld garaacid*.
garaacnaan *m.f.dh eeg garaacan*. *ld garaacnaansho*.
garaacnaansho *m.l/dh ld garaacnaan*.
garaaad *m.l* Kartida maskaxdu u leedahay waxgarashada; caqli; dhug.
garaaad *m.l (-dyo, m.dh)* Nin qolo madax u ah; ugaas; wabar.
garaadaysasho *m.dh ld garaadsasho*.
garaadayso *f.mg3* (-stay, -satay) *ld garaadso*.
garaadlaawe *m.l (-wayaal, m.l/dh)* Qof aan fahamsanayn xaaladda lagu suganyahay; aan lahayn garaad fiican.
garaadley *m.dh (c.nafl.)* Duul ka tirsan naasleyda oo ay ka mid yihiiin daayeerada iyo dadka.
garaadsasho *m.f.dh eeg garaadso*. *ld garaadaysasho, garaadsi*.
garaadsi *m.l ld garaadsasho*.
garaadso *f.mg3* (-saday, -satay) Da' wax lagu fahmi karo gaarid. *ld garaadayso*.
garaadxumaan *m.f.dh eeg garaadxun*. *ld garaadxumaamsho, garaadxumi, garaadxumo*.
garaadxumaansho *m.f.l ld garaadxumaan*.
garaadxumi *m.dh ld garaadxumaan*.
garaadxumo *m.dh* Garasho iyo caqli gaabida cidi ku sugantahay. *ld garaad-xumaan*.
garaadxun *f.mg4* (-umaa, -umayd) Wax aan caqli ku filan lahayn ahaansho.
garaadyar *f.mg4* (-raa, -rayd) Qof caqli yar ahaansho.
garaadyaraan *m.f.dh eeg garaadyar*. *ld garaadyari, garaadyaro*.

garaadyari <i>m.db ld garaadyaraan.</i>	garabcad <i>m.db</i> Shilin cudurro badan xoolaha u keenta oo korka ku leh baro caddaan ah.
garaadyaro <i>m.db ld garaadyaraan.</i>	garabdaar <i>m.l</i> Garasho dheeraad ah oo qof wax aan welii dhicin uu ku mala awaaloo; uurkubaalnimo.
garaadyeelad <i>m.l</i> Fil wax lagu kala garto gaarid. <i>ld garaadyeelasho.</i>	garabdhig <i>f/lg1 (-gay, -gtay)</i> Isbarbardhig.
garaadyeelasho <i>m.db ld garaadyeelaad.</i>	garabdhigid <i>m.f.db eeg</i> garabdhig.
garaaf <i>m.l (-fyo, m.db) (xis.)</i> Jaantus muujinaya xiriirkha ka dhhexeeya laba tiro ama laba xaddi. Waxa la adegasadaa dhidibbo iyo kulanno.	garabgal¹ <i>m.l</i> 1. Taakuleynta loo geysto qof tabar yar iyada oo gacanta laga qabanayo. 2. <i>ld garabgelid.</i>
garaam <i>m.l ld garaamme.</i>	garabgal² <i>f/g1 (-alay, -ashay)</i> Cid tabar yar taakulo siin iyada oo la tukubinayo.
garaam atam <i>m.l eeg</i> mool.	garabgelid <i>m.f.db eeg</i> garabgal ² . <i>ld garabgal¹ (2), garabgelyo.</i>
garaam-isudhigan <i>m.l (-mmo ..., m.l) (xis.)</i> Culays isudhiganka walaxi leedahay oo lagu tibaaxay garaamyo.	garabgelyo <i>m.db ld garabgelid.</i>
garaamme <i>m.l</i> 1. Kiilo kun meelood loo qaybiyey meel ka mid ah. 2. Raashin, hal meel xaq u leeyahay. <i>ld garaam, garaammo, garaan.</i>	garabgooye <i>m.l ld garab'aydo.</i>
garaammo <i>m.l 1. ld garaamme. 2.ld garoomey.</i>	garabgoroyay <i>m.f.db eeg</i> garabgoroyee. <i>ld garabgoroyays.</i>
garaammurux <i>m.l</i> Waxyalo aan isku midab ekayn oo isku darsamay oo midab hor leh oo isku googoo'an yeeshay. <i>ld galaammurux.</i>	garabgoroyays <i>m.l ld garabgoroyay.</i>
garaan <i>m.l ld garaamme.</i>	garabgoroyee <i>f/mg2 (-yeeyay, -saysay)</i> U g.: laba qof oo diriraya midkood si aan toos ahayn ugu hiilin.
garaangar¹ <i>m.db ld garangar¹.</i>	garabgoroyo <i>m.db</i> Si dadban oo laba qof oo dirireysa midkood loogu hiiliyo. <i>ld garbaggoroyo.</i>
garaangar² <i>f/mg1 (-ray, -rtay) ld garangar².</i>	garabhagooji <i>f/g2 (-iyay, -isay)</i> Si aan toos ahayn cid garab u siin.
garaangari <i>f/g2 (-iyay, -isay) ld garangari.</i>	garabhagoojin <i>m.f.db eeg</i> garabhagooji. <i>ld garabbagoojis.</i>
garaangarid <i>m.db ld garangarid.</i>	garabhagoojis <i>m.l ld garahagoojin.</i>
garaangarin <i>m.db ld garangarin.</i>	garabjiid <i>m.db</i> Summad geela lagu dhigo oo ah alif ku jiidan garabka fooddiisa ilaa cududda meesha ay iska galaan.
garaangaris <i>m.l ld garangarin.</i>	garabkutaaglayn <i>m.db ld garabkutaagle.</i>
garaar <i>m.db (-ro, m.l) 1.Jileec xusullada gacmuuhu yeeshaan oo gadaal gacmuuhu u jirdaacmaan. 2.Duuduub iyo mardimo dadka cayilani surka ku yeeshaan. 3.Dhaqdhaqaaqi; dikaan.</i>	garabkutaagle <i>m.l</i> Awood maammul oo si aan sharci ahayn loo adeegsado. <i>ld garabkutaaglayn.</i>
garaari <i>f/mg2 (-iyay, -isay)</i> Qof suuxay ahaansho. Tus. "Far garaarisa baa laga waayay".	garabqabad <i>m.l ld garabqabasho.</i>
garaarin <i>m.f.db eeg</i> garaari.	garabqabasho <i>m.f.db eeg</i> garabqabo. <i>ld garabqabad.</i>
garaash <i>m.l (-shyo, m.db)</i> Meesha baabuurta lagu dayac-tiro ama habeenkii la dhigto.	garabqabo <i>f/g3 (-btay, -batay)</i> Cid taageerid.
garab <i>m.l (-rbo, m.db)</i> 1. Lafta isu haysa karraysta, sararta iyo gacanta. 2. Baalka shimbiraha. 3. Kaalmo af iyo addin leh. 4. Daruura is haysta oo da'aysa.	garabqodo <i>m.db</i> Nooc ka mid ah xarar lagu sameeyo weelasha wax lagu shubto marka la tolayo; lugdheer; macatab.
garab'aydo <i>m.db</i> Cudur xoolaha ku dhaca oo garabka ka soo bixiya kasoobbox weyn oo badi ahaan dila neefka uu ku dhaco. <i>ld garaabiido, garabgooye.</i>	garabsaar¹ <i>m.l</i> Maro iwm oo marka culays la qaadayo garabka la saarto si culeyska la iskaga xajivo.
	garabsaar² <i>f/g1 (-ray, -rtay)</i> Is jirid. Tus. "G. dab!".
	garabsarid <i>m.f.db egg</i> garabsaar ² .
	garabsad <i>m.l ld garabsasho.</i>
	garabsasho <i>m.db eeg</i> garabso. <i>ld garabsad, garabsi.</i>
	garabsi <i>m.l ld garabsasho.</i>
	garabsii <i>f/g2 (-iiyay, -iisay)</i> Cid taakulayn.

garabsiin *m.f.dh eeg garabsii.*

garabso *f.g3 (-saday, -satay)* 1. Cid garab ka dhigasho. 2. Wax garab saarasho.

garabtaag *f.lg1 (-gay, -gtay)* Fidinta gorayo, cantalaay iwm ay baalka fidiyaan; is g.: qof taageerid.

garabtaagan *f.g4 (-gnaa, -gnayd)* Wax, wax taageeraya ahaansho (cid).

garabtaagid *m.f.dh eeg garabtaag.*

garabtaagnaan *m.f.dh eeg garabtaagan.* *ld garabtaagnaansho.*

garabtaagnaansho *m.l/db ld garabtaagnaan.*

garabweyn *m.dh* Neef ishkin ah oo rimay la'aan ku dhaafay da'dii ay rimi lahayd.

garabyeel¹ *m.l* Garab u noqod; taageero; hiillo.

garabyeel² *f.mg1 (-eelay, -eeshay)* Gacanqabasho; taageero siin.

garabyeeliid *m.f.dh eeg garabyeel².*

garac¹ *m.l (garac/-cyo, m.dh)* Ilmo aan meher ku dhalan; wacal; wecel.

garac² *f.mg1 (-cay, -cday)* *ld garco.*

garacad *m.dh* Gabar aan meher xalaal ah ku dhalan.

garad *m.l ld garasho.*

garaddax *m.l* Nooc xamaaratada ka mid ah oo leh dabo shanle u eg oo dhadhaabaha gasha; dabasaqaf.

garaggaro *m.dh* Caws waaweyn oo abjadyada iwm laga sameeyo. *ld gargaroo.*

gar-allayn *m.f.dh eeg gar-allee.*

gar-allee *f.mg2 (-laayay, laysay)* "Gar-alle" ku helin.

garan¹ *m.l (-nno, m.dh)* Hu' hoosaad qafis ah oo shaatiga laga hoos gashado si uu dhididka uga ilaaliyo.

garan² *f.mg4 (-rnaa, -rnayd)* Wax qaarka hore midab ku leh ahaansho (ri').

garanayt *m.l (-tyo, m.dh)* (jool.) Dhadhaabo wiriqyadeedu waaweynyihiin oo dhulka hoostiisa ku adkaata. Macaadinta "quartz" iyo "feldspar" iyo kuwo kale ayaa dhadhaabtaan laga helaa. G.ku wuxuu ka mid yahay dhadhaabaha ugu adag uguna adkysi badan, waa kan loogu heli ogyahay dhadhaab shiileedda hoose, waana dhadhaabta ugu badan dhulka.

garangar¹ *m.dh (-ro, m.l)* 1. Bir wareegsan dhexda ka bannaan oo carruurtu ku ciyaarto. 2. Hab loo dego oo aqallada lagu wareeqiyo xoolaha. *ld garaangar, garaangir, giraan, giraangir, girangir,*

garangar² *f.mg1 (-ray, -rtay)* Wax si dilindillo ah u socosho. *ld garaangar², garaangir², giraangir², girangir².*

garangari *f.g2 (-iyay, -isay)* Wax wareegsan dilindillayn. *ld garaangari, garaangiri, giraangiri, girangiri, gir*

garangarid *m.f.dh* garangari². *ld garaangarid, garaangirid, giraangirid, giringirid.*

garangarin *m.f.dh eeg* garangari. *ld garaangarin, garangaaris, garangaris, garaangirin,*

garangaris *m.l ld* **garangarin.**

garangoor *m.f.kh* Malax adag oo dhiig yari ku jiro.

garangoori *m.db* Shilin weyn oo xoolaha waxyeleysa.

garannuug *m.db* Jaad ugaarta waaweyn ka mid ah oo geeso iyo sur dheer leh. *ld gerennuug, gerinnuug.*

garansii *f.lg2 (-iiyay, -iisay)* 1. Cid wax xusuusin. 2. Cid wax ka dhaadhicin.

garansiin *m.f.dh eeg* garansii. *ld garansiis.*

garansiis *m.l ld* **garansiin.**

garanson *f.g4 (-naa, -nayd)* 1. Wax, wax xusuusan ahaansho. 2. Wax, wax fahamsan ahaansho.

garansoonaan *m.f.dh eeg* garanson. *ld garansoonaansho.*

garansoonaansho *m.l/db ld* **garansoonaan.**

garanwaa *m.l* Wax garasho waayidda.

garas *m.l* Geed weyn oo ka mid ah geedmadowga ama geed-abaareedka oo leh miro la cuno iyo hoos wanaagsan.

garasho *m.f.dh eeg* garo². *ld garad, garowsho.*

garawaan¹ *m.l (-nno, m.dh)* Koob bir ah oo dheg leh oo wax lagu shubto.

garawaan² *m.dh (-nno, m.l)* Awr badan oo badeeco sida; safar.

garawaati *m.l (-iyo, m.dh)* Maro dhuuban, xariir ka sameysan oo shaarka kulleetigiisa lagu xirto.

garays *m.l (-syo, m.dh)* Guntiino midabbo leh oo haweenku xirtaan.

garaysad *m.l ld* **garaysasho.**

garaysasho *m.f.dh eeg* garayso. *ld garaysad, garaysi.*

garaysi *m.l ld* **garaysasho.**

garayso *f.g3 (-stay, -satay)* 1. (*f.g*) Wax, inuu garyahay qirid. 2. (*f.mg*) Garays xirasho. 3. (*f.mg*) Garraar xirasho.

garbab *m.l* Cudur lo'da garbaa kaga dhaca. *ld garbaggarbow.*

garbabbeel¹ *m.l* 1. Dhaawac gaara garbaa gaadiidka la rarto. 2. *ld garbabbeelid.*

garbabbeel² *f.mg1 (-eelay, -eeshay)* Gaadiid la rarto garbaa ka dhaawacmid.

garbabbeelid *m.f.dh eeg* garbabbeel². *ld garbabbeel¹ (2).*

- garbacad** *m.dh* 1. Shilin cudurro badan xoolaha u keenta oo korka ku leh baro caddaan ah. 2. *ld curdaalo*. Roob bilow ah cordaalo.
- garbadduub¹** *m.l* G. u qabo/g. u xir: qabashada cid gacmaha gadaal loo qabto ama loo xiro. *ld gardadduub¹*.
- garbadduub²** *f.mg1 (-bay, -btay)* U g.: cid gacmaheeda gadaal qabasho ama u xirid. *ld gardadduub²*.
- garbadduuban** *f.mg4 (-bnaa, -bnayd)* Cid gacmaheeda gadaal qabasho ahaansho. *ld gardadduuban*.
- garbadduubid** *m.f.dh eeg* garbadduub². *ld gardadduubid*.
- garbadduubnaan** *m.dh eeg* garbadduuban. *ld garbadduubnaansho, gardadduub-naan, gardadduubnaans*
- garbadduubnaansho** *m.l ld* gardadduub-naan.
- garbadhac¹** *m.l* Kala rayn waayidda ay kala rayn waayaan laba qof oo legdemaaya.
- garbadhac²** *f.g1 (-cay, -cday)* Laba qof oo legdemaaya, kala rayn waayid.
- garbadheere** *m.l (-rayaal, m.l/dh)* Biicid lab oo aan weyneyn.
- garbadhicid** *m.f.dh eeg* garbadhac 2
- garbaggale** *m.l (-layaal, m.l/dh)* Shaati. *ld garbaggashi*.
- garbaggarbow** *m.l ld* garbab.
- garbaggashi** *m.l ld* garbaggale.
- garbaggoroyo** *m.dh* Dhirta faleenka, shalabowga, waabaayada leh dadka ka shaqaysta. *ld garbaggoroyo*.
- garbarraar** *m.l (-ryo, m.dh)* Bayd faal, oo manjaha iyo tan ka sarreysa min hal ka ah, madaxa iyo tan ka hoosaysana min labo.
- garbasaar** *m.l/dh (-rro, m.dbl-ro, m.l)* Maro jilicsan oo haweenku kor ka qaataan.
- garbasaarad** *m.l ld* garbasaarasho.
- garbasaarasho** *m.f.dh eeg* garbasaaro. *ld garbasaarad*.
- garbasaaro** *f.mg3 (-rtay, -ratay)* Garbasaar isku dadid.
- garbi¹** *m.dh* Geed cadaadka u eg kase weyn.
- garbi²** *f.g2 (-iyay, -isay)* 1. Cid, garab ku riixid. 2. Wax, garab ku qaadid.
- garbin** *m.f.dh eeg* garbi². *ld garbis*.
- garbis** *m.l ld* garbin.
- garbixi** *f.g2 (-iyay, -isay)* Arrin la isku hayo cid kala doodid.
- garbixin** *m.f.dh eeg* garbixi.
- garbo¹** *m.l* Kiddigaha dallaallida u horreeya oo u dhexeeya dirirka iyo bayaxawda.
- garbo²** *m.dh* Meel godan oo biyo ku jiraan oo qusur ah oo ay sameeyaa biyaha kor ka soo dhaca; galxiddigaale.
- garcad** *m.dh ld* garcacho.
- garcadde** *m.l* Bariid ama baasto aan sanuunad ama suugo lahayn oo caano ama iiadaan kale lagu daray. *ld gaarcadde*.
- garcasho** *m.f.dh eeg* garco. *ld garcad, garcid*.
- garceesaan** *m.l* 1. Geed boqoshaaga u eg oo badanaaba dundumooyinka ka baxa. 2. Magac loogu yeero qof leh gar dhuubar sida midka ceesaanka.
- garci** *f.g2 (-iyay, -isay)* Haweeney meher la'aan uurayn.
- garcid** *m.dh ld* garcacho.
- garcin** *m.f.dh eeg* garci. *ld gordcis*.
- garcis** *m.l ld* garcin.
- garco** *f.mg3 (-caday, -catay)* Meher la'aan uuraysasho. *ld garac²*.
- garcuneed** *m.l* Gar ka baxay cunaha hoostiisa.
- gardaad** *m.l Xabad; gaaddo; laab*.
- gardaadi** *f.g2 (-iyay, -isay)* Si loo xambaaro, ilmo afartan beri jirey lugaha u kala bixin; bannaanbixin.
- gardaadin** *m.f.dh eeg* gardaadi. *ld gardaadis*.
- gardaadis** *m.l ld* gardaadin.
- gardadduub¹** *m.l ld* garbadduub¹.
- gardadduub²** *f.g1 (-bay, -btay)* *ld garbadduub²*.
- gardadduuban** *f.mg4 (-bnaa, -bnayd)* *ld garbadduuban*.
- gardadduubid** *m.dh ld* garbadduubid.
- gardadduubnaan** *m.dh ld* garbadduub-naan.
- gardadduubnaansho** *m.l/dh ld* garbad-duubnaan.
- gardaran** *f.mg4 (-rcaa, -rnayd)* Wax gardarro falay ahaansho.
- gardarnaan** *m.f.dh eeg* gardaran. *ld gardarnaansho*.
- gardarnaansho** *m.l/dh ld* gardarnaan.
- gardarraysad** *m.l ld* gardarraysasho.
- gardarraysasho** *m.f.dh eeg* gardarrayso. *ld gardarraysad, gardarraysi*.
- gardarraysi** *m.l ld* gardarraysasho.
- gardarrayso** *f.g3 (-stay, -satay)* Cid gardarro ku samayn.
- gardarri** *m.dh ld* gardarro.
- gardarro** *m.dh* Xumaan aan la mutaysan oo qof, qof kale ku sameeyo; gef, gaboodfal. *ld gardarri*.
- gardarroo** *f.mg3 (-ooday, -ootay)* Ku g.: waxaan gar ahayn qof ku samayn.
- gardarrood** *m.f.l eeg* gardarroo.
- gardhalad** *m.l* Bil bilatay kaddib markay u buuxsameen soddon beri bishii ka horreysay.

gardho *m.dh.u* 1. Dhogorta geela markaa dhasha. 2. G. ah: timo jilicsan.

gardi *m.l (-iyo, m.dh)* Weel xoola lagu maalo. *ld gerdi.*

garidiid *m.l* 1. G. ah: qof aan garta qaadan in lala garramana oggolayn. 2. Rati aan oggolayn in la hoggaamiyo. 3. Neef qof uu yaqaan mooyee qof kala uusan lisi karin.

garduub *m.l.u* Mayrada halka ay ka baxdo buruq macaan oo ku jirta oo la cuno.

gareed *m.l* Midabka fiilkha iyo caddaanka u dhexeeyaa.

gareen *m.l* Nooc kalluunka badda ka mid ah oo af dubba ah leh.

garfaad *m.l* Libaax badeedka jaad ka mid ah oo leh oogo xaleefsan oo u eg shimbir duulaya iyo dabo sida xarig yar u dhuuban.

garfeer *m.dh (-ro, m.l)* Shanlo yar oo badanaa garka lagu feero.

gargaar¹ *m.l* 1. Kaalmo wax ku ool ah oo dhaqso leh. 2. G.ka degdegga ah: kalkaaloo caafimaadka dhaqsaha leh oo loo galoo qofka jirradu ku soo booddo ama shil ku dhaawacma. *ld gargaarsimo, gergaar¹.*

gargaar² *f.mg1 (-ray, -rtay)* U g.: cid taakulayn. *ld gergaar².*

gargaar-degdeg *m.l (daaw.)* Habab takhtareed oo la adeegsado marxaladaha lama filaanka ah dhakhsana u baahan si loogu gargaaro qof dhaawacmay ama buka inta an isbitalka la jiifin.

gargaarid *m.f.dh eeg gargaar².* *ld gergaarid.*

gargaarsad *m.l ld gargaarsasho.*

gargaarsasho *m.f.dh eeg gargaarso.* *ld gargaarsad.*

gargaarsimo *m.dh ld gargaar¹.*

gargaarso *f.g3 (-saday, -satay)* Cid gargaar ka doonid.

gargaro *m.dh ld garaggaro.*

gargeer *m.l/dh ld gargoor.*

gargelyo *m.dh* Garawsashada cid xumaan laga galay la garawsado iyadoo loo hoyanayo.

gargelyoo *f.mg3 (-ooday, -ootay)* U g.: cid xumaan laga galay u hoysasho si loo raali gelyo.

gargelyood *m.f.l eeg gargelyoo.*

gargeyr *m.dh.u* Duqow; guurti.

gargoo *f.mg2 (-ooyay, -ooysay)* U g.: laba qof ama ka badan oo wax isku haysta dhexdexaadin.

gargoof *m.l ld gargoof.*

gargoor *m.l/dh* Nooc ka mid ah cawska biyaha ka dhex baxa oo dado aqallada; naqdac. *ld gargeer, gargoof.*

gargoorre *m.l* 1. Nooc kalluunka ka mid ah. 2. Magac meel ku yaal Iskushuban u dhow.

gargooyo *m.dh* Dhexdexaadinta la dhexdexaadivo laba qof oo gar isku haysta.

gargoyn *m.f.dh eeg gargooy.*

gargudbi *f.g2 (-iyay, -isay)* Webi, war, haro iwm labadooda dhan isaga gudbin.

gargudbid *m.f.dh eeg gargudub².*

gargudbin *m.f.dh egg gargudbi.* *ld gargudbis.*

gargudbis *m.l ld gargudbin.*

gargudub¹ *m.l ld gargudbid.*

gargudub² *f.mg1 (-dbay, -dubtay, -dbi)* Webi, haro, war iwm labadeeda dacal isaga gudbid.

garhay *f.g2 (-yay, -ysay)* Awr hoggaamin; dad ama wax kale hoggaamin.

garhayn *m.f.dh eeg garhay.*

garhel *f.mg1 (-elay, -eshay)* Qof dacwo uga rayn.

garhelid *m.f.dh eeg garhel.*

garid *m.f.dh eeg gar³.*

gariir¹ *m.l* 1. Dhaxan ama jirro oo jirku la ruxdo. 2. *ld gallayr.* 3. *ld gariirid.*

gariir² *f.mg1 (-ray, -rtay)* Cabsi, dhaxan iwm awgeed la ruxasho.

gariirad *m.dh (-do, m.l)* Qeybta kor iyo hoos u loodsami karta ee kor u haysa qeybta sare ee baabuuruk; moollo.

gariir-cabire *m.l (jool.)* Aalad lagu kaydiyo naxdinta dhulgariirka.

gariiri *f.g2 (-iyay, -isay)* Gariir ku ridid.

gariirid *m.f.dh eeg garir².* *ld gariir¹ (3).*

gariirin *m.f.dh eeg gariiri.*

gariiriso *m.dh* Qandho, xummad iyo gariir badan oo duumo keento.

gariirshe *m.l* Qori yar kankoonsan, af dhuuban, oo caruuerta sibirkha ku wareejyaan iyaga oo xarig la dhacaya; dhulmad.

garlibaax *m.l* Bulka uu geedka galleydu soo rido inta uusan sabuulka yeelan.

garmaal *m.l/kh* G. ah: geel la dhaqayo caano dartiis.

garmaamayn *m.f.dh eeg garmaamee.* *ld garmaame (3).*

garmaame *m.l* 1. Orod iyo durduro farduhu sameeyaan waqtiga barwaqada ah. 2. Dhoollatusad. 3. *ld garmaamayn.*

garmaamee *f.mg2 (-meeyay, -maysay)* 1. Garmaame samayn (faras). 2. Dhoollatusad samayn.

garmadoobe *m.l ld garmadow.*

garmadow *m.l.u* Nin da'diisu u dhaxeyso soddon ilaa afartan jir. *ld garmadoobe.*

garmalleyti *m.l ld garmalleyto.*

garmalleyto <i>m.l/dh</i> Nin weyn oo aan gar u soo bixin. <i>ld garmalleyti.</i>	garoomey <i>m.dh.kh</i> G. ah: gabar yar, hanaqaad galeen ah oo aan weli timatidcan. <i>ld garaammo.</i>
garmaqaate <i>m.l (-tayaal, m.l/dh)</i> 1. G. ah: qof madax adag oo aan gar qaadan. 2. Bud gaaban, xooggan, labada dhinac ka fiiqan, oo wax lagu halgaado.	garoomid <i>m.f.dh eeg</i> garoon ³ .
garmari <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> Cid, cid kale gar ka dhexeya kala doodid.	garoomo <i>f.g3 (-ntay, -matay)</i> Madax, timo ka muldhishasho.
garmarin <i>m.f.dh eeg</i> garnari.	garoon¹ <i>m.l (-nno, m.dh)</i> Barxad weyn, bannaan oo siman. Tus. "G.ka kubbadda; g.ka dayuuradaha".
garmash <i>m.l/G.</i> ah: rooti aad loo bisleeyay.	garoon² <i>m.dh</i> Neef lo' ama ryo ah oo aan geeso lahayn; seenyo.
garnaq¹ <i>m.l</i> 1. Dhexdhexaadin loo sameeyo dad wax isku haya. 2. <i>ld garniqid.</i>	garoon³ <i>f.g1 (-may, -ntay)</i> 1. Dhul geedo ka dhammayn. 2. Madax timo ka murxin.
garnaq² <i>f.mg1 (-qay, -qday; -niqi)</i> U g.: laba qof oo wax isku haya dhexdhexaadin.	garoonnaan <i>m.dh ld</i> garoomanaan.
garnayl <i>m.l (-llo, m.dh)</i> Bambo yar oo gacanta lagu tuuro.	garoonnaansho <i>m.l/dh ld</i> garoomanaan.
garni <i>m.l (muus.)</i> Qalab yar oo ka sameysan gees lo'aad, oo lagu garaaco xargaha shareerada.	garoonshiid <i>m.l</i> Go' darbaal ah oo askartu huwadaan ama gogladaan.
garniqid <i>m.f.dh eeg</i> garnaq ² . <i>ld garnaq¹ (2).</i>	garoor¹ <i>m.l</i> 1. Caano lo'aad ama ari fadhi ah oo aan subag laga saarin. 2. Ciir.
garo¹ <i>m.dh.u</i> Riyo.	garoor² <i>f.mg1 (-ray, -rtay)</i> Fadhi aan subag laga saarin noqosho (caano lo'aad ama ari).
garo² <i>f.g3 (-rtay, -ratay)</i> 1. Wax fahmid. 2. Wax aqoonsasho.	garoori <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> Garoor ka dhigid.
garoob <i>m.l (-bbo, m.dh)</i> Haweeney la furay ama ninkeedu dhintay.	garoorid <i>m.f.dh eeg</i> garoor ² .
garoobbayn <i>m.f.dh eeg</i> garoobbee.	garoorin <i>m.f.dh eeg</i> garoori. <i>ld garooris¹.</i>
garoobbee <i>f.mg2 (-beeyay, -baysay)</i> Haweenay garoob ah isqurxin.	garooris¹ <i>m.l ld</i> garoorin.
garoobnimo <i>m.dh</i> Garoob ahaansho.	garooris² <i>m.dh ld</i> garoorid.
garooc¹ <i>m.l</i> 1. In yar oo wax is haysta laga gooyay. 2. Wax aan kaamil ahayn.	garoorshe <i>m.l (-shayaal, m.l/dh)</i> Geedgaab laanlaan u baxa, qodxo yaryar oo miro lacuno leh oo macaan.
garooc² <i>f.g1 (-cay, -cday)</i> 1. Wax is haysta in yar ka goyn. 2. Wax, wax ka maqan ka dhigid.	garow¹ <i>m.l/kh</i> 1. Badar aan aad u bislaan. 2. Shaah caddays ku yar yahay. 3. Miro aan aad u bislaan.
garoocan <i>f.mg4 (-cnaa, -cnayd)</i> 1. Wax, wax in yar laga gooyay ahaansho. 2. Wax, wax ka maqan.	garowbutaale <i>m.l ld</i> garowbutaale.
garoocasho <i>m.f.dh eeg</i> garooco.	garowbutaale <i>m.l</i> Maseggo la kariyey iyadoo goborta laga riday. <i>ld garowbutaale.</i>
garoocid <i>m.f.dh eeg</i> garooc ² .	garowkari <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> Hilib, masaggo iwm biyo ku karin.
garoocnaan <i>m.f.dh eeg</i> garoocan. <i>ld garoocnaansho.</i>	garowkarin <i>m.f.dh eeg</i> garowkari. <i>ld garowkaris.</i>
garoocnaansho <i>m.l/dh ld</i> garoocnaan.	garowkaris <i>m.l ld</i> garowkarin.
garooco <i>f.g3 (-cday, -catay)</i> Wax is haysta in yar ka goosasho.	garowsad <i>m.l ld</i> garowsasho.
garooman <i>f.mg4 (-naa, -nayd)</i> Wax aan geeso lahayn ahaansho (neef ryo ama lo' ah).	garowsasho <i>m.f.dh eeg</i> garowso. <i>ld garowsad, garowi.</i>
garoomanaan <i>m.f.dh eeg</i> garooman. <i>ld garoomanaansho, garoonnaan, garoonaansho.</i>	garowshiinyo <i>m.l</i> Oggolaanta wax gar ah la oggolaado.
garoomanaansho <i>m.l/dh ld</i> garoomanaan.	garowsho <i>m.l ld</i> garasho.
garoomasho <i>m.f.dh eeg</i> garoomo.	garowsi <i>m.l ld</i> garowsasho.
garoomato <i>m.dh</i> Dhacarato; xayawaanka daaqa dhacarta.	garowso <i>f.g3 (-stay, -satay)</i> Wax inuu daw yahay aqoonsasho.
	garqaad¹ <i>m.l ld</i> garqaadid.
	garqaad² <i>f.g/mg1 (-day, -dday)</i> 1. (<i>f.g</i>) Wax hoggaamin. Tus. "Cali baa ragga u garqaaday". 2. (<i>f.mg</i>) Laba qof ama ka badan oo is haysta u garniqid.
	garqaadad <i>m.l ld</i> garqaadasho.

garqaadasho *m.f.dh eeg* garqaado. *ld*
garqaadad.

garqaadid *m.f.dh eeg* garqaad². *ld* **garqaad¹**.

garqaado *f.mg3 (-aatay, -aadatay)* Cid, gef ay gashay aqoonsasho.

garqayb *m.dh* U xaqsooridda, laba qof ama ka badan oo wax isku haya loo xaqsooro.

garqaybi *f.mg2 (-iyay, -isay)* U g.: laba qof ama ka badan oo wax isku haya u garniqid.

garqaybin *m.f.dh eeg* garqaybi. *ld* **garqaybis**.

garqaybis *m.l ld* **garqaybin**.

garraaddo *m.dh* 1. Murug; qas. 2. Xirid.

garraaddow *m.l* 1. Murgidda. 2. Adkaanshada.

garraar *m.l* 1. Guntinta isu haysa labada dacal ee sare ee guntiino iwm. 2. Dagta laga xirto guntiino iwm. *ld* **garxir**.

garraarad *m.l ld* **garraarasho**.

garraarasho *m.f.dh eeg* garraaro. *ld* **garraarad**.

garraari *f.mg2 (-iyay, -isay)* U g.: cid garraar u xirid (haween).

garraarin *m.f.dh eeg* garraari. *ld* **garraaris**.

garraaris *m.l ld* **garraarin**.

garraar *f.g3 (-rtay, -ratay)* Garraar xirasho.

garraarsad *m.l ld* **garraarsasho**.

garraarsasho *m.f.dh eeg* garraarso. *ld*
garraarsad, garraarsi.

garraarsi *m.l ld* **garraarsasho**.

garraaso *f.g3 (-saday, -satay)* Garraar xirasho.

garraarxir *m.l* Isku xiridda labada dacal oo garaarka. *ld* **garraarxid**.

garraarxirid *m.dh ld* **garraarxir**.

garraaw *m.l* gahayr

garamid *m.f.dh eeg* garran². *ld* **garran¹** (2).

garran¹ *m.l* 1. Dood loogu xaqsooray laba dhinac oo arrin isku haaya. 2. *ld* **garamid**.

garran² *f.mg1 (-amay, -antay; -ami)* Garsheegasho.

garransii *f.g2 (-iiyay, -iisay)* Laba qof ama ka badan oo wax isku haya wada hadalsiin.

garransiin *m.f.dh eeg* garransii.

garraw¹ *m.l* 1. Nooc cawska xooluhu daaqaan ka mid ah. 2. Gebi leh cusbo xooluhu ka leefaan. *ld* **garrow**.

garraw² *f.mg1 (-raabay, -rowday; -raabi)* U g.: qof wax sameeyey, arrinta ama sababta ku jiidey, inaan laga fursan karin oo ay garti ahayd aqoonsasho, u qirid.

garre *m.l* Nooc kalluunka ka mid ah oo badda ku nool.

garri *m.dh* 1. Dhagxan yaryar oo wax lagu dhiso; quruurux; jaay. 2. Turumbo.

garriin *m.l* Raadka ay cabbidda iyo cuntada qaarkeed afka ku reebaan. *ld* **karriin**.

garrow *m.l ld* **garraw¹**.

garruud *m.db.u* 1. G. ah: awr xooggan oo rarooyo ah. 2. G. ah: qoryo adadag oo waaweyn. 3. Rag duqow ah oo garta qaada; madax; qaofo.

garruuman *f.mg4 (-naa, -nayd)* 1. Wax timihii laga xiiray ahaansho (qof). 2. Wax baarka sare laga jaray ahaansho.

garruumasho *m.f.dh eeg* garruumo².

garruumayn *m.f.dh eeg* garruumee. *ld* **garruumays**.

garruumays *m.l ld* **garruumayn**.

garruumee *f.g 2 (-meeyay, -meysay)* Cid garruun la dhicid.

garruumid *m.f.dh eeg* garruun².

garruumo¹ *m.dh* Abaahi aan dhammaystirayn (geel).

garruumo² *f.g3 (-uuntay, -umatay)* Wax qaar ka goosasho.

garruun¹ *m.l (-nno,/-ummo, m.dh)* Bur weyn oo madax buuran leh.

garruun² *f.g/mg. 1 (-uumay, -uuntay; -uumi)* 1. Madax timo ka wada xiirid. 2. Laamo iwm baarka sare ka jarid. 3. Si xun u abaahin (awr).

garruunnaan *m.f.dh eeg* garruuman. *ld* **garruunnaansho**.

garruunnaansho *m.l/dh ld* **garruunaan**.

garsaqaf *m.l* Gar dhuuban oo daamanka ku dhan.

garsasho *m.f.dh eeg* garso.

garsheegasho *m.f.dh eeg* garsheego.

garsheego *f.mg3 (-gtay, -gatay)* Cid in dhib lagu falay ka warramid.

garsii *f.g2 (-iiyay, -iisay)* Cid wax ay ka cabanayo uga garaabid.

garsiin *m.f.dh eeg* garsii.

garsoor¹ *m.l* 1. Si aan eex lahayn oo wax loo xukumo; cadaalo. 2. *ld* **garsoorid**.

garsoor² *f.mg1 (-ray, -rtay)* Si aan eex lahayn wax u xukumid.

garsoore *m.l (-rayaal, m.l/dh)* 1. Nin sharci yaqaan ah oo u idman inuu dadka u garnaqo. 2. Ninka ciyaaraha kubbadda dhedhexaadiya.

garsoorid *m.f.dh eeg* garsoor². *ld* **garsoor¹** (2).

garsoornimo *m.dh* 1. Garsoore ahaansho. 2. (fk.) Si xaq u ah.

garsuge *m.l (-gayaal, m.l/dh)* Nin xabsi ku jira oo aan xukunayn; rumaan.

garsurrayn *m.f.dh eeg* garsurree.

garsurre *m.l* Meel sare oo inta laga boodo gacmaha lagu qabsado oo xoog kor laysugu qaado taniyo inta meel astaysan garka laga soo surto.

---

garsurree <i>f.mg2</i> (-reeyay, -raysay) Garsurre sameyn.	garweyn <i>m.dh</i> (-nno , <i>m.dh</i>) Qalab bir ah oo af fiqan iyo af ballaaran leh oo dhexda daab qori ah ku leh oo dhulka lagu qodo.
garuddambays <i>m.l ld</i> guruddambays.	garxiir¹ <i>m.l</i> Nin weyn oo aan gar lahayn.
garwaan <i>m.dh</i> Ugaarsi.	garxiir² <i>m.dh</i> Bir yar oo garka lagu xiirto.
garwaansad <i>m.l ld</i> garwaansasho.	garxir <i>m.l ld</i> garraar.
garwaansasho <i>m.f.dh eeg</i> garwaanso. <i>ld</i> garwaansad.	garxirasho <i>m.f.dh eeg</i> garxiro.
garwaanso <i>f.g3</i> (-saday, -satay) Wax ugaarsasho.	garxiro <i>f.g3</i> (-rtay, -ratay) Guntiino iwm dacalladeeda sare ee degta ku beegan isku xirid
garwaqaqsad <i>m.l ld</i> garwaqaqsasho.	garyaqaan <i>m.l</i> (-nno , <i>m.dh</i>) 1. Nin xeerarka iyo dhaqammada bulshada ku xeeldheer.
garwaqaqsan <i>f.g4</i> (-naa, -nayd) Wax, dhibaato, arrin, iwm in ay jiraan xusuusan ahaansho.	2. Qof sharciga dawliga ah aqoon u leh.
garwaqaqsanaan <i>m.f.dh eeg</i> garwaqaqsan. <i>ld</i> garwaqaqsanaansho.	gas <i>m.l/dh.u</i> Timo ama dhogor dheer oo aan la daryeellin. <i>ld</i> gasaas .
garwaqaqsanaansho <i>m.l/dh ld</i> garwaqaqsanaan.	gas xidid <i>m.l</i> (-dyo , <i>m.dh</i>) Kor ka bax hal unugley ah oo dhuumaysan oo ka soo baxa dubka sare ee unugga xididka. Wawa uu leeyahay derbi dhuuban oo had iyo jeer deris la ah carrada. Tiro badan oo gas xidid ah ayaa ka baxa dub duleedka, marka uu xididku sii dheeraadana waxa baaba'a gas xididka gabobey waxaana soo baxa midcusub.
garwaqaqsasho <i>m.f.dh eeg</i> garwaqaqsi.	gasaaro <i>m.dh</i> Noocyada lo'da jaad ka mid ah oo gaagaaban, caal aan lahayn, lehna geeso yaryar iyo caano badan.
garwaqaqsi <i>m.l ld</i> garwaqaqsasho.	gasaas <i>m.dh</i> (-syo , <i>m.dh</i>) <i>ld</i> gas .
garwaqaqsiif <i>f.g2</i> (-iiyay, -iisay) Cid in ay wax garwaqaqsato gayeysiin.	gasangas <i>m.dh</i> Geed gaab leh laamo jilicsan oo faalala iyo bari weyn oo dharka lagu mayrto.
garwaqaqsiin <i>m.f.dh eeg</i> garwaqaqsiif.	gasar <i>m.l</i> Cudur ku dhaca xiriirta lafdhabarta oo qaarka sare isku jajabiya oo dadka tuur u yeela; faje.
garwaqaqso <i>f.g3</i> (-saday, -satay) Arrin, dhibaato, iwm in ay dhaceen xusuusnaan.	gasariir <i>m.dh</i> (-rro , <i>m.dh</i>) Ceeb weyn.
garwaax <i>m.l</i> Jeex harag ah, megdeysan, dacallada farqo ku leh la garwaaxeedso oo dhallinyaradu ku shirtagan.	gasariir¹ <i>m.l</i> 1. Abaar daran. 2. Turriinsho la'aan; naxdiin la'aan. <i>ld</i> geseriir¹ .
garwaaxaysad <i>m.l ld</i> garwaaxeedsasho.	gasariir² <i>f.mg1</i> (-ray, -rtay) 1. Wax abaar darani heshay ahaansho. 2. Wax aan raxmad lahayn noqosho. <i>ld</i> geseriir² .
garwaaxaysasho <i>m.dh ld</i> garwaaxeedsasho.	gasariirid <i>m.f.dh eeg</i> gasariir ² . <i>ld</i> geseriirid .
garwaaxaysi <i>m.l ld</i> garwaaxeedsasho.	gasayar <i>m.dh</i> Bilaha dayaxa tooda siddeedaad oo soonqaadka ka horraysa; shacbaan.
garwaaxayso <i>f.g3</i> (-stay, -satay) <i>ld</i> garwaaxeedso.	gasayn <i>m.f.dh eeg</i> gasee.
garwaaxeed <i>m.l</i> Qaab maro, harag, iwm oo la dhuubay oo si gudub ah loogu xiro sararta hal gacan iyo degta gacanta kale.	gasaysan <i>f.mg4</i> (-naa, -nayd) Wax gaso la geliyay ahaansho (xoolo).
garwaaxeedsad <i>m.l ld</i> garwaaxeedsasho.	gasaysasho <i>m.f.dh eeg</i> gasaysasho.
garwaaxeedsasho <i>m.f.dh eeg</i> garwaaxeedso. <i>ld</i> garwaaxaysad, garwaaxaysasho , garwaaxaysi , garwaax	gasaysnaan <i>m.f.dh eeg</i> gasaysan. <i>ld</i> gasaysnaansho .
garwaaxeedsi <i>m.l ld</i> garwaaxeedsasho.	gasaysnaansho <i>m.l/dh ld</i> gasaysnaan .
garwaaxeedso <i>f.g3</i> (-saday, -satay) 1. Maro, harag oo la dhuubay si gudub ah sararta hal gacan iyo degta gacanta kale. 2. Qof fadhiya, jilbaha iyo dhabarka maro isagu xirasho. <i>ld</i> gasaysnaansho .	gasays <i>f.g3</i> (-stay, -satay) Xoolo gaso ku xaraysasho.
garwaaxaxiidsad <i>m.l ld</i> garwaaxeedsasho.	gassee <i>f.g2</i> (-seeyay, -sesay) Xoolo gaso gelin.
garwaaxaxiidsasho <i>m.dh ld</i>	gash <i>m.l ld</i> gesh.
garwaaxiidsasho <i>f.g3</i> (-saday, -satay) <i>ld</i> garwaaxeedso.	gashaan¹ <i>m.l</i> (-nno , <i>m.dh</i>) Nin, naag uusan qabin ula dhaqmo sida ooridiisi.
garwadneed <i>m.l</i> (-dyo , <i>m.dh</i>) (<i>c.naf</i>) Dhuun dhiigga ugu weyn ee laga helo lafdhabarleyda sare, kaas oo ka qaada dhiigga ogsajiinta leh wadnaha dhinaca caloolyarada bidix.	
garwate <i>m.l</i> (-tayaal , <i>m.l/dh</i>) Qof, cid dacwo u qaba; muddaci, eedeye.	

gashaan² *m.db* 1. Naag, nin aan qabin ula dhaqanto sida saygeeda. 2. *ld gashaanti*.

gashaanti *m.db* (-*iyo*, *m.l*) Gabar da' ahaan u bisil aqalgal ama aroos. *ld gashaan²* (2).

gashaantinimo *m.db* Gashaanti ahaansho.

gashad *m.f.db* *eeg* gasho.

gashan *f.g4* (-*naa*, -*nayd*) Wax shay la fasilay ama la tolay xiran ahaansho.

gashanaan *m.f.db* *eeg* gashan. *ld gashanaansho*.

gashanaansho *m.l/db ld gashanaan*.

gashi *m.l* (-*iyo*, *m.db*) 1. Shaati. 2. Qaan; mag.

gashiisho *m.db* Galley shiidan oo la kariyey; soor. *ld geshiisho*.

gashin *m.l ld geshin*.

gasho *f.g/lg3* (-*shaday*, -*shatay*) 1. (*fg*) Wax la fasilay xirasho. 2. (*fg*) Wax la tolay xirasho (kabo iwm). 3. (*flg*) Wax gudihisa, wax ku ridasho. Tus. "Jeebka lacagta gasho".

gasiimasho *m.db ld gesiimasho*.

gasiimo *f.g3* (-*iintay*, -*iimatay*) *ld gesiimo*.

gasiin *m.l* Cunto; calaf; dheef; dhuuni. *ld gesiin*.

gasiir *m.l ld gesiir*.

gaso *m.db* (-*oojin*, *m.l*) 1. Raarta xerada xoolaha. 2. Xera xoolad. 3. Meel siman, dhir badan leh, biyabaxo ah oo buuro u dhow.

gastiriite *m.db* (*daaw*) Halamacoodka xuubka daboola caloosha gudaheeda.

gaw *m.db* 1. Isku g.: isku jin ah, isku jaan go'an. 2. (*sh.r*) *ld gawsii*. G. ka sii: cod lagu muujiyo wax tumidda. *ld gow*.

gaw *m.l* (-*wyo*, *m.db*) 1. Jar dheer; qar. 2. Weel afkiisa sare. *ld go(ø)w*.

gawaad¹ *m.l* (-*dyo*, *m.db*) Nin, rag iyo haweenka isu geeya; rufiyaa.

gawaad² *f.mg1* (-*day*, -*dday*) U g.: nin iyo naag isu gayn.

gawaadad *m.db* (-*do*, *m.l*) Haweeney, rag iyo naago isu geysa.

gawaadid *m.f.db* *eeg* gawaad².

gawaami *f.g2* (-*iay*, -*isay*) Ku g.: wax dhul ku dhufasho. *ld gawaani*.

gawaamin *m.f.db* *eeg* gawaami. *ld gawaamis*, *gawaanin*, *gawaanis*.

gawaamis *m.l ld gawaamin*.

gawaan *m.l* Dhul didib ah oo adag.

gawaani *f.g2* (-*iay*, -*isay*) *ld gawaami*.

gawaanin *m.db ld gawaamin*.

gawaanis *m.l ld gawaamin*.

gawaanraac¹ *m.l* 1. Cararidda xoolo badani cararaan iyaga oo baydadaya. 2. Lumidda xoolo badani lumaan. *ld gawaanraacid*.

gawaanraac² *f.mg1* (-*cay*, -*cday*) 1. Xoolo badan didid. 2. Wax dhumid.

gawaanraaci *f.g2* (-*iay*, -*isay*) 1. Xoolo badan didin. 2. Wax dhumin.

gawaanraacid *m.f.db* *eeg* gawaanraac². *ld gawaanraac¹*.

gawaanraac¹ *m.f.db* *eeg* gawaanraaci. *ld gawaanraacis*.

gawaanraacis *m.l ld gawaanraacins*.

gawaari *m.dhw eeg gaari*¹.

gawar *m.l* 1. Raxan gorayo ah. 2. Taag aan geedo lahayn.

gawdiid¹ *m.l* Taagnaan badan oo meel lala istaago jirro, dhibaato iwm awgeed. *ld gawriir*¹.

gawdiid² *f.mg1* (-*day*, -*dday*) Jirro, dhibaato iwm awgeed meel la istaagid. *ld gawriir*².

gawdiidid *m.f.db* *eeg* gawdiid². *ld gawriirid*.

gaweed *f.mg1* (-*day*, -*dday*) U g.: nin iyo naag aan isqabin isu geyn.

gawl *m.db* Sumad xoolaha dhegaha looga yeelo ayadoo dhegaha dacalkooda la gooynayo. *ld gowl*.

gawlallo *m.db ld gowlallo*.

gawnax *m.l* (-*xyo*, *m.db*) Labada dhinac ee surka midkood.

gawr *m.l* Xubinta taranka haweenka.

gawrac¹ *m.l ld gawracid*.

gawrac² *f.g1* (-*cay*, -*cday*) Neef si loo xalaaleeyo hilibiisa, cunaha mindi kaga jarid; gowrac, birays.

gawracan *f.mg4* (-*naa*, -*nayd*) Wax gawrac la mariyey ahaansho.

gawracasho *m.f.db* *eeg* gawraco.

gawracato *m.db* (-*oojin*, *m.l*) 1. Cudur cunaha ku dhaca oo halis ah. 2. Cudur faraha lugaha jeexjeexa

gawracnaan *m.f.db* *eeg* gawracan *ld gawracnaansho*

gawracnaansho *m.l/db ld gawracnaan*.

gawraco *f.g3* (-*cday*, -*catay*) Neef xoolaad gawrac marsasho

gawre *m.l* Dhaxan badan oo marka dayrtu dhammaato dhacda.

gawricid *m.f.db* *eeg* gawrac². *ld gawricis*.

gawricis *m.db ld gawricid*.

gawriir¹ *m.l ld gawdiid¹*.

gawriir² *f.mg1* (-*ray*, -*rtay*) *ld gawdiid²*.

gawriirid *m.db ld gawdiidid*.

gawsii *f.mg2* (-*iiyay*, -*iisay*) Ka g.: wax tumid. *ld gaw* (2).

gawsii *m.f.db* *eeg* gawsii.

gaxandho *m.db* Geed nagaar faalala, xooluhu cunaan, dhalo miro qodax leh oo markay qallalaan muda dadka iyo xoolaha. *ld gacandho*, *gocondho*.

gaxarataysasho <i>m.f.db eeg</i> gaxartayso. <i>ld</i>	dhaxanta iwm laga galoo. 3. G. ahaan: giddi; gebigood; giddigood.
gaxarataysi <i>m.l ld gaxarataysasho.</i>	gebi² <i>m.db</i> Fool; madax.
gaxaratayso <i>f.mg³ (-stay, -satay)</i> Gaxarato cunid.	gebid <i>m.db ld gabid.</i>
gaxarato <i>m.db</i> Cunto la bisleeyey inta weelka salkisa ku dhegta; guggub.	gebidhac <i>m.l</i> 1. Dalambaabiyidda wax socda sabbaynaya sameeyaan. 2. Wax dhlukka hoostiisa u sooda oo hadba gebi ku sii dhaco.
gaxarbe <i>m.l</i> 1. Dacool midab sharax-sharax ah iyo qaabab kala duwan leh oo badda laga helo. 2. Roob badan oo muddo dhac da a. 3. Dhagax adag, midab gaduudan leh oo loo isticmaala qurxinta dhismayaasha. <i>ld</i>	gebidhaclayn <i>m.f.db eeg</i> gabidhaclee. <i>ld</i>
kaxarbe.	gebidhacle .
gaxash <i>m.l</i> 1. Nooc kalluunka badda ka mid ah. 2. Nagaar geel. 3. Nagaar geelu daaqiddisa jecelyahay.	gebidhaclays <i>m.l</i> Si habjaq ah u socosho. <i>ld</i>
gayaan <i>m.l.kh</i> G. ah: laba qof oo guurkooda is cuntamo; kuf. <i>ld</i> geyaan.	gebidhaclayn .
gayax¹ <i>m.l</i> 1. Nooc kalluunka badda ka mid ah. 2. G. ah (nirig): aan weli ababin oo caana keliya ku nool.	gebidhacle <i>m.l</i> Socod dalambaabi ah oo hadba dhan loo dhaco. <i>ld</i> gebidhaclayn.
gayax² <i>m.db</i> 1. Mullaax mayrax ah oo naasaha geela looga xero si aan qaanku u nuugin. 2. G. ah: hal ilmihii ka dhinteen ama laga qalay oo irmaan oo igarnimo lagu maalo.	gebidhaclee <i>f.mg² (-leeyay, -laysay)</i> 1. Si dalambaabi ah u socosho. 2. Wax hadba dhinac ku dhicid.
gayeysi <i>f.g² (-iiyay, -iisay)</i> <i>ld</i> geyeysi.	gebiib <i>m.db ld gabii.</i>
gayeysiin <i>m.dh ld geyeysiin.</i>	gebikayer <i>m.l</i> Codka ay soo celiyaan qararka iwm. marka u dhowi dhawaqsan.
gayi <i>m.l ld geyi.</i>	gebin <i>m.l</i> Qalab lagu dabo shimbiraha siiba dagiirranka oo xidid geed ka samaysan.
gayoo <i>f.g³ (-ooday, -ootay)</i> <i>ld</i> geyoo.	gebiyandhoorre <i>m.l</i> Nooc shimbiraha ka mid ah oo dhoor dhaca madaxa ku leh. <i>ld</i>
gayood <i>m.l ld geyood.</i>	gobyahandhoorre.
gayoodsii <i>f.g² (-iiyay, -iisay)</i> <i>ld</i> geyoodsii.	gebsii <i>f.g² (-iiyay, -iisay)</i> Weel afka u rogid. geddiyid; daadin.
gayoodsiin <i>m.dh ld geyoodsiin.</i>	gebsiin <i>m.f.db eeg</i> gebsii.
gayradaac <i>m.l</i> Waqtii dabayl qaboobi dhacdo oo galab ah.	ged <i>m.db (-do, m.l)</i> 1. Dhaqanka iyo baxaalliga qof leeyahay; dabeecad. 2. G.diisa: caadadiisa.
geb¹ <i>m.dh.sh.r ld gab¹.</i>	gedaad¹ <i>m.l ld gadoodid.</i>
geb² <i>f.g¹ (-bay, -btay)</i> <i>ld</i> gab².	gedaad² <i>f.mg¹ (-day, -dday)</i> <i>ld</i> gadood².
gebaggebee <i>f.g² (-beeyay, -beysay)</i> <i>ld</i> gabaggabee.	gedaadid <i>m.db ld gadoodid.</i>
gebaggebeyn <i>m.dh ld gabaggabayn.</i>	gedaadsan <i>f.mg⁴ (-naa, -nayd)</i> <i>ld</i> gadoodsan.
gebaggebeysan <i>f.mg⁴ (-snaa, -snayd)</i> <i>ld</i> gabaggabeysan.	gedaadsanaan <i>m.f.db ld gadoodsanaan.</i>
gebaggebeysnaan <i>m.dh ld gabaggabey- naan.</i>	gedaadsanaansho <i>m.l/dh ld gadoodsananaan.</i>
gebaggebeysnaansho <i>m.l/dh ld gabaggabeysnaan.</i>	gedaawe <i>m.l ld gadaawe.</i>
gebaggebebo <i>m.dh ld gabaggabo.</i>	geddi¹ <i>m.l (-yo, m.dh)</i> 1. Webi, tog, iwm labadooda dhinac mid ka mid ah; daan; gebi.
gebbagebeysasho <i>m.f.dh eeg</i> gebbagebeyso. <i>ld</i> gebaggebeysi.	geddi² <i>f.g^{1/2} (-iyay, -iday/isay; -iyi)</i> 1. Wax afrogid. 2. Is g.: wax laysku ogaa wax ka baddalan muujin. <i>ld</i> gaddi.
gebbagebeysi <i>m.l ld gebaggebeyso.</i>	geddicadsad <i>m.l ld geddicadsasho.</i>
gebbagebeysy <i>f.mg³ (-stay, -satay)</i> Ciid ku weysaysasho.	geddicadsasho <i>m.f.db eeg</i> geddicadso. <i>ld</i>
gebedgalool <i>m.l ld kebedgalool.</i>	geddicadsad, geddicadsi.
geber <i>m.dh ld garbar².</i>	geddicadsi <i>m.l ld geddicadsasho.</i>
gebi¹ <i>m.l (-yo, m.dh)</i> 1. Qar; jar; daan.	geddicadso <i>f.mg³ (-saday, -satay)</i> Caloosha oo sarraysa, seexasho (qof).
2. Meel qar hoostiis ah oo roobka, qorraxda,	geddin <i>m.f.db eeg</i> geddi ¹ . <i>ld</i> geddiyid.
	geddis <i>m.l</i> 1. Rogrogis; ganaci. 2. <i>ld</i> geddiyid.
	<i>ld</i> gaddis.
	geddisad <i>m.l ld geddishasho.</i>
	geddisan <i>f.mg⁴ (-snaa, -snayd)</i> 1. Wax afkiisa hoos la mariyey ahaansho. 2. Wax isbeddel

geddisasho

ku dhacay ahaansho. 3. Kala g.: wax aan isku nooc ahayn ahaansho.

geddisasho *m.f.dh eeg* geddiso. *ld gaddisad, gaddisasho, geddisad.*

geddisley *m.dh.u* Dad hawshoodu tahay iibinta iyo gadidda badeecooinka kala duwan; ganacsato. *ld gaddisley.*

geddisnaan *m.f.dh eeg* geddisan. *ld geddisnaansho.*

geddisnaansho *m.l/dh ld* geddisnaan.

geddiso *f.g3 (-stay, -satay)* 1. Wax meel ku jiray, meel kale ku shubasho. 2. Badeeco ganaci ku samaysasho.

geddiyid *m.dh eeg* geddi². *ld gaddin, gaddis, gaddiyid, geddin, geddis.*

geddoomid *m.f.dh eeg* geddoon². *ld gaddoomid, gaddoon¹, geddoon¹.*

geddoon¹ *m.l ld* geddoomid.

geddoon² *f.g1 (-oomay, -oontay; -oomi)* 1. Wax dhinac u dhicid. 2. Muruqyo, xanuun, caro iwm awgeed isbeddelid (qof). 3. Dib u noqosh (wax). *ld gaddoon².*

gedef¹ *m.l 1. ld gadaf².* 2. Maro yar oo uu madaxa ku xirto ugaarsaduhu.

gedef² *m.dh (-fo, m.dh)* Xaad dhaadheer oo ka baxda gacmaha dadka.

gedef³ *f.g1 (-dfay, -daftay)* *ld gadaf².*

gedfan *f.mg4 (-naa, -nayd)* *ld gadfan.*

gedfanaan *m.dh ld* gadfanaan.

gedfanaansho *m.l/dh ld* gadfanaan.

gedfid *m.dh ld* gadfid.

gedgeddi *f.g1/2 (-iyay, -iday/isay; -iyi)* 1. Wax hadba dhinac u rogid. 2. Badeeco ganaci ku sameyn. 3. Eray fal ah rogrogid. *ld gadgaddi.*

gedgeddin *m.dh ld* gedgeddiyid.

gedgeddis *m.l ld* gedgeddiyid.

gedgeddiyid *m.f.dh eeg* gedgeddi. *ld gadgaddin, gadgaddis, gadgaddiyid, gedgeddin.*

gedgeddoomid *m.f.dh eeg* gedgeddoon². *ld gadgaddoomid, gadgaddoon¹, gedgeddoon¹.*

gedgeddoon¹ *m.l* Isrogrogidda wax hadba dhinac isu rogan. *ld gedgeddoomid.*

gedgeddoon² *f.mg1 (-oomay, -oontay; -oomi)* Wax hadba dhinac u rogmay noqosh. *ld gadgaddoon².*

geddiir *m.l ld* gadiir.

gedmad *m.l ld* gadmasho.

gedmasho *m.f.dh eeg* gedmo. *ld gedmed.*

gedmi *f.g2 (-iyay, -isay)* Tiro, xisaab iwm cid ka khaldid.

gedmin *m.f.dh eeg* gedmi. *ld gedmis.*

gedmis *m.l ld* gedmin.

gedmisan *f.mg4 (-snaa, -snayd)* Wax gadmaday ahaansho.

gedmisanaan *m.f.dh eeg* gedmisan. *ld gedmisanaansho.*

gedmisanaansho *m.l/dh ld* gedmisanaan.

gedmo *f.mg3 (-maday, -matay)* Tiro, xisaab iwm khaldamid.

gedo *m.l kh* G. ah: isku fil ah. *ld ged* (2).

gedood¹ *m.l ld* gadood¹.

gedood² *f.mg1 (-day, -dday)* *ld gadood².*

gedoodid *m.dh ld* gadoodid.

gedoodsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* *ld gadoodsan.*

gedoodsanaan *m.dh ld* gadoodsanaan.

gedoodsanaansho *m.l/dh ld* gadoodsanaan.

gedow *m.l ld* gadow.

gee *f.g/mg2 (-eeyay, -eysay)* 1. (*f.g*) Wax meel yiil ama joogay meel kale gaarsiin. 2. (*f.mg*) Isu g.: laba wax ama ka badan isku darid.

geed *m.l (-do, m.l)* Nooc dhirta ah oo leh jirrid oo iskeed isu taagi karta iyo laamo leh oo dhulka ka kacsan.

geed-abaareed *m.l* Dhirta inteeda had iyo jeer cagaarka ah.

geed-abow *m.l* Durbaan. *ld geed-awow.*

geed-adari *m.l* Dhir cuntada lagu daro si ay udgoon ama kulayl u siiso.

geed-adayg *m.l 1.* Geed jirrid adag leh oo ayan birtu sahal u karin; geedlab. 2. G. ah: qof dhibaatada u adkaysta.

geedaggable *m.l* Cayayaan duula, qolof adag, oo cuna qoryaha iyo alwaaxda.

geedaggo *f.mg2 (-gooyay, -goysay)* 1. Wax sixrid. 2. Laamo u jarid, si ay u daaqaan caleenta ku taal (xoolo).

geedaggoosasho *m.f.dh eeg* gedaggooso. *ld geedaggoosi.*

geedaggoosi *m.l ld* geedagoosasho.

geedagooso *f.mg3 (-stay, -satay)* 1. Sixir ama faal wax dheefsii awgeed u samayn. 2. U g.: xoolo, laamo caleen leh u jarasho.

geedaggoyn *m.f.dh eeg* geedaggoyn. *ld geedaggoys.*

geedaggoyo *m.dh* Aqoonta loo leeyahay sida geedaha wax loogu sixro ama loogu daweeyo.

geedaggoys *m.l 1.* Qof yaqaan sida geedaha la isugu daweeyo ama la isugu sixro. 2. *ld geedaggoyn.*

geedakaris *m.l 1.* Aqoonta isku daridda iyo diyaarinta geedaha laysku daweeyo. 2. Qof yaqaan geedekariska.

geedamaal *m.l.u* Dhirta faleenka, shalabowga, waabaayada leh dadka ka shaqaysta. *ld geedmaal.*

geedaqor *m.l/dh* Xallfato. *ld geedqor, geedqorid.*

- geedaqorid** *m.dh* Habka loo farsameeyo geedaha.
- geedatiris** *m.dh* Nooc daayeerka ka mid ah, aad u yaryar, leh dhego dhaadheer iyo dabo dheer oo buul badan oo geedaha dushooda kora; kore.
- geed-awow** *m./ld* **geed-abow.**
- geedbaal** *m.l* Geed faalala oo dhirta laysku daaweyo.
- geedbiciid** *m.l* Geed ka mid ah dhirta laysku daaweyo.
- geeddan** *m.l* Col yar oo ka dambeeya colka weyn oo loogu taloggalo inuu celiyo cadowga gadaal ka imanaya; raacdareeb.
- geeddee** *f.g2* (-deeyay, -deysay) *ld* **geeddiggeli.**
- geeddeyn** *m.dh* *ld* **geeddiggelin.**
- geeddeys** *m.l* *ld* **geeddiggelin.**
- geed-dhallaan** *m.l* Geed dhirta la baaseysto ka mid ah oo caruurtta lagu daaweyo, lana aaminsanyahay in la gooyo cawaweerkha.
- geeddi¹** *m.l* 1. Socod meel la degganaa lagaga guuro oo meel ka durugsan laga dego. 2. Dad iyo xoolo guuraya oo aan weli degin. 3. Fogaan gelin socod ah. 4. Xarig dhuuban oo hal mar raro la mariyo. 5. Duub xirig ah, dhuuban oo rarada lagu sameeyo.
- geeddi²** *f.g1* (-iyay, -iday; -iyi) Guurin, guurid.
- geeddiggeli** *f.g2* (-iyay, -isay) Cid geeddi ah wadid.; guurin.
- geeddiggelin** *m.f.dh* *eeg* geeddiggeli. *ld* **geeddiggelis, geeddeyn, geeddeys.**
- geeddiggelis** *m.l* *ld* **geeddiggelin.**
- geeddiyid** *m.f.dh* *eeg* geeddi.
- geeddee** *f.g2* (-deeyay, -deysay) Cunto dhir udgoon ku darid.
- geeddeyn** *m.f.dh* *eeg* geedee.
- geedeysan** *f.mg4* (-snaa, -snayd) Wax dhir udgoon lagu daray ahaansho (cunto).
- geedeysnaan** *m.f.dh* *eeg* geedeysan. *ld* **geedeysnaansho.**
- geedeysnaansho** *m./dh* *ld* **geedeysnaan.**
- geedgaab** *m.l* Dhirta inteeda in yar dhulka ka kacsan ee aan hoos dadku harsan karo lahayn.
- geedgoleed** *m.l* Sanduuq gaar ah oo shinnida lagu xannaaneeyo.
- geedgool** *m.l* (-llo, *m.dh*) Geed weyn oo ku yaal meel geedgaab keliya leh.
- geed-hindi** *m.l* Geed dheer, xididdo dhaadheer, hoos weyn oo aan xooluhu daaqin; mirimiiri.
- geed-hoosaad** *m.l* Geedaha intooda aan bixidda dheere yeelan.
- geedjinni** *m.l* Nagaar weyn, leh caleemo balballaaran, miro kulkulucsan oo qodxo dusha ka leh, oo iniinihiisa lagu wareero marka la cuno.
- geed-lab** *m.l* (-byo, *m.dh*) Geed-adayg.
- geedmaal** *m.l* *ld* **geedamaal.**
- geedmirood** *m.l* Dhirta inteeda miraha uu dadku cuno leh.
- geednugeyl** *m.l* Geedaha intooda lafta jilicsan, abaarta u adkeysi yar ee si sahlan loo tallaali karo, mirihiisa dhaqso u bislaadaan.
- geedo** *m.l* 1. Bari, xidid, caleen, qolof, dhacaan iwm oo dhir laga soo guray oo daawo ahaan loo isticmaalo. 2. Caleen, miro bari iwm oo dhirta qaarkeed laga soo guro oo cuntada lagu daro si dhadhan loogu yeelo. 3. *eeg* geed.
- geedoobid** *m.f.dh* *eeg* geedow.
- geedow** *f.mg1* (-oobay, -owday; -oobi) Wax geeda badan yeeshay noqosho (dhul).
- geedqaad¹** *m.l* 1. Geeda ka jaridda meel beer ah wax kale laga dhigayo. 2. G. ah: beer hal mar la geedqaaday. 3. *ld* **geedqaadid.** *ld* **oodqaad¹.**
- geedqaad²** *f.g1* (-aaday, -aatay) Geed ka jarid (dhul). *ld* **oodqaad².**
- geedqaadid** *m.f.dh* *eeg* geedqaad². *ld* **geedqaad¹, oodqaadid.**
- geed-qaaqe** *m.l* Dhirta inteeda sunta leh.
- geedqodxeed** *m.l* Dhirta inta qodaxda leh.
- geedqor** *m.l* *ld* **geedaqor.**
- geedqorid** *m.dh* *ld* **geedaqor.**
- geedquwaax** *m.l* Geedka qasabka.
- geedsaar** *m.l* Dhirta inteeda aan keli u istaagi karin oo geedaha isku marta; saar; saaq.
- geedsaraad** *m.l* Geedaha intooda dhulka aad uga sara-kacda, oo aan saar ahayn.
- geedxajiin** *m.l* Dhirta inta xajiinta leh.
- geedxamar** *m.l* Geed nagaar laamo jilicsan leh, udgoon oo lagu shiilo burcadka.
- geegaali** *m.dh* Waabaayo aad u duran oo aan la kicin. *ld* **geegali.**
- geegali** *m.dh* *ld* **geegaali.**
- geel** *m.l* (-lal, *m.dh*) Xoolaha la dhaqdo midka ugu weyn, wuxuu leeyahay hal ama labo kurus, addimo dhaadheer, cago balballaaran; gaal.
- geelcaacis** *m.dh* Farabbadan; dhurtaxanyo.
- geeldhugeeye** *m.l* Xamaarato yar oo qallajista le'eg oo hadba midab isu yeesh; jirjirroole. *ld* **geelrugeeye, geel-ururugleeye.**
- geeldojoje** *m.l* 1. Daruuro madmadow oo cokan oo muuqda badanaa marka roobku da'ayo. 2. Roob badan.
- geelee** *f.g2* (-leeyay, -leysay) Lo' subax maalid.

geeleeyo *m.dh ld geelye.*

geeleyn *m.f.dh eeg geelee.* *ld geeleeyo.*

geeljir *m.l ld geeljire.*

geeljire *m.l.u (-rayaal, m.l/dh)* Nin geela raaca ama dhaqaaleeyo. *ld geeljir.*

geelkacabaadis *m.dh* Nooc xamaaratada ka mid ah oo in yar roorka ka weyn, madax weyn oo madaxa ku leh midab gaashiyo ah. *ld geelkacabaajis.*

geelkacabaajis *m.dh ld geelkacabaadis.*

geelley *m.dh.u* Dadka geela dhaqda.

geelmaanyo *m.dh* Naasley aad u weyn ee badda ku nool oo nibiriga u eg.

geelo *m.dh* Fiidki waqtiga geela la maalo.

geelrugeeye *m.l ld geeldhuggeeye.*

geeltoosiye *m.l* Nooc gorgorka waaweyn ka mid ah.

geel-ururugleeye *m.l (-yayaal, m.l/dh) ld geeldhuggeeye.*

geelwaaq *m.dh* Geed-nagaar leh laba bariyood oo la cuno. *ld geelwaaqis.*

geelwaaqis *m.dh ld geelwaaq.*

geelxeraad *m.l.u* Geel loo xerageeyey meel reerka ka fog.

geenyo *m.dh (-ooyin, m.l)* Faras dheddig.

geeraar¹ *m.l (-tiro, m.dh)* Maansada qayb ka mid ah oo gabayga ka tix gaaban, si gaar ahna loogu luuqueeyo.

geeraar² *f.mg1 (-ray, -rtay)* Geeraar tiriin.

geeraarid *m.f.dh eeg geeraar².*

geeraarshaa *m.l ld geeraarshe.*

geeraarshe *m.l* Nin geeraar tiriya. *ld geeraarshaa.*

geeri *m.dh* Wed; dhimasho.

geeriggo'an *m.l/dh.kh* Meel aan dad joojin, aan wax dhaqaqa joogin; cidla'. *ld eeriggo'an.*

geeriyo *f.mg3 (-ooday, -ootay)* Wax dhintay noqosho (nafley). *ld geeryoon.*

geeriyoood *m.f.l eeg geeriyo.* *ld geer-yoomid.*

geeryoomid *m.dh ld geeryood.*

geeryoon *f.mg1 (-oomay, -oontay) ld geeryoo.*

gees¹ *m.l (-so, m.l)* 1. Cad sida lafta u adag oo ka baxa maxada raaflayda qaarkood (lo' da, ariga, ugaarta iwm), madaxa raaflayda. 2. Dhinac; hareer. 3. Laba saneeg oo ka baxa madaxa cayayaanka qaarkii; geesdareen.

gees² *m.l/dh* 1. Dhan; dhinac; jaho. 2. G.kayga/g.tayda, g.kaaga/g.taada iwm: dhinacayga, dhinacaaga iwm.

geesaari *f.g2 (-iyay, -isay)* Hilib si degdeg ah dab ugu dubasho. *ld geesasaar².*

geesaas *m.l* 1. Baroorta naagaha. 2. Baroor diiq aan dhab ahayn. 3. Ugax gacanta lagu sameeyey. *ld geesaasid.*

geesaasid *m.dh ld geesaas.*

geesacarro *m.dh* Neef leh geeso aan jirriiddoda lafta madaxa haysan oo marka la taabto ruxanayaan.

geesaley *m.dh.u* Xoolaha iyo ugaarta inta geesaha leh.

geesarriyaad *m.l ld geesarriyood.*

geesarriyood *m.l/dh* Geed faalala oo leh miro yaryar oo sida geesaha ariga u dhuudhuuban oo la cuno. *ld geesarriyaad.*

geesasaar¹ *m.l* 1. Xiridda lo' da marka la maalayo geesaha laga xiro. 2. Xarig yar oo marka lo' da lisaayo geesaha looga xiro.

geesasaar² *f.mg1 (-ray, -rtay)* Sac la lisaayo geesaha ka xirid. *ld geesasaari.*

geesasaarid *m.f.dh eeg geesasaar².*

geesaxir *m.l/dh ld geesaxir².*

geesdareen *m.l (-nno, m.dh)* Labada gees, jiljilicsan, madaxa cayayaanka qaarkii ku yaal, oo ay wax ku dareemaan.

geesee *f.g/mg2 (-seeyay, -seysay)* 1. *(f.g)* Wax gees u yeelid. 2. *(f.mg)* U g.: meel, magaalo iwm dhinac uga xigid.

geeseyn *m.f.dh eeg geesee.*

geesho *m.dh ld gaashi.*

geesi *m.l (-yaal, m.l/dh)* Nin dhiirran oo aan cabsan.

geesigelin *m.f.dh eeg geesigel.*

geesiggeli *f.g2 (-iyay, -isay)* Cid dhiirrin.

geesiggelin *m.f.dh eeg geesiggeli.*

geesinnimo *m.f.dh* Geesi ahaansho.

geesiyad *m.dh (-do, m.l)* Haweeney dhiirran oo aan cabsan.

geesley *m.dh.u* Xoolaha iyo ugaarta inta geesaha leh.

geesmadow *m.dh* Ri' da' weyn.

geesmarooq *m.l* Orgi da' weyn.

gees-muusaale *m.l* Eelada (deerada) kolkaa la soo baxaya geesa yar yar oo fiiqfiiqan.

geesoole *m.l (-layaal, m.l/dh)* 1. Cayayaan leh labo gees dhaadheer iyo qolof adag. 2. Miro yicibed oo aan la dhilin oo labadii qolfoodba leh.

geestaan¹ *m.dh ld geestahanyo.*

geestaan² *m.dh (daaw.)* Xanuun laga dareemo dhabarka oo raaca dhinaca bowdada, lugta iyo cagta. Wawaana keena cadka labada lafdhabar ku dhexjira oo qallala ka dibna meeshiisa ka baxa oo ruxa xididdada dareenka e ku yaal moxogga hoose ama araxda sare.

geestahanyo *m.dh* Cudur sintu dadka ku dhaca oo labada lugood lala gaabiya. *ld geestaan¹.*

geesxir¹ *m.l/kh* Neef lo' ah oo guri ku xiran oo aan dibad u daaq doonan.

- geesxir²** *m.db.kh* Haweeney ninkeedii aan la noolayn oo diidaysa. *ld* **geesaxir.**
- geeti** *m.db* Qof saarleyda booranaha ugu sareeya.
- gef¹** *m.l ld gaf¹*.
- gef²** *m.l (-faf/-fef, m.)* 1. (*ftis.*) Cabbiraadda ama qiyasta aan la hubin ee xaddi. Tusaale ahaan, kulbeeg meerkari ah badanaaba waxa suurtaggal ah in heerkulka laga akhriyo darajada ugu dhow.. (*xis.*) Marka laga hadlayo saafid tireed gefafku waa laba nooc: a) g. duubid: jawab tireed aan sognayn ee ku soo baxda xisaabinta; b) Gefaf la jare ah: waxa ay la xiriiraan xadad lagama maarmaan ah ee ku jira sognida seeb.
- gef³** *f.mg1 (-fay, -ftay)* *ld* **gaf².**
- gefer¹** *m.l.kh* 1. G. ah: u tuuridda xarig loo tuuro ceel dheer. 2. G. ah: fardo aan la ilaal oo banjoog ah.
- gefer²** *fg1 (-fray, -fertay; -fri)* Xarig dheer ceel u tuurid.
- gefifid** *m.dh ld gafid.*
- gefrid** *m.f.dh eeg gefer².*
- gefsad** *m.l ld gefsasho.*
- gefsan** *f.mg4 (-naa, -nayd)* *ld* **gafsan.**
- gefsanaan** *m.dh ld gafsanaan.*
- gefsanaansho** *m.l dh ld gafsanaan.*
- gefsasho** *m.f.dh eeg gefso.* *ld* **gefsad, gefsi.**
- gefsi** *m.l ld gefsasho.*
- gefso** *f.mg3 (-saday, -satay)* Neef curad ah muddo rimi waayid.
- geftin** *m.l (-inno, m.dh)* Gees; gaw; dacal.
- gegi** *m.db (-iyo, m.)* 1. Meel didib ah, bannaan, aan weynayn, oo aan dhir lahayn. 2. Garoon. *ld* **gego, jegi.**
- gego** *m.db ld gegi.*
- gelbi** *fg2 (-iyay, -isay)* *ld* **galbi.**
- gelbin** *m.dh ld galbin.*
- gelbis** *m.l ld galbin.*
- gelengel** *m.dh.kh* Meel cidlo ah oo aan dhir iyo dhisme midna lahayn.
- gelgelin** *m.dh (-lmo, m.)* Barxad yar oo boor badan oo geela iyo dameeruhu ku galgashaan si ay takarta iwm isaga reebaan.
- geli** *fg2 (-iyay, -isay)* Cid, wax dhaxdii, wax kale gaarsiin, ku ridid.
- gelid** *m.f.dh eeg gal³.* *ld* **galmo, galniin, gelis², gelitaan, gelniin.**
- gelin¹** *m.l* 1. Maalinta ama habeenka barkooda hore ama dambe. 2. Calal.
- gelin²** *m.f.dh eeg geli.* *ld* **gelis¹.**
- gelin-dambe** *m.l* 1. Habeenka oo laba meellood loo dhigo qaybtiiisa dambe. 2. Maalinta oo laba meellood loo dhigay qaybteeda dambe. *ld* **gelin-dambeed.**
- gelin-dambeed** *m.db* 1. Lixda saacadood oo maalinta ugu dambeysa. 2. Afarta saacadood oo habeenka ugu dambeeya. *ld* **gelin-dambe.**
- gelindhexaad** *m.l ld gelindhaxe.*
- gelindhaxe** *m.db* Habeenka oo saddex qaybood loo dhigo qaybtiiisa dhexe. *ld* **gelindhaxe.**
- gelinhoraad** *m.l* Habeenka oo saddex qaybood loo dhigay qaybtiiisa hore.
- gelinsi²** *f.g2 (-iify, -iisay)* Cid wax ka dhaadhicin.
- gelinsiin** *m.f.dh eeg gelinsi².* *ld* **gelinsiis.**
- gelinsiis** *m.l ld gelinsiin.*
- gelinsocod** *m.l* Qiyaasta la socdo maalin gelinkeed.
- gelis** *1 m.l ld gelin.*
- gelis²** *m.db ld gelid.*
- gelitaan** *m.l* 1. Irid laga galoo meel. 2. *ld* **gelid.**
- gelliimid** *m.f.dh eeg gelliin².* *ld* **galliimid.**
- gelliin¹** *m.l* 1. Gelid. 2. Heshiisiinta laba dhinac oo dhibaato dhex taal. *ld* **galliin¹.**
- gelliin²** *f.g/mg1 (-iimay, -iintay; -iimi)* U g.: Laba dhinac ee dhibaato dhex taal heshiisiin. *ld* **galliin².**
- gelmi** *m.l* Cayayaan yar oo duusha oo qaniinyo kulul oo dhuurida u eg. *ld* **kelmi.**
- gelmidhabad** *m.l ld gelmidhabasho.*
- gelmidhabasho** *m.f.dh eeg gelmidhabo.* *ld* **gelmidhabad, kelmidhabad, kelmidhabasho.**
- gelmidhabo** *f.mg3 (-btay, -batay)* Gelmi saynta isaga cayrin (xoolo). *ld* **kelmidhabo.**
- gelmihaadsasho** *m.f.dh eeg gelmihaadso.*
- gelmihaadso** *f.mg3 (-saday, -satay)* Gelmiga iyo takarta iyo qaniinka kale iska eryid.
- gelniin** *m.l ld gelid.*
- gember** *m.l ld gambar.*
- gemb¹** *m.l* 1. Dagaal weyn oo lagu hoobto. 2. *ld* **gembiyid.**
- gemb²** *fg1/2 (-iyay, -iday/isay; -iyi)* 1. Wax afrogid. 2. Dagaal ku kicid. *ld* **gambi².**
- gembin** *m.dh ld gembiyid.*
- gembis** *m.l* 1. *ld* **gembiyid.** 2. G. ah: aqal waxa ku dedani hoos u fooraraan oo biyuhu ka daataan
- gembisan** *f.mg4 (-snaa, -snayd)* Wax la gembiyey ahaansho.
- gembise** *m.l (-sayaal, m.l/dh)* 1. Aqal waxa ku dedani hoos u fooraraan oo biyuhu ka daataan. 2. Saab dharka la uuminayo la dul saaro. 3. Sati aabbur leh o hilibka kumbiska ah lagu keydiyo. *ld* **gambise.**

gembisnaan *m.f.dh eeg* gembisan. *ld*
gambisnaan, gambisnaansho, gembis-
naansho.
gembisnaansho *m.lldh ld* gembisnaan.
gembiyid *m.f.dh eeg* gemb². *ld* **gambi¹,**
gambin, gambis, gambiyid, gemb¹,
gembin
gumboon *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax afka loo
 rogay ahaansho.
gumboonaan *m.f.dh eeg* gemboon. *ld*
 gumboonaansho.
gumboonaansho *m.lldh ld* gemboonaan.
gen *f.g1 (-nay, -ntay)* *ld* **gan³.**
genan *f.mg4 (-nnaa, -nnayd)* *ld* **ganan.**
genasho *m.dh ld* **ganasho.**
gendi *m.l (c.naf.)* Diqsi weyn oo dhiigga
 dhuuqa oo laga helo Afrika kana tirsan
 qaypta “golossina” loo yaqaan “tsé-tsé” oo
 caarad dheer afka ku leh, maalintii ayuu
 naaslayda dhiigga ka dhuuqa, waxayna u
 gudbiyaan deriskunool keena cudurka
 hirdada badan. *ld* **gandi.**
geni *m.l* 1. Lacag dahab ah oo Ingiriisku
 samayn jirey waayadii hore. 2. Lacag waraaq
 ah oo u dhiganta labaatan shilin. *ld* **gini.**
genid *m.dh ld* **ganid.**
gennaan *m.dh ld* **gannaan.**
gennaansho *m.lldh ld* **gannaan.**
geno *f.g3 (-ntay, -natay)* *ld* **gano.**
gensasho *m.f.dh eeg* genso. *ld* **gansasho.**
genso *f.g3 (-saday, -satay)* Wax ka shakiyid
 ama qoonsasho. *ld* **ganso.**
gentaal¹ *m.l ld* **gantaal¹.**
gentaal² *m.dh (-llo, m.db)* *ld* **gantaal².**
ger *m.l (-rar, m.l)* *ld* **gar¹.**
gerbi *m.l* Naasley cunta xoolaha iyo dadka oo
 badi ahaan ku nool dalalka qabow.
gerdi *m.l ld* **gardii.**
gerennuug *m.dh ld* **garannuug.**
gergaar¹ *m.l ld* **gargaar¹.**
gergaar² *f.g1 (-ray, -rtay)* *ld* **gargaar².**
gergaarid *m.dh ld* **gargaarid.**
gerger *m.l* 1. Xoolo la siyo qof tol ah oo
 baahan. 2. Wax sadaqo loo bixiyo; qurbaan.
gerhays *m.dh* Khidmad laga siyo geel la iibiyay
 qof la socda.
geri *m.l.u* 1. Naasley ugaarta ka mid ah, laxaad
 weyn, Afrika laga helo, raamsata, luqunta iyo
 addimada u dheer, oo leh harag adag oo
 barbaro leh. 2. Ul yar oo u dhexeysa laanta
 digirta iyo balagga.
geribbaxan *m.dh* Naag aan la qabin.
gerinnuug *m.dh ld* **garannuug.**
gerqaad¹ *m.l* Hoggaminta wax la hoggaamiyo
 ama la hor kaco.

gerqaad² *f.g1 (-day, -dday)* Wax hoggaamin.
gerqaadid *m.f.dh eeg* gerqaad².
gerseriir¹ *m.l ld* **gasariir¹.**
gersur¹ *m.l* Ciyaar qof meel sare oo uu
 gacmaha ku hayo garka la surto.
gersur² *f.mg1 (-ray, -rtay)* Ka g.: Qof, meel
 sare oo uu gacmaha ku hayo garka saarasho.
gersurasho *m.dh eeg* halqaad (2): Shax la degay
 si loo ciyaaro hog u banneyn. *ld* **gersurid**
gersurid *m.f.dh eeg* gersur 2
gerweyn *m.dh ld* **garweyn**
geseriir¹ *m.l ld* **gasariir¹.**
geseriir² *f.mg1 (-ray, -rtay)* *ld* **gasariir².**
geseriirid *m.dh ld* **gasariirid.**
gesh *m.l.u* Alaab; qalab. *ld* **gash.**
geshi *m.l ld* **geshin.**
geshiinayn *m.f.dh eeg* geshiinay.
geshiinee *f.mg2 (-neeyay, -naysay)* Ku g.:
 meel habeen ku dhixid marka safar dheer
 lagu jiro.
geshiino *m.dh* Dhixidda safar meel habeen ku
 dhexo.
geshiisho *m.dh ld* **gashiisho.**
geshin *m.l* Ladnaan; bararo. *ld* **gashin,**
geshi.
gesi *m.dh ld* **gisi.**
gesiimasho *m.f.dh eeg* gesiimo. *ld* **gasiimasho.**
gesiimo *f.g3 (-iintay, -iimatay)* Cunto cunid.
ld **gasiimo.**
gesiin *m.l* Cuntada dadka iyo duunyaduba
 quutaan. *ld* **gasiin.**
gesiir *m.l (-rro, m.dh)* Xarig dun ah, si gaar ah
 loo sooho, cabbaadyo ama kuul yaryar
 midabo kala duwan leh lagu mardimeeyo oo
 haweenku dhexda ku xirtaan. *ld* **gasiir.**
gesireeb *m.l* Geed weyn oo qodax iyo caleemo
 yaryar leh iyo salweyn oo xooggan.
gexgex *m.f.sh.r* Cod lagu muujiyo qof lagu
 qoslayso si joogta ah.
gexgexlayn *m.f.dh eeg* gexgexlee.
gexgexlee *f.mg2 (-leeyay, -laysay)* Si xoog leh
 u qoslid.
gey *f.g1 (-yay, -yday; -yi)* Guur u qalmid.
geyaan *m.l ld* **gayaan.**
geydhe *m.l* 1. Nooc aqab ka mid ah. 2. Qurac
 iyo maraa mirohooda.
geyeysii *f.g2 (-iiyay, -iisay)* Cid dhibaato
 badid. *ld* **gayeysii, geyoodsii.**
geyeysiin *m.f.dh eeg* geyeysii. *ld* **gayeysiin.**
geyfan *f.mg4 (-fnaa, -fnayd)* U. g. hawl
 qabashadeed, wax u diyaar ah ahaansho.
geyfanaan *m.dh ld* **geyfanaan.**
geyfanaansho *m.lldh eeg* geyfnaansho. *ld*
 geyfnaan.

geyfanow *f.mg1* (-oobay, -owday; -oobi)
Wax hawl qabashadeeda u diyaar ah noqosho. *ld geyfnow.*

geyfaan *m.f.dh eeg* geyfan. *ld geyfanaan, geyfanaansho, geyfnaansho.*

geyfnaansho *m.ll/dh eeg* geyfnow. *ld geyfanaansho.*

geyeysiin *m.f.dh eeg* geyeysi. *ld gayeysiin, geyoodsii.*

geyi *m.l* Dhul; dal. *ld gayi, giyi.*

geyid *m.f.dh eeg* gey.

geylaami *f.g2* (-iyay, -isay) Wax culus xoog u tuurid.

geylaamin *m.f.dh eeg* geylaami. *ld geylaamis.*

geylaamis *m.l ld geylaamin.*

geylaan¹ *m.l* Dhicidda wax culusi dhulka xoog ugu dhacaan.

geylaan² *m.dh.u* Timo aad u dheer sida kuwa fardaha guudkooda ka baxa.

geyllamid *m.f.dh eeg* geyllan².

geyllan¹ *m.l* 1. Dadaal badan. 2. Si daran oo loo dagaallamo.

geyllan² *f.mg1* (-amay, -antay; -ami)
1. Dadaal badan muujin. 2. Si daran u dagaallamid.

geyn *m.f.dh eeg* gee.

geyngeyn *m.l.u* 1. Midab lo'da iyo riyaha oo ah midabbo badan oo isku dhafan, meel loo raacana aan lahayn. 2. Baro uskag ah.

geyoo *f.g3* (-ooday, -ootay) 1. Heer ama si la isgaarsiyo. 2. Ka g.: dhaqan xun sameytiisa ka waantoobid. *ld gayoo.*

geyoobid *m.f.dh eeg* geyow.

geyood *m.f.l eeg* geypoo.

geyoodsii *f.lg2* (-iyay, -isay) *ld geyeysi.*

geyoodsiin *m.dh ld geyeysiin.*

geyow *f.mg1* (-oobay, -owday; -oobi) Ka g.: fal dhameystirkiisa awood u waayid.

geyr¹ *m.l* Qaypta baabuurga iwm u qaabilsan isbeddelka dhaqdhaqaqa iyo xawliga; marsho.

geyr² *m.dh* Caro badan.

geyrad *m.l ld geyrasho.*

geyrasho *m.f.dh eeg* geyro. *ld geyrad.*

geyre *m.l* 1. Dabeetyl qabow oo soo dhacda galabnimada xilliga xagaaga. 2. Neecaw udgoon, muddo yar socota, oo galabnimada wakhtiga kulaylaha ka timaadda xagga badda.

geyro *f.mg3* (-ratay, -ratay) Caro muujin.

geysasho *m.f.dh eeg* geysso.

geyso *f.g/lg3* (-stay, -satay) 1. Wax meel ku sugar meel kale dhigasho. 2. Cid wax gaarsiin. 3. Cid waxtarid.

gibbaan *m.l ld gabbaan².*

gibbaannimo *m.dh ld gabbaannimo.*

gibil¹ *m.l* Haragga ama maqaarka sare ee dadka iyo xoolaha.

gibil² *m.l (jool.)* Atomosfeer: hawada ku gedfan dhulka oo badanaa isugu jirta neefo ay ka mid yihii ogsajin (21%), Naytrojiin (78%), kaarboon dhayogsayd (0.03%), Argon (0.94%), Helium iyo neefo kale oo ku yar gibilka (0.01%) marka ay hawadu qallalantahay, iyo uumi-biyood xaddegiisu doorsoomo.

gibil³ *m.dh (-llo, m.dh)* Saan korka laga saaro awrka marka rarka loo dhammeyo; lammo.

gibil-biyyod *m.l (jool.)* Dhammaan biyaha dunida, kuwaas oo ka soocan oogada dhulka, iyo gibilka.

gibilcad *m.dh.u* Dadka midabkiisu cad yahay.

gibillo *m.dh* Daruuro badan oo biyeysan

gibilmadoobaad *m.l* Raadka ka muuqda oogada nafley ee ay ku reebto murugo, jirro iwm. *ld gibilmadoobaansho.*

gibilmadoobaansho *m.ll/dh eeg* gibilmadoobow. *ld gibilmadoobaad.*

gibilmadoobow *f.mg3* (-baaday, -baatay)
Wax gibilmadoobaad ku dhacay noqosho.

gibilmadow *m.dh.u* Dadka midabkiisu madow yahay.

gibilkeer *m.l* Xarig aad u dheer la isticmaalo in geel korkiis rar oo dhan ku xirayo.

gibin¹ *m.l ld gaban¹.*

gibin² *m.dh ld gaban².*

gibir *m.l* Cashuur dadka laga qaado sannadkiiba mar.

ibili *m.l (c.cimi.)* Dabayl qallalan oo kulul, kana dhacda dalka Libiya ee Woqooyiga Afrika oo gaarta ilaa Yurub.

gidaad¹ *m.l ld gadood¹.*

gidaad² *f.mg1* (-day, -dday) *ld gadood².*

gidaadid *m.dh ld gadoodid.*

gidaadsan *f.mg4* (-naa, -nayd) *ld gadoodsan.*

gidaadsanaan *m.dh ld gadoodsanaan.*

gidaadsanaansho *m.ll/dh ld gadoodsanaan.*

gidaar *m.l (-rro, m.dh)* Dhisme ballac leh, dhagax, shamiinto, iwm ka samaysan, oo wax celiya, ama waxyaabo lagu kala qoqobo; derbi.

gidaar-unug *m.l (baay.)* Lakab sare oo adag oo ku wareegsan xuubka unugga ee dhirta iyo bakteeriyada laakiin unugga xayaawanku ma leh. Gidaarka unuggu waxa uu ilaaliyaa qaabna u yeelaa unugga dhirta maacila'da ama wuxuu siiyaa taageero makaanikeed.

giddi *m.l* Wax aan kala maqnay; wadajir; dhammaan.

giddicune *m.l (-nayaal, m.l/db)* Noole cuna hilib iyo miro iwm.

giddiquute *m.l ld giddicune.*

gidir *m.db* Dheddig aad u naasa yaryar oo aan ilmaheeda caano deeqsiin karin.

giffin¹ *m.l ld gaban¹.*

giffin² *m.db ld gaban².*

gigtir¹ *m.l ld gigtirid.*

gigtir² *f.g1 (-ray, -rtay)* Maro iwm si laalaabka loo bi'yo aad u kala jiidid.

gigtiran *f.mg4 (-rnaa, -rnayd)* Wax la gigtiray ahaansho.

gigtirid *m.f.db eeg gigtir². ld gigtir¹.*

gigtirnaan *m.f.db eeg gigtiran. ld gigtirnaansho.*

gigtirnaansho *m.l/db ld gigtirnaan.*

giig *f.mg1 (-gay, -gtay)* 1. Ka g.: wax ka dhergid. 2. Ka g.: wax ka joogsasho iyada oo laga cabsanayo.

giigid *m.f.db eeg giig.*

giisgan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax aad loo guijiyey ahaansho (xarig, maro, iwm). *ld guijisan.*

giigsanaan *m.f.db eeg giigsan. ld giigsanaansho, gijjisanaan, gijjisanaansho.*

giigsanaansho *m.l/db ld giigsanaan.*

giji *f.g2 (-iyay, -isay)* Xarig iwm xoog u togid.

gijjin *m.f.db eeg gjiji. ld gijjis.*

gijjis *m.l ld gijjin.*

gijjisian *f.mg4 (-snaa, -snayd) ld giigsan.*

gijjisanaan *m.db ld giigsanaan.*

gijjisanaansho *m.l/db ld giigsanaan.*

gijjisasho *m.f.db eeg gijjiso.*

gijjisanaan *m.db ld giigsanaan.*

gijjisanaansho *m.l/db ld giigsanaan.*

gijjiso *f.g3 (-stay, -satay)* Xarig, maro iwm si tognaan ah u qabasho u xirasho.

giindho *m.db* Nooc lo'da ka mid ah oo geesa yaryar.

giir¹ *m.l* 1. Madow iyo caddaan si isle'eg isuga jira; jiir. 2. Dhogor dhaadheer oo orgida, dameeraha, biciidka iwm tunkooda ka baxda. 3. Wejitub; biriir; u furuqdhoon.

giir² *f.g1 (-ray, -rtay)* Midabbo kala duwan wax u yeelid; giir u yeelid.

giiran *f.mg1 (-rmay, -rantay)* Wax midab giir ah leh ahaansho.

giirasho *m.f.db eeg giiro.*

giirbaq *m.l* Midab giir ah oo midabbo kale ku dhafanyihiin.

giircad *m.l* Midab madow oo caddaan badani ku dhafanyahay.

giircas *m.l* Midab guduudan oo caddaan yari ku dhafanyahay.

giirgiir¹ *m.l* Midab ay yeeshaan lo'da iyo riyaha oo baro dambas madow ah oo medeo kala duwan oogada kaga yaal.

giirgiir² *f.g1 (-ray, -rtay)* Midabayn aan habaysanayn; giir badan u yeelid.

giirgiiran *f.mg4 (-rnaa, -rnayd)* Wax la giirgiiray ahaansho.

giirgiirid *m.f.db eeg giirgiir². ld giirgiiris.*

giirgiiris *m.db ld giirgiirid.*

giirgiirnaan *m.f.db eeg giirgiiran. ld giirgiirnaansho.*

giirgiirnaansho *m.l/db ld giirgiirnaan.*

giirid *m.f.db eeg giir².*

giirmadow *m.l* Midab cad oo madow badani ku dhafan yahay

giirnaan *m.f.db eeg giiran. ld giirnaansho.*

giirnaansho *m.l/db ld giirnaan.*

giiro *f.g/mg3 (-rtay, -ratay)* 1. (*f.g*) Calaamado kala duwan wax u yeelasho. 2. (*f.mg*) Ku g.: wax in la fuliyo la isku ogaa iyadoo xanaaq la muujinayo ka bixid.

giirre *m.l* Neef lo'aad oo midab giir ah leh.

giirtaag¹ *m.l* Orgi yar oo da'disu u dhexeyso shumbul iyo uguufaa.

giirtaag² *f.mg1 (-gay, -gtay)* Neef riyo ah oo neef kale la diriraya dhogor kicin.

giirtaagid *m.f.db eeg giirtaag².*

giiryallannimo *m.db* Giiryale ahaansho.

giiryale *m.l* Qof aad fulay u ah.

giis¹ *m.l* 1. Cod gaaban oo lagu heeso ama lagu gabyo. 2. Maanso; guluuluc. 3. *ld giisid.*

giis² *f.mg1 (-say, -stay)* Cod gaaban ku heesid; guluulucid.

giisid *m.f.db eeg giis². ld giis¹ (3).*

gilgil¹ *m.l ld gilgilid.*

gilgil² *f.g1 (-ilay, -ishay)* Wax si xooq leh u ruxid.

gilgilad *m.l ld gilgilasho.*

gilgilan *f.mg1 (-lmay, -lantay; -lmi)* Wax la gilgilay noqosh.

gilgilasho *m.f.db eeg gilgilo. ld gilgilad.*

gilgilid *m.f.db eeg gilgil². ld gilgil¹.*

gilgilmid *m.f.db eeg gilgilan.*

gilgilo *f.mg3 (-laday, -latay)* 1. Awr iwm suu u daadiyo wax korka ka saaran isruxd. 2. Ka g.: xumaan cid lagu samayn lahaa ka horimaansho.

gilingil *m.l* Shimbir yar oo leh qoor guduudan iyo dhalo cad.

gimbiraash *m.l ld gambaraash.*

gingimid *m.f.db eeg gingin². ld gingin¹.*

gingin¹ *m.l ld gingimid.*

gingin² *f.mg1 (-imay, -intay; -imi)* Hab iyo qaab wanaagsan u yeelid (aqal).

gini *m.l ld geni.*

giraan *m.db* (-nno, *m.l*) *ld* garangar¹.
 giraangir¹ *m.db* (-ro, *m.l*) *ld* garangar¹.
 giraangir² *f.mg1* (-ray, -rtay) *ld* garangar².
 giraangiri *f.g2* (-iyay, -isay) *ld* garangari.
 giraangirid *f.dh ld* garangarid.
 giraangirin *m.db ld* garangarin.
 giraangiris *m.l ld* garangarin.
 giraansan *f.mg4* (-naa, -nayd) Wax qaab wareegsan leh noqosho.
 giraansanaan *m.f.dh eeg* giraansan. *ld* giraansanaansho.
 giraansanaansho *m.l/dh ld* giraansanaan.
 girangir *m.l ld* garangar.
 girangiri *f.g2* (-iyay, -isay) *ld* garangari.
 girangirin *m.db ld* garangarin.
 girgir¹ *m.l* (-rro, *m.dh*) 1. Wax wareegsan afkiisa sare. 2. Mindi dhankeeda aan wax goyn.
 girgir² *f.g1* (-ray, -rtay) Wax xariiqid.
 gиргире *m.l* (-rayaal, *m.l*) Shay dhoob ah ama dhagax laga qoro oo qaab mooye leh iyo laba meelood oo la qabsado oo wax lagu karsado; burjike.
 girgirid *m.f.dh eeg* girgir².
 гиргирин *m.db.shr* G. leh: cod lagu muuijyo ordidda degdegsan.
 гиргирхи *f.g2* (-iyay, -isay) Is g.: isa soo mataxid.
 гиргирхин *m.f.dh eeg* giriixi.
 гиргир¹ *m.db* (-ro, *m.l*) *ld* garangar¹.
 гиргир² *f.mg1* (-ray, -rtay) *ld* garangar².
 гиргирги *f.g2* (-iyay, -isay) *ld* garangari.
 гиргирид *m.db ld* garangarid.
 гиргирин *m.db ld* garangarin.
 гиргирис *m.l ld* garangarin.
 girligaan *m.l* (-nno, *m.dh*) Qori boobe ah oo waayadii hore lagu dagaallami jirey.
 gisi *m.db.u* Naasley lo'da la bah ah oo duurjoog ah; lo'gisi; lo'gesi. *ld gesi*.
 гији *m.l ld* гији.
 го¹ *m.l* (-yaal, *m.l/dh*) 1. Maro aan afka isaga tolnayn oo raggu xirto ama huwado. 2. Gabal; cad.
 го² *f.mg1* (-'ay, -'day) 1. Wax meel ka jarmid. 2. Dhimasho. 3. Wax wada jiray qaar, goonni uga soocmid. 4. U g.: niyadda wada siin. 5. Biyo iwm meel ka dhammmaansho. 5. Caano baqid.
 го'ами *f.g2* (-iyay, -isay) Arrin go'aan ka gaarid.
 го'амин *m.f.dh eeg* go'aami.
 го'аан *m.l* (-nno, *m.dh*) Guddoonsiga xaajo laga dooday meelmarinteeda la guddoon-sado.

го'аангараид *m.db* Isku raacidda la isku raaco go'aan.
 го'аансад *m.l ld* go'aansasho.
 го'аансашо *m.f.dh eeg* go'aanso. *ld* go'aansad, go'aansi.
 го'аансло *f.g3* (-saday, -satay) Go'aan ka dhigasho.
 го'ан¹ *m.db* Xilliga dayrta oo uu da'o roob badan ama yar.
 го'ан² *f.mg4* (-'naa, -'nayd) Wax la gooyay ahaansho.
 гоб¹ *m.l* Geed-qodxeed dheer oo leh miro la cuno oo macaan oo ag kuwa xammurka.
 гоб² *m.dh.u* 1. Qof dad la dhaqan wanaagsan oo asluub loo bogo leh. 2. G. ah: inta talada u haysa bulsho meel ku wada nool.
 gobannimaddoon *m.l* (-nno, *m.dh*) 1. Jabhad hubaysan oo u dagaallanta xurriyada gobol ama dal. 2. Qof ka tirsan jabhad.
 gobannimo *m.dh* 1. Gob ahaansho. 2. Xurriyad, madaxbannaan. 3. *ld gobnimo*.
 goblam¹ *f.g2* (-iyay, -isay) *ld gablam¹*.
 goblamid *m.db ld* gablamid.
 goblamin *m.db ld* gablamin.
 goblan¹ *m.l.kh ld* gablan¹.
 goblan² *f.mg1* (-amay, -antay; -ami) *ld gablan²*.
 goblannimo *m.db ld* gablannimo.
 gobnimo *m.dh* Gob ahaansho. *ld gobannimo* (3).
 гобо¹ *m.dh* 1. Shay ka samaysan qori ama maqaat oo gammuunada lagu rito; gabooyo; qulux; qonox. 2. Dhibic.
 гобол *m.l* (-llo, *m.dh*) 1. Qayb, cad. 2. Qaybaha dal u qaybsan yahay middood. *ld gabol*.
 гобо'лян *m.f.dh eeg* gobo'lee.
 gobolaysad *m.l ld* gobolaysasho.
 gobolaysasho *m.f.dh eeg* gobolayso. *ld gobolaysad, gobolaysi*.
 gobolaysi *m.l* 1. Xiriir kalgacayl oo ka dhexecuya dad isku gobol ah. 2. *ld gobolaysasho*.
 gobolaysо *f.g3* (-stay, -satay) Is g.: cid si gobolaysi ah u raacid.
 gobol-dabiici *m.l* (-llo ..., *m.dh*) (juqr.) Meel gudaha xuduuddeeda ay ka jiraan darajo sare ee mid ahaansho qaabeed, marka la bar-bar dhigayo meelo kale, ha ahaato xagga kala sarraynta, cimilada, degaanka, sidaas darteed ilaa xad mid ahaansho qaabeed ee xagga dhaqaqa dadka.
 гобо'ле¹ *f.mg2* (-leeyay, -laysay) Hoore, dhibic-dhibic u dhicid.

gobol-kulaale-xige *m.l (-llo ..., m.dh) (juqr.)*
 Gobolka u dhexeeya kulaleyasha iyo
 gobolka dhexdhexaadka ah. Wuu ka
 duwanyahay kulaleyasha wuxunna
 leeyahay xilliyo kala duwan oo ay ugu
 muhiimsanyihiin jiilaalka iyo xagaagu,
 cimiladuse guud ahaan way ka diirantahay
 gobolka dhexdhexaadka ah.

gobo'maqaar *m.l* Gobaha maqaarka ka
 samaysan.

gobyahandhoorre *m.l ld gebiyahandhoor-re.*

gocad *m.l ld gocasho.*

gocasho *m.f.dh eeg goco. ld gocad, gocosho.*

gocgoc *m.l* In yar oo hoore ah oo weel salkiisa
 ku haray.

goco *f.g3 (-cday/-coday, -catay/-cotay)*
 Dhacdoo lahan-reeb ah dib u xusuusasho;
 tebid; garwaqsasho.

gocondho *m.dh ld gaxandho.*

gocoorre *m.l* Nooc kalluunka badda ka mid
 ah.

gocor *m.l* Qof aan waxtar ahayn.

gocosho *m.dh ld gocasho.*

gocosho *m.dh* Bari yar oo dhulka laga qoto oo
 geedka xaynxayndhadhu dhalo oo la cuno.

gocoy *m.l.kh ld gocoyo.*

gocoyo *m.dh.kh* G. ah: weel tolliinkiiisii la
 ebyey oo aan weli la xoolayn. *ld gocoy.*

god¹ *m.l* 1. (-dad, m.l) Dalool dheer oo hulan
 oo dhulka ka samysma ama laga sameeyey.
 2. Siddeed iyo tobanka hogood ee dayaxa
 midkood.

god² *f.g1 (-day, -dday)* 1. Wax qalloocin.
 2. Wax deri u yeelid.

godadle *m.l* 1. Nin naaga guursi badan oo
 xiisaalow ah. 2. Nin labo naag ama ka badan
 isku kol qaba.

godadoobid *m.f.dh eeg godadow².*

godadow¹ *m.l* Ciyaar lagu ciyaaro quruurux ku
 jira 12 god oo 6 iyo 6 isaga soo horjeedda;
 laylo.

godadow² *f.mg1 (-oobay, -owday; -oobi)*
 Laylo ciyaarid.

godan¹ *m.dh* 1. Xiidmaha yar yar meesha
 qalloocan ee ay ka lowdaan. 2. *ld godin.*
 Magac falag.

godan² *f.mg4 (-dnaa, -dnayd)* Wax la godey
 ahaansho.

godane *m.l (-nayaal, m.l/dh)* Xeero weyn.

godan-weyn *m.dh (juqr.)* Dooxo ballaaran oo
 ku dhacda oogada dhulka. Dooxadaasi
 waxay fidsantahay fogaansho gaaraysa dhawr
 boqol oo mayl.

godasho *m.f.dh eeg godo².*

goddawoco *m.dh* God dawadu gasho;
 booraandawoco.

god-dhurwaa *m.l* God dhurwaagu galoo.

godgal¹ *m.l* Qof dhintay, habeenka ama
 maalinta ugu horreysa ee uu qabriga u
 hoydo.

godgal² *f.mg1 (-alay, -ashay; -geli)* 1. Qof
 dhintay, qabri u hoyasho. 2. U g.: wax
 sababtiisa awgeed u dhimo.

godgelid *m.f.dh eeg godgal².*

godgoddo *m.dh* Nooc libaax badeedka ka mid
 ah.

godid *m.f.dh eeg god².*

godimmo *m.dh (-ooyin, m.l)* *ld godin.*

godin *m.dh (-dmo, ml.)* 1. *ld godimmo,*
gudimmo, gudin. Qalab bir ah oo faaska ka
 yar oo leh daab gaaban oo qori ah oo
 geedaha lagu jaro. 2. Xiddigaha raqaha loo
 yaqaan kuwa ugu horreya. 3. *ld godan¹.*

godkucarar *m.l* G. ah: dhurwaa iwm oo
 habeenimo ugaarsi ku daahay oo waagiij ku
 baryey oo baryey oo godkiisi tiigaaya. *ld*
godkuroor.

godkunoole *m.l (-layaal, m.l/dh)* Kunoole god
 ama dhagax hoostii.

godkuroor *m.l ld godkucarar.*

godlad *m.l ld godlasho.*

godlan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax godladay
 ahaansho.

godlanaan *m.f.dh eeg godlan.* *ld*
godlanaansho.

godlanaansho *m.l/dh ld godlanaan.*

godlasho *m.f.dh eeg godlo.* *ld godlad.*

godli *f.g2 (-iyay, -isyay)* *ld godol².*

godlid *m.f.dh eeg godol².* *ld godlin, godol¹.*

godlin *m.dh ld godlid.*

godlo *f.mg3 (-laday, -latay)* Neef irmaan
 godol keenid.

godnaan *m.f.dh eeg godan.* *ld godnaansho.*

godnaansho *m.l/dh ld godnaan.*

godo¹ *m.dh* 1. Meel ay doqowda talada
 goysaa ku shiraan. 2. Godad yaryar oo
 shinnidu samayo oo ay malabka iyo ugaxda
 ay ku hoyiso. 3. Daliig yar oo daruur ah.

godo² *f.g/mg3 (-otay, -odatay)* 1. (*f.g*) Wax
 qalloocasho. 2. (*f.mg*) Qalloocsamid. Tus.
 "Cali lixdan sano markuu gaaray ayuu
 gotay".

godob¹ *m.l (-bo, m.l/dh)* Meel weyn oo godan
 oo dhinacyada ay ka xigaan duullayaal iyo
 taagag oo caws iyo geeda faalala ay ka baxaan
 oo jiilaalka la daaquo.

godob² *m.dh* Xadgudub qof lagu sameeyo oo
 aan laga xaalmarin oo reeba utun iyo qaan.

godobreed *m.l ld godobtir.*

godobsad <i>m.l ld godobsasho.</i>	goggobeysasho <i>m.f.dh eeg goggobeyso. ld gaggabeysad, gaggabeysasho, gaggabeysi, goggabbey</i>
godobsasho <i>m.f.dh eeg godobso. ld godobsad, godbsi.</i>	goggobeysasho <i>m.l ld goggobeysasho.</i>
godobi <i>m.l ld godobsasho.</i>	goggobeyso <i>f.g3 (-stay, -satay) Ciid ku waysaysasho. ld gaggabeyso, goggob-beys.</i>
godobso <i>f.g3 (-saday, -satay) Cid godob ka gelid.</i>	goggobo <i>m.dh 1. Geed-nagaar leh caleemo yaryar iyo xididdo lagu daweeyo cudurro badan waxna lagu dhayo. 2. Ciidda oo lagu weyseysto. ld gaggabo, geggebo, goggobbo.</i>
godobtir <i>m.l Gabar la siiyo reer dad laga dilay si heshiis uga dhex dhasho; godobreeb.</i>	goggomi <i>f.g2 (-iyay, -isay) Hoore yar weel ka shubid.</i>
gododootamid <i>m.f.dh eeg gododootan². ld godootamid.</i>	goggomin <i>m.f.dh eeg goggomi.</i>
gododootan ¹ <i>m.l ld godootan¹</i>	goggon <i>m.l In yar oo hoore ah oo weel salkiisa ku haray.</i>
gododootan ² <i>f.g1 (-ootamay, -ootantay) ld godootan²</i>	goggonsad <i>m.l ld goggonsasho.</i>
godol ¹ <i>m.l 1. Caano hal mar candho irmaan ku soo dhaca. 2. ld godlid.</i>	goggonsasho <i>m.f.dh eeg goggonso. ld goggonsad, goggonsi.</i>
godol ² <i>f.g1 (-dlay, -doshay; -dli) Neef irmaan si loo maalo candhada ka salaaxid. ld godli.</i>	goggonsi <i>m.l ld goggonsasho.</i>
go'doomayn <i>m.dh ld go'doomin.</i>	goggonso <i>f.g3 (-saday, -satay) In yar oo hoore ah weel ka shubasho.</i>
go'doomee <i>f.g2 (-meeyay, -meysay) ld go'doomi.</i>	goglad <i>m.l ld goglasho.</i>
go'doomi <i>f.g2 (-iyay, -isay) Cid meel ku xannibid. ld go'doomee.</i>	goglamid <i>m.f.dh eeg goglan¹.</i>
go'doomid <i>m.f.dh eeg go'doon.</i>	goglan ¹ <i>f.mg1 (-amay, -antay; -ami) Wax la goglal noqosho.</i>
go'doomin <i>m.f.dh eeg go'doomi. ld go'doomayn.</i>	goglan ² <i>f.mg4 (-naa, -nayd) Wax la goglal ahaansho.</i>
go'doon ¹ <i>m.l kh G. ah: xaalad cid geyaysiisa in uu meel ku xayirmo.</i>	goglana <i>m.f.dh eeg goglan². ld goglanaansho.</i>
go'doon ² <i>f.mg1 (-oomay, -oontay; -oomi)</i>	goglanaansho <i>m.l/dh ld goglanaan.</i>
Meel, wax aan la geli karin lagana bixi karin noqosho.	goglasho <i>m.f.dh eeg goglo. ld goglad.</i>
godootamid <i>m.f.dh eeg godootan².</i>	goglid <i>m.f.dh eeg gogol².</i>
godootan ¹ <i>m.l Ciyaaridda la ciyaaro, ciyaarta godadowga.</i>	goglo <i>f.g3 (-laday, -latay) Gogol dhigasho.</i>
godootan ² <i>f.g1 (-amay, -antay; -ami)</i>	gogo <i>f.g3 (-gtay, -gatay) Hilib iwm qarsoodi wax uga goosasho.</i>
Ciyaarta godadowga ciyaarid.	gogol ¹ <i>m.dh (-glo, m.l) 1. Wax kasta oo dhul la dhigto si loogu seexdo ama loogu fariisto. 2. Shir yar oo dad is-rabaa arrin kaga xajoodaan.</i>
godshinni <i>m.l (-iyo, m.dh) Godka shinnidu ku hoyato.</i>	gogol ² <i>f.g1 (-glay, -goshay; -gli) 1. Wax dhul ku fidsasho si loogu seexdo ama loogu fariisto. 2. Sariir firaashid.</i>
godwaa <i>m.l Dibad.</i>	gogoldhaaf ¹ <i>m.l Oggolanshaha naag la qabo ay oggolato in uu u galmmoood nin kale.</i>
gofe <i>m.l Nooc ka mid ah gorgorka waaweyn.</i>	gogoldhaaf ² <i>f.g1 (-fay, -ftay) Naag la qabo nin kale in uu u galmmoood aqbalid.</i>
gog ¹ <i>m.l (-gag, m.l) Dheegga geela saantiisa.</i>	gogoldhaafid <i>m.f.dh eeg gogoldhaaf².</i>
gog ² <i>f.g/mg1 (-gay, -gtay)</i>	gogoldhig <i>m.l Arar; hordhac.</i>
1. Wax is haysta, wax ka jarid. 2. Ka g.: Qaan horay loo qabay xoog cid uga godid.	gogoldhigad <i>m.l 1. Keenidda cidi, cid ay wax ka tabanayso keento madal si ay ugala xajooto arrintaas. 2. Gogoldhigasho; ararsasho. ld gogoldhigasho.</i>
gogan <i>f.mg4 (-gnaa, -gnayd) Wax la gogay ahaansho.</i>	gogoldhigasho <i>m.dh ld gogoldhigad.</i>
gogasho <i>m.f.dh eeg gogo.</i>	gogol-ku-laab <i>m.l Lacag lagu qariyo gabar lala baxay gogoshi ay ku seexan jirtay.</i>
goggobbeysad <i>m.l ld goggobeyasho.</i>	
goggobeyasho <i>m.dh ld goggobeyasho.</i>	
goggobbeysi <i>m.l ld goggobeyasho.</i>	
goggobbeysyo <i>f.mg3 (-stay, -satay) ld goggobeyso.</i>	
goggobbo <i>m.dh ld goggobo.</i>	
goggobeysad <i>m.l ld goggobaysasho.</i>	

gogollaab *m.l* Maalinta ugu dambseysa tacsi la dhigayay.

gogolxaar *f.mg1 (-ray, -rtay)* U g.: wax la rabo in la sameeyo waxyabo sahlaya samayn.

gogolxaarid *m.f.dh eeg* gogolxaar.

go' id *m.f.dh eeg go'*. *ld go'niin.*

gojaxo *m.dh ld gojoxo.*

gojilic *m.l* Meesha u dhhexeya feercalaanta iyo misiga ee jirka dadka iyo xoolaha.

gojoxo *m.dh* Hilibka saaran shafka geela. *ld gojoxo.*

gol *m.db (-lo, m.l)* 1. Nafleyda labadeeda dhinac oo jilicsan. 2. Dhul geedo badan oo qaniin leh oo xoolaha daaqaa ku jirraadan. 3. Daaddegga buuraha. 4. Cudur xoolaha ku dhaca oo ay ka qaadaan gendiga. 5. Foorad. 6. Maryaha dumarka oo la maraarsado laabkooda hore oo caloosha ku abbaaran; nabas. 7. G. lahaan: ujeeddo; dan.

golaadi *f.g2 (-iyay, -isay)* Arrin gola keenid.

golaadin *m.f.dh eeg* golaadi.

golacas *m.db* 1. Nooc sagaarada ka mid ah. 2. Qorraxda galabnimo, gaar ahaan markay ugu kulushahay. 3. Dawaco khatar ah.

golafariisad *m.l ld golafariisasho.*

golafariisasho *m.f.dh eeg* golafariiso. *ld golafariisad, golafariisi.*

golafariisi *m.l ld golafariisasho.*

golafariiso *f.mg3 (-stay, -satay)* U g.: cid gabar laga doonryo marti u noqosh.

golajoog *m.l* 1. Haybad iyo muuqaal qurxoon oo qof leeyahay. 2. Goobjoog. 3. Qof waaya-aragnimo dheeraad u leh sida garta loo qaado.

golakafuul *m.l* Gabay aan la soo diyaarin oo gole laga jeediyo.

gola-kakac *m.l* Qof aftahannimo dheeraad ah leh.

gola-kataag *m.l* Qof leh dabci wanaagsan oo uu dadka kale kaga duwanyahay, sida geesinnimo, sakhinnimo, aftahannimo iwm.

gola-la-talyaasha *m.l (-layaal, m.l/dh) (siyaa.)* Koox dad ah oo la magacaabay ama loo xushay talo bixinta, sharci dejinta ama qorshe samaynta.

golayn *m.f.dh eeg* golee.

golcas *m.dh.u* 1. jaad ugaarta ka mid ah oo gollaha cas. 2. Qorrax casar. 3. *ld golacas.*

goldaloolo *m.dh* 1. Meel doc ka bannaan ama ka daloosha oo wax laga cabsanayaa ka iman karo. 2. Iin. *ld goldaloosh.*

goldaloosh *m.dh ld* *goldaloolo.*

goldoox¹ *m.l* 1. Goldillaacinta neef dhali waayey gosha laga dillaaciyo, si ilmaha looga

soo saaro. 2. G. ah: ilmaha gosha laga soo bixiyo. 3. *ld goldooxid.*

goldoox² *f.g1 (-xay, -xday)* 1. Dheddig dhali waayey golkadillaacin si ilmo looga dhaliyo. 2. Arrin qarsoodi ah kashifid.

goldooxid *m.f.dh eeg* goldoox². *ld goldoox¹ (3).*

gole *m.l (-layaal, m.l/dh)* 1. Meel dad si joogto ah isugu yimaaddaan oo ay danahooda ugaga wada hadlaan. 2. Goob, fagaaro. 3. Mudanayaal si dastuuri ah dad u soo doortay. *ld gale.*

golee *f.g2 (-leeyay, -laysay)* 1. Cudurka gosha xoolo ku ridid. 2. Gole ka dhigid; gole u dhigid. 3. Gool ka dhelin.

gole-ku-simid *m.db (siyaa.)* Awodda xukunka maamuka ee ay bixisay Ururkii Qaramada dagaalkii kowaad ka dib.

golgoley *m.db* Ciyaar baxaarradu yaxaaska ku maaweeilyaan.

goli *f.mg1 (-lyay, -liday; -lyi)* La g.: nin naag u galmoosho.

goljilic *m.db* Oogada labadeeda dhinac, halka ay ku dhammaadaan feeraha, goljilic; gol. *ld gollan.*

gollacas *m.db* Nooc dawacada ka mid ah, madow oo ariga aad u laysa. *ld golcas.*

gollan *m.l (-nno, m.db)* *ld goljilic.*

golmaran *m.f.kh* 1. Dheddig xoolaad ama dad oo aan uurkiisa ilmo ku jirin, caruurna nuujineyna. 2. Oori ciddoodi jirtay oo faramaran kaga timid. 3. Nin aan hub sidan.

golmaranoobid *m.f.dh eeg* golmaranow.

golmaranow *f.mg1 (-oobay, -owday; -oobi)* Golmaran noqosh.

golmoon *f.mg4 (-naa, -nayd)* *ld goommoon.*

golmoonaan *m.db ld* *gommoonaan.*

golmoonaansho *m.l/dh ld* *gommoonaan.*

golmud *m.l* 1. Caano bur iyo biyo u kala miirmay. 2. Cudur idaha ku dhaca.

goloblayn *m.f.dh eeg* goloblee.

goloblee *f.mg2 (-leeyay, -laysay)* Dan la'aan u warwareegid.

golobuliin *m.l (c.naf.)* Mid ka tirsan qayb borotiin ah oo ku milma milancusbeed aan rasiin ahayn kuna xargaga kulka. Qayba badan oo golobuliin ah ayaa dhiigga ku jira: alfa, beeta iyo gaamma golobuliinka qaarkood ayaa ah ka hortagayaasha jeermiga iwm. Qaarna waxayd qaadaan: birta, dufanka iyo kobarka dhiigga ku jira.

gololo *m.dh* 1. Summadda xoolaha lagu dhigo mid ka mid ah. 2. Hadal si wanaagsan loo jeediye. 3. Dhis qaab qaanso leh oo meel loo dhiso.

---

golongol¹ <i>m.l</i> 1. Godasho nafley caloosheedu aad u godanto gaajo iwm darteed. 2. <i>ld</i> golongolid.	gondaqabo <i>f.g3</i> (-btay, -batay) 1. Luga qabasho. 2. Cid aad u baryid. <i>ld</i> gondaqabso.
golongol² <i>f.mg1</i> (-olay, -oshay) Nafley gaajo iwm darteed la godasho.	gondaqabsad <i>m.l ld</i> gondaqabsho.
golongolid <i>m.f.dh eeg</i> golongol ² . <i>ld</i> golongol¹ (2).	gondaqabso <i>f.mg3</i> (-saday, -satay) <i>ld</i> gondaqabso.
golongolsan <i>f.mg4</i> (-naa, -nayd) Wax golongol hayo ahaansho (nafley).	gondo <i>m.l</i> 1. Cago; lugo. 2. Dhowaan; ag. 3. <i>eeg</i> gommod.
golongolsanaan <i>m.f.dh eeg</i> golongolsan. <i>ld</i> golongolsanaansho.	gondol <i>f.g1</i> (-olay, -oshay) Wax dumin ama baabi'in.
golongolsanaansho <i>m.l/db ld</i> golongol- sanaan.	gondolid <i>m.f.dh eeg</i> gondol.
golos <i>m.f.kh</i> 1. Nin dheer oo toosan. 2. G. ah: neef geel ah oo cadho korkiisa ku dhan tahay.	gonfi <i>m.dh</i> Bir adag oo dhuuban oo sida godinta daab qori ah leh oo ceelasha; xabaalaha iwm lagu qodo.
golqaniinyo <i>m.dh</i> Qaniinyada gosha laga qaniino hal irmaan si loo liso.	gongomi <i>f.g2</i> (-iyay, -isay) Hoor yar oo weel salki ku haray shubid.
golrod <i>m.l</i> Cudur ariga qoobabka ka gala oo marka arigu meel dhiiqo ah ama qoyan maro labada qoob dhexdoodu dillaacyo raafdillaac. <i>ld</i> gommod¹.	gongomin <i>m.f.dh eeg</i> gongomi.
golroonaansho <i>m.l/db eeg</i> golroonow.	gongon <i>m.l</i> Hoor yar oo weel salkiisa ku haray; goror.
golroonow <i>f.mg3</i> (-naaday, -naatay) Ka g.: cid libaysasho.	gongonsad <i>m.l ld</i> gongonsasho.
golkad <i>m.l ld</i> golkob.	gongonsasho <i>m.f.dh eeg</i> gongonso. <i>ld</i> gongonsad, gongonsi.
golxo <i>m.dh</i> Soo godnaanta qaarka sare in yar godanyayah.	gongonsi <i>m.l ld</i> gongonsasho.
golxb <i>m.l/dh</i> (-bo, m.l) Toorrey dheer godan oo lagu dagaallamo. <i>ld</i> golkad.	gongonso <i>f.g3</i> (-stay, -satay) Hoore yar oo weel salkiisa ku jira ka shubasho
golyid <i>m.f.dh eeg</i> goli.	go'niin <i>m.l ld</i> go'id.
gommod¹ <i>m.l</i> Cudur raaafafka ariga ku dhaca; raafdillaac. <i>ld</i> golrod.	gonle <i>m.l</i> Gammuunkaan loogu tala gelin in fallaara la geliyo. Waa lagu toogasho bartaa; kab-genka.
gommod² <i>m.dh</i> (-do/gondo, m.l) Cagta geela; cagaf.	goo <i>f.g/mg2</i> (-ooyay, -oysay) 1. (f.g) Wax jarid. 2. (f.g) Xaajo go'aan ka gaarid. 3. (f.g) Qaraabo saaxiib iwm xiriir u jarid. 4. (f.mg) Ka g.: tiro mid kale ka jarid (xisaab). 5. (f.mg) Ka g.: ilmo nuugmo ka joojin. 6. (f.mg) Ka g.: wax, wax kale ka leexin. 7. (f.mg) Ka g.: cid dambi ay gashay kajeebid. 8. (f.mg) Ku g.: meel wax ku xanniibid. 9. (f.mg) Ku g.: hadal iwm xad gaar ah kujooin. 10. (f.mg) La g.: wax ka baxsasho. 11. (f.mg) U g.: cida ballan kaga bixid.
gommod³ <i>f.mg1</i> (-day, -dday) Cudur gommodka ka qaadirid	goob¹ <i>m.l</i> 1. Si wadajir ah oo wax loo qabto (beer). 2. Meesha badarka lagu ururiyo marka beerta laga soo jaro.
gommodid <i>m.f.dh eeg</i> gommod ³ .	goob² <i>m.dh</i> (-bo, m.l) 1. Meel bannaan oo lagu soo bandhigo ciyaaraha. 2. Wax qeyb qeyb u yaalo middoo. 3. Meesha ay herintu degtu marka ay oroobka tahay. 4. (riw.) Meesha lagu sameeyo masraxi-yadda.
gomosh <i>m.l ld</i> gomoshaa.	goob³ <i>f.g1</i> (-bay, -btay) Wax baadiddoonid.
gomoshaa <i>m.l</i> Geedgaab caleemo balballaaran leh iyo miro macaanoo la cuno. <i>ld</i> gomosh.	goobaab¹ <i>m.dh</i> (-bo, m.l) Xarriiq sida gadowga u wareegsan oo meel bannaan ku taal: dhibceeeduu isku in bay wadaageheeda u wada jiraan oo uma kala dhowa. <i>ld</i> goobaabin, koobaab¹, koobaabin.
go'naan <i>m.f.dh eeg</i> go'an. <i>ld</i> go'naansho.	
go'naansho <i>m.l/db ld</i> go'naan.	
gondaddeg <i>f.mg1</i> (-gay, -gtay) U g.: arrin si fiican uga baarendegid.	
gondaddegid <i>m.f.dh eeg</i> gondaddeg.	
gondagal¹ <i>m.l</i> Wax hoosta laga galoo, si loo dugsado ama dhibaato loogaga gaashaansho.	
gondagal² <i>f.g1</i> (-lay, -ashay) Wax hoosta ka gelid.	
gondagelid <i>m.f.dh eeg</i> gondagal ² .	
gondaqabad <i>m.l ld</i> gondaqabsho.	
gondaqabsho <i>m.f.dh eeg</i> gondaqabo. <i>ld</i> gondaqabad, gondaqabsad, gondaqab- sasho.	

goobaab² *f.g1* (-bay, -btay) Xarriiq wareegsan samayn. *ld* **koobaab²**.

goobaaban *f.mg4* (-bnaa, -bnayd) Wax la goobaabay ahaansho. *ld* **koobaaban**.

goobaabasho *m.f.dh* eeg goobaabo. *ld* **koobaabasho**.

goobaabid *m.f.dh* eeg goobaab². *ld* **koobaabid**.

goobaabin *m.dh ld* **goobaab¹**.

goobaabnaan *m.f.dh* eeg goobaaban. *ld* **goobaabnaansho, koobaabnaan, koo-baabnaansho.**

goobaabnaansho *m.ll/dh ld* **goobaabnaan**.

goobaabo *f.g3* (-btay, -batay) Goobaab samaysasho. *ld* **koobaabo**.

goobaal *m.ll/dh* (-layaal, *m.ll/dh*) Raadinta wax maqan la raadiyo.

goobada-aartig *m.dh* (*juqr.*) Xarriiq marta looka 66° 32' ee woqooyi oo badanaa loo qaato 66° 30'.

goobada-antaartig *m.dh* (*juqr.*) Xariiqda marta looka 66°32' ee koonfureed oo badanaa loo qaato 66° 30'

goobali *m.l* Dheddig curad ah oo aan rimmanayn.

goobare *m.l.kh* Nin aan markaa naag qabin waxse horay u soo guursaday.

goobasho *m.f.dh* eeg goobo².

goobataal *m.l* Agagaarka meel la degganyahay.

goobayn *m.f.dh* eeg goobee.

goobdumis *m.l.kh* G. ah: qof ciyaaraha dhabqiya ama fadqalaleeya.

goobee *f.g2* (-beeyay, -baysay) Wax goob-gooib ka dhigid.

goobi *f.g2* (-iyay, -isay) La g.: beer shaqadeeda u duulid.

goobid *m.f.dh* eeg goob³. *ld* **goobis**.

goobin *m.f.dh* eeg goobi.

goobis *m.dh ld* **goobid**.

goobjoog *m.l* Qof dhacdo markay dhacday ogaa.

goob-milixeed *m.l* (-dyo, *m.dh*) (*juqr.*) God, hore ay ugu jireen biyo, kaas oo tuullimaad cusbo ah looga tegay uumi baxa biyaha ku dhacay awgiis.

goobo¹ *m.dh* (-ooyin, *m.l*) 1. Shaxan ka samaysan hal xarriiq oo wareegsan oo xuduntiisu fogaan isle'eg u jirto bar kasta oo xariiqda ka mid ah. 2. Summad goobo ah.

goobo² *f.g/mg3* (-btay, -batay) 1. (*f.g*) Wax lumay ama maqan raadsasho. 2. (*f.mg*) Ku g.: cid si wada jir ah wax u yeelid

goobo-hale *m.ll/dh* (-layaal, *m.ll/dh*) (*xis.*) Goobo ama kubbad leh gacan dhererkisu le'eyahay hal halbeeg.

goob-waqtiyeed *m.l* (-dyo, *m.dh*) (*juqr.*) Waqtiga bar kasta oo dhulka dushiisa ah kaasoo laga xisaabiyo booska qorraxda.

goobxaarad *m.l ld* **goobxaarasho**.

goobxaarasho *m.f.dh* eeg goobxaaro. *ld* **goobxaarad**.

goobxaaro *f.g3* (-raday, -ratay) U g.: hawl wax ka qabashadeed isu diyaarin.

goobyaal¹ *m.l* 1. Geed dhuubar oo aan caleen lahayn oo mariid halis ah leh. 2. Qof aan tartammada ku guulaysan. 3. Warwareegidda la warwareego iyada oo wax ka sugayo.

goobyaal² *f.mg1* (-yiil, -tiil; -aalli) Warwareegid iyado wax la sugayo.

goobyaalid *m.f.dh* eeg goobyaal².

goocaac *f.mg1* (-cay, -cday) Meel dan la'aan u yuururid.

goocaacid *m.f.dh* eeg goocaac.

good *m.l* (-dad, *m.l*) 1. Halaq midab guduud-xigeen iyo sun halis ah leh oo madaxa ka madow. 2. Nin ku caanbaxay ciyaar gaar ah.

good *m.l* (-dad, *m.l*) Maro; dhar; go'.

goodaaddo *m.dh* 1. Xammaarato qorratada u eg laakiin ka weyn, oo sun halis ah leh oo jilfaha iyo godadka gasha. 2. Laandhey; siriq.

goodali *m.l* (-yaal, *m.dh*) Tol meyta xusaaya fadhiga uu jilib jilib u kala fadhiisto.

goodari *m.l ld* **joodari**.

goodasho *m.f.dh* eeg goodo.

gooddi¹ *m.l* 1. Haddidaad. 2. (-iyo, *m.dh*) Dacal; dhinac.

gooddi² *f.mg1/2* (-iyay, -iday/isay; -iyi) U g.: hadal cabsigelin leh cid u jeedin.

gooddin *m.dh ld* **gooddiyid**.

gooddiyid *m.f.dh* eeg gooddi². *ld* **gooddin**.

goodile *m.l* (-layaal, *ml/dh*) Joodari; furaash.

goodir *m.l* 1. Ugaar weyn oo leh geeso dhaadheer oo marooqsan iyo diillimo dhinacyada kaga yaal. 2. G.ah: midab madow-xigeen ah oo geelu yeesho.

goodircad *m.l* Midab geel oo ah madow caddaan ku badan yahay

goodirmadow *m.l* Midab geel oo ah caddaan madow ku badanyahay

goodo *f.mg3* (-ootay, -oodatay) Roob da'aya soo dhowaasho.

goof¹ *m.l* (-faf, *m.l*) 1. Beer gabowday oo aan badar ka baxayn. 2. Ceel, webi, tog iwm oo biyihii ka gureen. 3. G. ah: god indhood oo ishiy ka maqan. 4. G. ah: qof aan caqli badan lahayn.

goof² *f.mg1* (-fay, -ftay) Wax, waxtarkiisi gabay noqosho (beer, ceel iwm).

---

goofaadhi <i>f.g2</i> (-iyay, -isay) Ubud xoolaad cando aan caano ku jirin nuugid. <i>ld</i> goofaari.	goojin <i>m.f.db</i> eeg gooji. <i>ld</i> goojis, goojo .
goofaadhiyid <i>m.f.db</i> eeg goofaadhi. <i>ld</i> goofaarin.	goojis <i>m.l</i> <i>ld</i> goojin .
goofaari <i>f.g2</i> (-iyay, -isay) <i>ld</i> goofaadhi .	goajo <i>m.db</i> Kor u qaaddidda saynta uu kor u qaado dheddig geel oo rimman. <i>ld</i> goojin .
goofaarin <i>m.db</i> <i>ld</i> goofaadhiyid .	goajo <i>m.db</i> Dawo hoore ah oo dhibic-dhibic afka looga qaato.
goofid <i>m.f.db</i> eeg goof ² .	gool <i>m.l</i> (-lal, <i>m.l</i>) Ciyaaraha kubbadda dhibcaha lagu tartamayo oo middood la helo.
goofood <i>m.l</i> Nooc libaax badeedka ka mid ah.	gool¹ <i>m.l</i> (-lal, <i>m.l</i>) 1. Ciyaarta godadowga afar xabbadood oo isku god ku jira. 2. Awr buuran. 3. Waraaqaha maraakiibta iyo dayaaradaha ay u adeegsadaan safaradooda.
googgaal <i>e.d</i> Erey la sheegayo markaas googgaale la bandhiggi rabo.	gool³ <i>m.db</i> (-lo, <i>m.l</i>) 1. Libaax dheddig. 2. Neef dheddig oo buuran. 3. Neef dheddig oo rimay la'aan ku weynaaday.
googgaale <i>m.l</i> Halxiraale da'yartu isku maaweliiso, oo ay isku xujeeyaan sheegidda macnaha sarbeebla ah.	goolboodo <i>m.db</i> Naag kibir iyo dagaal badan.
googgaaleysad <i>m.l</i> <i>ld</i> googgaaleysasho .	goolhaye <i>m.l</i> (-yayaal, <i>m.l/db</i>) Ciyaartoy goolka kubbadda ka ilaliya. <i>ld</i> goolwale .
googgaaleysasho <i>m.f.db</i> eeg googgaaleyso. <i>ld</i> googgaaleysad, googgaaleysi.	goolibbaar¹ <i>m.l</i> <i>ld</i> goonniibbaar¹ .
googgaaleysi <i>m.l</i> <i>ld</i> googgaaleysasho .	goolibbaar² <i>fg1</i> (-ray, -rtay) <i>ld</i> goonniibbaar² .
googgaaleysyo <i>f.mg3</i> (-stay, -satay) Googgaaleysi ciyaarid.	goolibbaard <i>m.db</i> <i>ld</i> goonniibbaard .
googgarad <i>m.db</i> (-do, <i>m.l</i>) Maro hoosaad duluc leh dheer oo dumarku qaarka dambe ku xirtaan. <i>ld</i> gorgorad .	goollawaraabe <i>m.l</i> Bahalhiglo.
googgaradayn <i>m.f.db</i> eeg googgaradee.	gooloobid <i>m.f.db</i> eeg goolow.
googgaradee <i>f.g2</i> (-deeyay, -daysay)	goolow <i>f.mg1</i> (-oobay, -owday; -oobi) Gool noqoshoo.
Googgarad ka dhigid (maro).	gowlwale <i>m.l</i> (-layaal, <i>m.l</i>) <i>ld</i> goolhaye .
googgo¹ <i>m.lu</i> 1. Wax cad-cad aan is haysan noqday. 2. Lacag sarrif ah oo yar.	goombaar <i>m.db</i> Naag aan karti ay aqalkeeda ku maamusho lahayn; basari; baali.
googgo² <i>f.mg1</i> (-ay, -day) Cad cad noqosho (wax).	goomman <i>f.mg4</i> (-naa, -nayd) <i>ld</i> goommoon .
googgo'an <i>f.mg4</i> (-naa, -nayd) Wax cad cad u kala qeybsamay ahaansho.	goommaanaan <i>m.db</i> <i>ld</i> goommoonaan .
googgo'id <i>m.f.db</i> eeg googgo ¹ .	goommanaansho <i>m.l/db</i> <i>ld</i> goommoonaan .
googgo'naan <i>m.f.db</i> eeg googgo'an. <i>ld</i> googgo'naansho.	goomme <i>m.l</i> Nooc doofarka ka mid ah oo aan ilka waaweyn lahayn.
googgo naansho <i>m.l/db</i> <i>ld</i> googgoo'naan .	goommoon <i>f.mg4</i> (-naa, -nayd) Wax gaajo, harraad iyo daal oogadiisa ka muuqda ahaansho. <i>ld</i> golmoon, goomman .
googgo <i>f.g/mg2</i> (-gooyay, -goysay) 1. (<i>f.g</i>) Wax cad-cad ka dhigid. 2. (<i>f.mg</i>) Wax ka dhuumasho.	goommoonaan <i>m.f.db</i> eeg goommoon. <i>ld</i> golmoonaan, goolmoonaansho, goommaanaan .
googgoos <i>m.l</i> G. ah: harag lagu naqshadeeyay midibbo kala soocan. <i>ld</i> googoos (3).	goomoonaansho <i>m.l/db</i> <i>ld</i> goommoonaan .
googgoosad <i>m.l</i> <i>ld</i> googgoosasho .	goon¹ <i>m.l</i> 1. Bari yar, miraha galleyda le'eg; qolof khafif leh, la cuno, oo dhuulka laga qoto. 2. (-ooman, <i>m.l</i>) Dhafoor. 3. (-nyo, <i>m.l</i>) Dhinac.
googgoosasho <i>m.f.db</i> eeg googgooso. <i>ld</i> googgoosad.	goon² <i>m.l</i> (<i>c.naf1</i>) Dalool, kiish ama qanjir dhacaan soo sara, sida daloolka ugxaanleyda.
googgooso <i>f.g/mg3</i> (-stay, -satay) 1. (<i>f.g</i>) Wax qaybo u jarjarasho. 2. (<i>f.mg</i>) Cid hadal la qeybsasho.	goon³ <i>m.db.u</i> Buuro dhagax ah oo badaha dhexdooda iyo xeebaha ku yaal; shacaab.
googgoyn <i>m.f.db</i> eeg googgoo.	gooni¹ <i>m.db</i> 1. g: ah: meel gaar ah. 2. (<i>fk</i>) Wax keligii ah. <i>ld</i> goonni .
gooh¹ <i>m.l</i> 1. Nooc ka mid ah ololka geela. 2. Catow.	
gooh² <i>f.mg1</i> (-hay, -hday) 1. Neef geel ah ololid. 2. Cataabid.	
goohid <i>m.f.db</i> eeg gooh ² .	
gooji <i>f.mg2</i> (-iyay, -isay) Sayn kor u qaadid (geel).	

gooni² *f.mg2 (-iyay, -isay)* Ka g.: wax badhiisa ka duwan ahaansho.

gooniddaaq *m.lkh* G. ah: neef xoolo ah ama ugaard oo kelidiis gaar u daaqa.

gooni-u-goosasho *m.db (siyaa.)* Ka goosasho koox, ama gobol uu ka goosto kooxdii ka weynayd ama waddan marka la kala qeybiyo sidii hore uu ahaa, ama uu ka go'a koox.

goonjab *m.l* Xanuun dhafoorka aad u xanuujiya. *ld goonjebshe.*

goonjebshe *m.l ld goonjab.*

goonni *m.db ld gooni.*

goonnibbaa¹ *m.l* Wax toogashada lagu barto. *ld goolobbaa¹.*

goonnibbaa² *f.g1 (-ray, -rtay)* Wax xabbad ku ridid. *ld goolibbaa².*

goonnibbaarid *m.f.db* goonibbaar². *ld goolibbaarid.*

goonnidaaq *m.l* G. ah: biciid, deero, geri iwm. oo aan la daaqin raxan ee cidlajoog ah.

goonno *m.db (-ooyin, m.l)* Googgarad gaabaan oo aan duluc lahayn oo haweenku qaataan.

goor *m.db* 1. Waqtii la yaqaan oo bilow iyo dhammaad leh; kol; xilli; waqtii; ammin. 2. G.tiiba isla waqtigii. 3. Goor ka goor ama ka goor ka goor: waqtii ilaa waqtii.

gooraamid *m.f.db eeg* gooraan.

gooraan *f.g/mg1 (-aamay, -aantay; -aami)* 1. *(f.g)* Wax hareerayn. 2. *(f.mg)* Maanso tirin.

gooriilla *m.l ld goriilla.*

gooryaan *m.l.u* Deriskunool dhuuban, dheer, cad, oo caloosha nafleyda qaarkeed ku nool.

gooryaan-miiq *m.l.u (c.nafsl.)* Deris ku nool ka tirsan qaybta la yiraahdo "nematode" wuxuu ku noolyahay qaybta sare ee xiidmaha waaweyn dhediggoo (12 mm.) way ka weyntahay labka. Dabada ayuu ka soo baxaa, ukuntiisana ku daadiyya waana dhintaa. Haddii ukumaha qof liqo way dillaacayaan. Wuxu keenaa cudur caruurta addunka oo dhan ku dhaca.

gooryaan-mulaax *m.l.u (c.nafsl.)* Midkasta oo ka tirsan koox gooryaan ah oo kor dheer oo dhuuban leh, wuxuuna ku dul noolyahay xiidmaha dadka iyo lafdhabarleyda.

gooryoomid *m.f.db eeg* gooryoon².

gooryoon¹ *m.l* Harraad aad u badan; asqo.

gooryoon² *f.mg1 (-oomay, -oontay; -oomi)* Nafley aad u harraadid.

goos *m.l* Nooc ka mid ah banaatiikhddii waayadii hore faransiisku samayn jirey.

goosaar¹ *m.db ld koosaar¹.*

goosaar² *f.g1 (-ray, -rtay)* *ld koosaar².*

goosaaran *f.mg4 (-naa, -nayd)* *ld koosaaran.*

goosaarasho *m.db ld koosaarasho.*

goosaarid *m.db ld koosaarid.*

goosaarnaan *m.db ld koosaarnaan.*

goosaarnaansho *m.l/db ld koosaarnaan.*

goosaaro *f.g3 (-rtay, -ratay)* *ld koosaaro.*

goosad *m.l* 1. Koox ari ah oo lumay. 2. *ld goosasho.*

goosan¹ *m.l (-nno, m.db)* 1. Koox ari ah oo luntay. 2. Koox aan badnayn oo ciidan ah.

goosan² *f.mg1 (-smay, -santay; -smi)* Qayb ari soofay ka mid ah lumid.

goosarad *m.db (-do, m.l)* Timir 25 kiilo ah oo callaal, jawaan iwm ku jirta. *ld koosarad.*

goosasho *m.f.db eeg* gooso. *ld goosad (2), goosi.*

goosato¹ *m.db* 1. Kasoobax weyn oo meesha uu ka soo baxo gooya. 2. Cambaarmadow. *ld goosey¹, gooye.*

goosato² *m.db* Geed weyn oo aan qodax lahayn oo dhala miro macaan oo la cuno. *ld goosey².*

goosey¹ *m.l ld goosaato¹.*

goosey² *m.db ld goosato².*

goosgoos *m.l* 1. Ereyo ama dood laba qof isdhafato. 2. *(riw.)* Maadeys gaaban oo aan duluc keliya ka hadleyn ee arrima dhawr ah midba la soo bandhigo. 3. *ld googgoo.*

goosh¹ *m.l* 1. Safar. 2. *ld goshid.*

goosh² *f.mg1 (-shay, -shtay)* Iskaga g.: bad, dhul, cir ku safrid.

gooshid *m.f.db eeg* goosh². *ld goos¹ (2).*

goosi *m.l ld goosasho.*

goosin *m.db (-nno, m.db)* Hormo xoolaad.

goosmid *m.f.db eeg* goosan².

gooso *f.g/mg3 (-stay, -satay)* 1. *(f.g)* Wax, wax ka jarasho. 2. *(f.g)* Wax mutansasho. Tus. "Cali abaalmarintii la siiyey waa goostay". 3. *(f.g)* Arrin fulinteed go'aansasho. Tus. "Caasha waxay goosatay in ay guursato." 4. *(f.mg)* Cid baxsasho. Tus. "Cali waa goostay."

goootow *m.lkh* G. ah: nin dhallin yar oo aan weli guursan; doob.

goox *m.l* Meel aan gabbaad lahayn oo dhaxan badan leh.

gooye *m.l (-yayaal, m.l/db)* *ld goosato¹.*

gooyoogunto *m.db* Maro, badanaa hoos laga qaato oo aan toox lahayn.

gor *m.l* Dambar horaadka neefka rimman candhadiisa ku soo dhaca inta uusan dhalin ka hor.

goray *m.l (-yo, m.db)* 1. Gorayo lab. 2. G. ah: awr aan gulgulada soo ridi karin.

gordan <i>f.mg4 (-naa, -nayd)</i> 1. Wax madaxa midab ku leh ahaansho (neef riyo ah). 2. Wax qaarka hore madow ahaansho (neef ido ah).	gorofleged <i>m.l</i> Lugta dambe ee geela meesha maqaarka adag leh oo marka uu fadhiyo dhulka ku hayo.
gordanaan <i>m.f.dh eeg gordan. ld gordanaansho.</i>	gorofsan <i>f.mg4 (-naa, -nayd)</i> Wax meel yaal oo aan nuuxsaneyn ama la xooray ahaansho.
gordanaansho <i>m.ll/dh ld gordanaan.</i>	gorofsanaan <i>m.f.dh eeg gorofsan. ld gorofsanaansho.</i>
gorfayn <i>m.f.dh eeg gorfee. ld gorfays.</i>	gorofsanaansho <i>m.ll/dh ld gorofsanaan.</i>
gorfays <i>m.l ld gorfayn.</i>	goronyo <i>m.dh ld goroyo.</i>
gorfe <i>m.l (-fayaal, m.ll/dh)</i> Nooc ka mid ah gorgorka oo ka weyn guduriga.	goror¹ <i>m.l</i> 1. Dhiig sanka ka yimaada. 2. Hoore yar oo weel salkiis ku jira. 3. <i>ld gororid.</i>
gorfee <i>f.g2 (-feeyay, -faysay)</i> Arrin laga doodayey si fiican uga hadlid.	goror² <i>f.g/mg1 (-ray, -rtay)</i> 1. (<i>f.g</i>) Istaag ku daalid. 2. (<i>f.mg</i>) Dhiig sanka ka imaansho.
gorfi <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> Haan dhiil haruub, iwm hoore ka dhammadayn.	gorori <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> In yar oo hoore ah oo weel salkiis ku haray ka shubid.
gorfin <i>m.f.dh eeg gorfi. ld gorfis.</i>	gororid <i>m.f.dh eeg gorord². ld goror¹ (3).</i>
gorfis <i>m.l ld gorfin.</i>	gororin <i>m.f.dh eeg gorori.</i>
gorgor <i>m.l (-rro, m.dh)</i> Nooc haadda hilib-kunoorka ah ka mid ah, jaadad badan u kala baxda, xoog badan oo duullimaad dheer.	goroyacawl <i>m.dh</i> Goroyo dheddig.
gorgorad <i>m.dh (-do, m.l)</i> <i>ld googgaard.</i>	goroyakaxaris <i>m.dh</i> Gubtahanyo. <i>ld goroyoxaaris.</i>
gorgorafuu <i>m.l</i> Gorgoro been ah oo beec lagu kordhiyo	goroyo <i>m.dh</i> Haadda dunida ku nool midda ugu weyn, aan duulin, sur dheer oo aan dhogor lahayn, baalal qurxoorn leh oo hilibkeeda la cuno.
gorgori <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> Shay beec ah qimiihiisa cid weyddiin.	goroyoxaaris <i>m.ll/dh ld goroyakaxaris.</i>
gorgorin <i>m.f.dh eeg gorgori. ld gorgoris, gorgoro.</i>	gorros¹ <i>m.l</i> 1. Madaxa oo hoos loo laalaadiyo. 2. <i>ld gorrosid.</i>
gorgoris <i>m.l ld gorgorin.</i>	gorros² <i>f.mg1 (-say, -stay)</i> Madax hoos u laalaadin (ido).
gorgoro <i>m.dh</i> Weyddiinta shay beec ah cid qimiihiisa la weyddiyo. <i>ld gorgorin.</i>	gorrosid <i>m.f.dh eeg gorros². ld gorros¹ (2).</i>
gorgortamid <i>m.f.dh eeg gorgortan².</i> <i>ld gorgortan¹.</i>	gorse <i>m.l</i> 1. Miskiin. 2. Neef xoolo ah oo looga tagay jirro ama duqnimo awgeed.
gorgortan¹ <i>m.l</i> Isdhaafsiga laba qof oo wax kala gadanaya ay isdhaafsadaan gorgoro. <i>ld gorgortamid.</i>	goryaan <i>m.l ld gooryaan.</i>
gorgortan² <i>f.mg1 (-amay, -antay; -ami)</i> Laba qof oo wax kala gadanaya gorgoro isdhaafsi.	goryaan-u-eke <i>m.l (-ayaal, m.ll/dh) (c.naf)</i> Nooc gooryanka ka mid ah oo labada afba dhiigga ku dhuuqa. Waxa laga helaa waddamada cimilada kulul, biyaha iyo dhulka qoyan dheddooda. Qaar ka mid ah waxay dhiigga ka dhuqaan xoolaha iyo dadkaba qaniinyaduna waxay sameysa cuncun mararna caabuq ama infekshin.
gori <i>f.mg2 (-iyay, -isay)</i> Neef rimman gor keenid.	goshongol <i>m.dh</i> Geedgaab faalala oo leh bari weyn oo dharka lagu dhaqdo waxna lagu daaweyyo.
gorilla <i>m.l</i> Nooc daayeerkha ka mid ah oo dadka u eg oo ku nool Afrika oo dhererkiisu gaaro laba mitir ama ka badan. <i>ld gooriilla.</i>	goso <i>m.dh</i> Maroodi dheddig. <i>ld qalanjo.</i>
gorin <i>m.f.dh eeg gori. ld goris.</i>	gosol <i>m.dh (-llo, m.dh)</i> Wiyil dheddig.
goris <i>m.l ld gorin.</i>	gotin <i>m.l (-nno, m.dh)</i> Meel godan oo biyuuhu fariistaan.
gorod¹ <i>m.l</i> Neef madaxa midab gaar ah ku leh; neef gordan.	gow <i>m.dh ld gaw.</i>
gorod² <i>m.dh</i> 1. Madax. 2. Qaarka hore ee xoolaha.	gow <i>m.l ld gaw.</i>
gorodgoo <i>f.g2 (-gooyay, -goysay)</i> Wax madax ka jarid.	gowdi <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> Wax aad u raadin.
gorodgoyn <i>m.f.dh eeg gorodgoo.</i>	gowdin <i>m.f.dh eeg gowdi.</i>
gorof <i>m.l (-fyo, m.dh)</i> 1. G. ah: haruub ama weel duug ah ceel iwm oo aan muddo la isticmaalin. 2. Haruub.	gowl <i>m.dh ld gawl.</i>

gowlac *m.db* Geed-nagaar yar oo laba bariyood leh (lax iyo wan) oo la cuno.

gowlallo *m.db* Geed-quwaax leh dheecaan kharraar oo khadka laga sameysto iyo asal fiican. *ld gowlallo*.

gowle *m.l (-layaal, m.l/db)* Ciyaar jaan iyo or leh oo badanaa haweenku ciyaaraan. 2. Guuxa libaaxa.

gowr *m.l* Xubinta taranka haweenka.

gowrac¹ *m.l* 1. Biraynta xoolaha la qalanayo la bireeyo si hilibkoodu u xalaaloobo. 2. *ld gowricid*.

gowrac² *f.g1 (-cay, -cday; -rici)* Wax birayn.

gowracan *f.mg4 (-cnaa, -cnayd)* Wax la gowracay ahaansho.

gowracasho *m.f.db* eeg gowraco.

gowracato *m.db* 1. Cudur faraha lugaha ku dhaca oo nabarro u yeela. 2. Fin hunguriga ka soo baxo oo badanaa loo dhinto. 3. Geed yar oo leh laamo buurbuuran oo aroorro leh. **gowracnaan** *m.f.db* eeg gowracan. *ld gowracnaansho*.

gowracnaansho *m.l/db ld gowracnaan*.

gowraco *f.g3 (-cday, -catay)* Neef gowrac ku xalalaysasho.

gowre *m.l* Dabayl qabow oo soo dhacda galabnimada iyo habeennimada xilliga xagaaga.

gowricid *m.f.db* eeg gowrac². *ld gowrac¹ (2)*.

gowriir¹ *m.l* 1. Qandood. 2. *ld gowriirid*.

gowriir² *f.g1 (-ray, -rtay)* Dul g.: wax ku qandoondasho; wax ku kor foorarso. *ld gowriirso*.

gowriirid *m.f.db* eeg gowriir². *ld gowiir¹ (2), gowiirsad, gowiirsasho, gowiirsi*.

gowriirsad *m.l ld gowiirid*.

gowriirsasho *m.f.db ld gowiirid*.

gowriirsi *m.l ld gowiirid*.

gowriirso *f.g3 (-saday, -satay)* *ld gowiir²*.

gows¹ *m.l* Surta inteeda cillanka ukunta u eg.

gows² *m.db (-so, m.l)* (*c.nafsl.*) Ilkaha qofka, illegga 6aad, 7aad iyo 8aad oo dhinac walba ee saamanka waxaa la yiraahda gows.

gowsdambeed *m.l (-dyo, m.db)* Gowsaha gowska ugu dambeeyaa.

gowsdheero *m.db* Gows inta debca wax yar kor u soo baxa oo dabadeed wax lala calalin waayo: takhtar yaqaan oo baxsha haddaan loo helin xooluhu waa ku dhibtoodaan.

gows-haysad *m.l ld gows-haysasho*.

gows-haysasho *m.f.db* eeg gows-hayso. *ld gows-haysad*.

gows-hayso *f.mg3 (-stay, -satay)* 1. Arrin aan la jeclayn, ka hadalkeed, iska ilalim, ka aammusid. 2. Ka g.: qof djiddan ahaansho.

gows-horaad *m.l (-dyo, m.db)* Ilka gowska ka hormaraya.

gowti *m.l (-iyo, m.db)* Tuur; fiiq.

goxod *m.l* Nooc caws yar ka mid ah. *ld guxud*.

goyn *m.f.db* eeg goo. *ld goys, goysmo*.

goys *m.l ld goyn*.

goysmo *m.dh ld goyn*.

gu¹ *m.l* 1. Afarta nur oo sanadu u qeybsanto midkood: wuxuu u dhexeeyaa diraaca (jiilaal) iyo xagaaga, waana xilli roob. 2. 12-bilood; sano.

gub¹ *m.l* *eeg* gumaar; dhaawac dab oo biskood.

gub² *f.g1 (-bay, -btay)* Dab ku dhejin, qabadsiin.

gubaangub *m.l ld gubungub*.

gubaas *m.db* Budo madow oo dhiilaha ama haamaha la culay marka la catireeyo ka soo daataa.

gubad *m.l* 1. *ld gubato*. Dhul dab geedihii sare ka dhammeeeyey. 2. Dab. 3. *ld gubasho*.

guban¹ *m.dh.u* Dhul-xeebeed, kulul, aan geedo lahayn, cusboole ah oo ku dhereran badda cas.

guban² *f.mg4 (-bnaa, -bnayd)* Wax dab maray ahaansho.

gubasho¹ *m.f.db* eeg gubo. *ld gubad (3)*.

gubasho² *m.dh (kiim.)* Falgal kimikaad ee walaxi si dhakhso ah ula falgasho ogsijin, maxsuulkuna noqdo kul iyo ileys. Falgallada noocaani, badanaaba waa silsiladda falgallada xidiidshaha xorta ah.

gubato *m.db* 1. Cudur lo'da ku dhaca oo haragga ka guba. 2. *ld gubad (1)*.

gube *m.l* 1. Maddane. 2. *ld guube*.

gubid *m.f.db* eeg gub². *ld gubis, gubniin*.

gubis *m.db ld gubid*.

gubnaan *m.f.db* eeg guban. *ld gubnaansho*.

gubnaansho *m.l/db ld gubnaan*.

gubniin *m.l ld gubid*.

gubnoon *m.l* Cunta la karinayo inta weeka salkiisa ku dhigta;gugub, qolof.

gubo *f.mg3 (-btay, -batay)* 1. Dab ku waxyeeloobid. 2. Kulayl dareemid. 3. Ka g.: waxyeello cid loo geestay ka xanaaqid.

gubtaanyo *m.db ld gubtaanyo*.

gubtahanyo *m.db* Geed saar dhirta daawada leh ka mid ah oo dhirta kale isku mara, lehna xaad iyo xajiin aad u daran. *ld gubtaanyo*.

gubte *m.l* Waxyaaba dhaqso u holca.

gubungub *m.l* Nooc cawska ka mid ah oo leh fiid xanaf leh oo laga dhigto kashkaash, weelashana lagu deebyyo. *ld gubaangub*.

gucaad *m.lkh (-dyo, m.db)* G. ah: nafley socodka ku gaabisa.

gucaadnimo *m.db* Gucaad ahaansho.

- gucle** *m.l* Orod gaaban. *ld rucle.*
- guclee** *f.mg2* (-leeyay, -leysay) Orod gaaban ordid.
- gucleyn** *m.f.dh eeg* guclee. *ld gucleys.*
- gucleys** *m.l ld* **gucleyn.**
- gucummaale** *m.l* 1. Libaax lab oo aad u weyn. 2. G. ah: nafley aad u dhogor leh.
- gucun** *m.lu* (-mmo, *m.dh*) 1. Duub yar oo caw, argeeg, qabo iwm oo weelasha la toloyo meerisyada kor iyo hoos laga mariyo. 2. Gas yar oo ku hara weelasha la tolo oo laga jaro inta aan la xoolayn. 3. Cad dun ah.
- gud¹** *m.dh* Geed-gaab laamo dhuudhuuban leh oo dhala miro macaan oo loo yaqaan yicib.
- gud²** *f.g/mg1* (-day, -dday) 1. (*f.g*) Cid buuryo ka goyn. 2. (*f.g*) Deyn bixin. 3. (*f.mg*) Habeen socosho. 4. (*f.mg*) Ku g.: haweenay daba gurid.
- gudaal** *m.l/dh* Socod habeenkii la socdo; guure. *ld gudid.*
- gudaggal** *f.g1* (-alay, -ashay; -geli) Hawl iwm u gondadegid.
- gudagglelid** *m.f.dh eeg* gudaggal.
- gudan** *f.mg4* (-dnaa, -dnayd) Wax la guday ahaansho.
- gudasho** *m.f.dh eeg* gudo².
- gudban¹** *m.dh* 1. Kiddig u dhexseysa bayaxawda iyo libcasta. 2. Naag madax adag.
- gudban²** *f.mg4* (-naa, -nayd) 1. Wax babac u yaal ahaansho. 2. Ku g.: wax, wax kale ku aaddan ahaansho.
- gudbanaan** *m.f.dh eeg* gudban. *ld gudbanaansho.*
- gudbanaansho** *m.l/dh ld* **gudbanaan.**
- gudbe¹** *m.l* Qof tartan ama imtixaan ku guuleystay.
- gudbe²** *m.l.kh* (*nax.*) G. ah: fal wax qabdkii u tallaabo wax kale ama yeele iyo layeeli u baahan. Tus. "Cali baa aqalkii dhisay".
- gudbi** *f.g/lg2* (-iyay, -isay) G./u g.: wax, wax kale dhaafin.
- gudbid** *m.f.dh eeg* gudub². *ld gudub¹* (3).
- gudbin** *m.f.dh eeg* gudbi. *ld gudbis* (3).
- gudbin-firfircoon** *m.l* (*baay.*) Socodka walxahu ay kaga gudbiyaan xuubabka unugyo nool, inta badan wuxuu ka soo horjeedaa ribnaanta tiro: waa dariiqad u baahan tamar dheefasho.
- gudbin-gudbiye-milme** *m.l* (*kiim.*) Isbedelka kiimkaad ee ka dhasha saldanab danabeed oo la dhixmariyey hoorar gudbiye ah (gudbiye-milmeyaal).
- gudbis** *m.l* 1. Meydhaan. 2. Nooc legdinta ka mid ah oo qofka xagga dambe la isu dhaafiyoo. 3. *ld gudbin.*
- gudbitaan-danabeed** *m.l* (*fiis.*) Rogaalika caabbitaanka (lammaanaha caabbiga P) ee walax. Wawa lagu cabbiraa saymen (S) halkii oom (S/omega). Gudbin danabeed (mdh.): maritaanka saldanab dhixmaro walax (gudbiye), marka ay badad danab saamayso walaxdaasi.
- gudbitaan-kul** *m.l* (*fiis.*) Cabbirka kartida ay walaxi ku gudbiso kul.
- gudbiye** *m.l* (-yayaal, *m.l/dh*) (*c.naf*) Noole, sida badan cayayaan oo ka qaada deriskunoole qof oo u gudbiya qof kale sidaas darteed ay cudur u keenaan. Sida kaneecadu u tahay gudbiyaha duumada, filariyasiga iyo qandho dillaanta.
- gudboon** *f.mg4* (-naa, -nayd) 1. Wax habboon ahaansho. 2. Wax wax kale la siman ahaansho. Tus. "Marka la joogo ùgarasboorama Xamar iyo Kismaayo waa g.yihiin."
- gudboonaan** *m.f.dh eeg* gudboon. *ld gudboonaansho.*
- gudboonaansho** *m.l/dh ld* **gudboonaan.**
- gudcur** *m.l* 1. Iftiin la'an; mugdi. 2. Bisha dayaxa lagu tiriyoo qayteeda dambe; mugdi.
- gudcuri** *f.g2* (-iyay, -isay) Gudcur ka dhigid.
- gudcurin** *m.f.dh eeg* gudcuri. *ld gudcuris.*
- gudcuris** *m.l ld* **gudcurin.**
- guddi** *m.l/dh* (-yo, *m.dh*) 1. Dad loo xilsaaray inay ka arrimiyaan xajoo doodi ka taagantahay. 2. Dad loo xilsaaray inay socodsiyaan maamul dawladeed, shirkadeed iwm.
- guddoomi** *f.g2* (-iyay, -isay) Guddoon ridid.
- guddoomid** *m.f.dh eeg* guddoon².
- guddoomin** *m.f.dh eeg* guddoomi. *ld guddoomis.*
- guddoomis** *m.l ld* **guddoomin.**
- guddoomiye** *m.l* (-yayaal, *m.l*) Nin madax u ah guddi. *ld guddoonshe.*
- guddoon¹** *m.l* 1. Go'aan. 2. Maamul guddoomiye madax ka yahay.
- guddoon²** *f.mg1* (-oomay, -oontay; -oomi) 1. Wax aqbalid. 2. Wax qaadasho.
- guddoonsad** *m.l ld* **guddoonsasho.**
- guddoonsasho** *m.f.dh eeg* guddoonso. *ld guddoonsad, guddoensi.*
- guddoonshe** *m.l ld* **guddoomiye.**
- guddoensi** *m.l ld* **guddoonsasho.**
- guddoensi** *f.lg2* (-iyay, -isay) Cid wax u dhiibid.
- guddoensiin** *m.f.dh eeg* guddoensi.
- guddoonso** *f.g3* (-saday, -satay) Arrin go'aan ka qaadasho.

gudgude *m.l* Roob habeen da'a oo dhaqso dhul weyn maaruqa.

gudguduud *m.l* 1. Midab, midab guduud ahi meela dhowra kaga jiro. 2. Waabberi.

gudid *m.f.db eeg gud²*. *ld* **gudaal, gudmo** (2), **gudniin**.

gudimmo *m.db ld godin* (1).

gudin *m.db ld godin* (1).

gudmo *m.db (-ooyin, m.l)* 1. Waddo yar. 2. *ld* **gudid**.

gudnaan *m.f.db eeg gudan*. *ld* **gudnaansho**.

gudnaansho *m.lldh ld gudnaan*.

gudniin *m.l ld gudid*.

gudniinka-ragga *m.l (daaw.)* Buuryada wilasha oo la gooyo sida badan waxa loo sameeyaa sabab diimeed ama caado, laakiin mararka qaarkood daweyn ayuu noqdaa.

gudo¹ *m.lfk* Wax mug leh dhexdiisa.

gudo² *f.g3 (-ddyay, -datay)* 1. Waajib oofin. 2. Wax cid lagu lahaa ama laga tirsanayey ka goosasho. 3. Caruur buuryo ka goyn.

gudo-noqod-dhan *m.l (fis.)* Marka fallaadh ilays kaga dhacdo dusha dhextaal cufnaan obtikaad yar, xagal abbaar ka weyn xagal qirinqiirkha, halkii ay uga gudbi lahayd dhextalka cufnaanta yar ayay dib ugu soo noqtaa dhextalka cufnaanta badan.

gudoodi *m.l* 1. Habeen gudihiis. 2. Guure; socod habeen.

gudo-unug *m.l.u (baay.)* Unugga dhexdiisa, tusaale ahaan: waxqabadka insaymada badankoodu waxay ka dhacaan unugyada dhexdooda.

gudow *m.l* Xaflad la sameeyo marka carruurta la gudayo.

gudub¹ *m.l* 1. Hab cayaarta waalada loo dheelo oo laba qof si isweydaar ah gacmaha isu dhaafsadaan. 2. Babac. 3. *ld* **gudbid**.

gudub² *f.g/mg1 (-dbay, -dubtay; -dbi)* 1. *(f.g)* Wax dhaafid. 2. *(f.mg)* Ku g.: wax dhexdooda wax kale ku goyn.

gudur *m.l* 1. Hilib jiir ah oo adag. 2. *ld* **guduri**. Nooc gorgorka ka mid ah oo leh qoor diiran iyo midab madow.

guduri *m.l ld gudur* (2).

guduud *m.l.kh* Midab dhiigga u eg.

guduudan *f.mg4 (-dnaa, -dnayd)* Wax midab guduud ah leh ahaansho.

guduudane *m.l* Bahal bisadda u eg kase weyn oo midab guduudan leh oo ariga cuna.

guduudasho *m.f.db eeg guduudo²*.

guduudi¹ *m.l* Nooc ka mid ah masaggada, yaryar oo cas cas. *ld* **guduudshe**.

guduudi² *f.g2 (-iyay, -isay)* Wax guduud ka dhigid.

guduuddin *m.f.db eeg guduudi²*.

guduudnaan *m.f.dh eeg* guduudan. *ld* **guduudnaansho**.

guduudnaansho *m.lldh ld guduudnaan*.

guduudo¹ *m.db* Nooc kalluunka ka mid ah. *ld* **guduudow**.

guduudo² *f.mg3 (-uutay, -uudatay)* Wax midab guduudan yeeshay noqosho.

guduudow *m.l ld guduudo¹*.

guduudshe *m.l ld guduudi¹*.

guf¹ *m.l (-faf, m.l)* 1. Cad yar oo maro ah weelasha haruubkooda lagu cufeyo. 2. Hambo. 3. Maro.

guf² *m.db* Hanti yar oo la siyo qaraabada ama waalidka gabar la aroosay.

gufaaco¹ *m.db (-ooyin, m.l)* 1. Roob dabayl soo harbinayso. 2. Hirar waaweyn oo dabayli ku dheehantahay oo badda kacsani soo daacdoo.

gufaaco² *m.db (jugr.)* Gobol cadaadis gibilkiisu hooseeyo, oo kala ah laba nooc. Nooc wuxuu gaar u yahay loolalka cimiladoodu ay tahay meel dhexaadka; nooca kalena waxaa loo yaqaanaa gufaacada kulaaleyda. Labada nooc waa isu egiyihiin, sababtoo ah labaduba waxay uga dhac an galooob-badhka woqooyi si lid saacad wareeg ah, galooob-badhka koonfureedna si saacad wareg ah.

gufaacoo *f.mg3 (-ooday, -ootay)* Dixiri sanqada geela gudaheeda ka abuurmo neef xoog leh uga soo saarid.

gufaacood *m.fl eeg gufaacoo*.

gufacaale *m.l (-layaal, m.lldh)* Roob badan oo dabayl xooggani waddo.

gufar *m.l* Wax yar oo adag oo hoos uga degey hoore meel ku jira.

gufaysad *m.l ld gufaysasho*.

gufaysasho *m.f.db eeg gufayso. ld gufaysad, gufaysi*.

gufaysi *m.l ld gufaysasho*.

gufayso *f.g3 (-stay, -satay)* Meel daloosha guf ku cufaysasho.

gufee *f.g2 (-feeyay, -feysay)* Meel guf gelin.

gufeyn *m.f.db eeg gufee*. *ld* **cufayn, cufays, gufeyns** (2).

gufeys *m.l (-syo, m.db)* 1. Xakab yar oo ka dambeeya xakabka horyaalka ah. 2. *ld* **gufeyn**.

gufeysan¹ *f.mg1 (-smay, -santay; -smid)* Wax la gufeeyey noqosho. *ld* **cufaysan¹**.

gufeysan² *f.mg4 (-snaa, -snayd)* Wax guf loo yeelay ahaansho. *ld* **cufaysan²**.

gufeysmid *m.f.db eeg gufeyns*¹. *ld* **cufaysmid**.

gufeysnaan *m.f.dh eeg gufeysan². ld cufaysnaan, cufaysnaansho, gufeysnaansho.*
gufeysnaansho *m.ll/dh ld gufeysnaan.*
gufi *m.dh* 1. Jirrid xabaalan oo geed la jaray ka hartay. 2. Sabuul gallay oo mirihii laga finjilay.
gugac¹ *m.l ld guguc¹.*
gugac² *f.mg1 (-gcay, -gacday) ld guguc².*
gugcid *m.dh eeg guguc².*
guggumme *m.l* Balal godadka duddumooginka gala oo addimo leh. *ld gungume.*
guggundhaw *m.l* Koor hal carrab leh oo jalaqda ka weyn boodaantana ka yar oo geela loo xiro.
gugub *m.l* Cunto yar oo weelka lagu karinayo salkisa ku dhagenta; gubnood.
guguc¹ *m.l* Onkod. *ld gugac¹.*
guguc² *f.mg1 (-gcay, -guccday; -gci)* Onkod sameyn. *ld gugac².*
gugunto *m.dh* Guunto; orgeysguur.
guguntoo *f.mg3 (-ooday, -ootay)* Neef dheldig oo tabsan abaahi waayid.
guguntood *m.f.l eeg guguntoo.*
guhaad *m.dh* 1. Baxaalli; dabci. 2. Caro, xanaaq.
guhaadi *f.g2 (-iyay, -isay)* 1. Qof ka caraysiin. 2. Qof guubaabin.
guhaadin *m.f.dh eeg guhaadi. ld guhaadis.*
guhaadis *m.l ld guhaadin.*
guho *m.dh* 1. Foolxumo. 2. Laabad; goolad.
gujee *f.g2 (-eeyay, -eysay)* Gujo ku dhufasho (candho xoolaad). *ld guji.*
gujeyn *m.f.dh eeg gujee. ld gujeys, gujin, gujis (2).*
gujeys *m.l ld gujeyn.*
gujeysad *m.l ld gujeysasho.*
gujeysasho *m.f.dh eeg gujeyso. ld gujeysad, gujeysi.*
gujeysi *m.l* Guro awr hoosin u yeelasho. *ld gujeysasho.*
gujeysyo *f.mg3 (-stay, -satay)* 1. Neef caano yar, caano ka raadsasho. 2. Candho maran caano ka raadsasho
guji *f.g2 (-iyay, -isay) ld gujee.*
gujin *m.dh ld gujeyn.*
gujis *m.l (-syo, m.dh)* 1. Markab dagaal oo quusa. 2. *ld gujeyn.*
gujo *m.dh* Gacanta oo duuban oo xoog loogu dhufto candho neef irmaan si loo maalo.
gulaal¹ *m.l* 1. G. ah: awr aan doobbada soo ridi karin; goracyiil; doobbogoray. 2. G. ah: nin aan codkar ahayn. 3. *ld gulaalid.*

gulaal² *f.g1 (-aalay, -aashay)* Qodax, nabar iwm neef geel ah addin ka iimayn.
gulaalan¹ *f.mg1 (-lmay, -lantay; -lmi)* 1. Wax doobbo ka soo dhici weyday noqosho (awr). 2. Wax iin lug ku leh noqosho (neef geel).
gulaalan² *f.mg4 (-lnaa, -lnayd)* 1. Wax doobbo ka soo dhici weyday ahaansho (awr). 2. Wax iin lug ku leh ahaansho (neef geel).
gulaalid *m.f.dh eeg gulaal². ld gulaal¹ (3).*
gulaalmid *m.f.dh eeg gulaalan¹.*
gulaalnaan *m.f.dh eeg gulaalan. ld gulaalnaansho.*
gulaalnaansho *m.ll/dh ld gulaalnaan.*
gulaan *m.l* 1. Geedgaab caleemo dhanaan, daranta la bah ah, oo geelu daaqa. 2. Neef ama qof hagaas noqday oo korriimadii ka xumaatay.
gulfi *f.g1 (-iyay, -isay)* 1. Ciidan dagaal gelin. 2. Orod aan xawli lahayn ordid.
gulfid *m.f.dh eeg guluf². ld guluf¹ (3).*
gulfin *m.f.dh eeg gulfi. ld gulfis.*
gulfis *m.l ld gulfin.*
gulguladillaacsad *m.l ld gulguladillaacsasho.*
gulguladillaacsasho *m.f.dh eeg gulguladillaacsasho. ld gulguladillaacsad.*
gulguladillaacsoso *f.mg3 (-saday, -satay)* 1. Awr qoor ah doobbo soo ridid bilaabid. 2. Qof codkar ah noqosho.
gulgulo *m.dh* Xubinta awrku ka doobbiyo; doobbo.
gulguloo *f.mg3 (-ooday, -ootay)* Gulgulo soo ridid (awr).
gulgulood *m.f.l eeg gululguloo.*
guluc *m.dh* 1. Rogrogmadka isha guruxeeda. 2. Meel laabato ah; guho.
gulucsii *f.mg2 (-iiyay, -iisay)* Isha guruxeeda rogrogmasho.
guluciin *m.f.dh eeg gulucsii.*
guluf¹ *m.l* 1. Koox yar oo fardooley ah oo dagaal u jeedda. 2. Orod aan xawli ahayn oo waqtiga dhiillada iyo colaadda la sameeyo. 3. *ld gulfid.*
guluf² *f.mg1 (-lfay, -luftay; -lf)* 1. Koox yar oo fardooley ah dagaal aadid. 2. Orod aan xawli ahayn waqtii coolad iyo dhiillo jirto samayn.
gulukows *m.dh (kiim.)* Sonkor badankeeda laga helo dhirta iyo xayaanka. G.tu waa il ay tamar badan ka helaan noolayaashu. Sonkorta xilliga neefsashada waxa ku dhaca ogsidhayn taas oo soo saarta kaarboon laba ogsaydh leh, biyo iyo tamar. Dhirtu waxay ku heshaa g.ta habka footoosintasiska, waxaanay u keydsantaa istaarj ahaan,

xayaankaan waxay uga timaadaa dheefshiidka ku dhaca dhaysakaraydhyada iyo boolosakraydh-yada, waxaanay u keydsantaa staaj xayawaan ahaan.

gulukows burburin *m.db* (*baay*) Falgallo bayokiimikeed oo taxane ah, oo guluukowsta loo jejebiyo bayruufeyt iyada oo loo sii daynayo tamar loo isticmaali karo qaabka ATP.

gulungulcee *f.mg2* (-ceeyay, -ceysay) Biyo, mas iwm si dulundulco ah u socosho. *ld* **dulundulcee**.

gulungulceyn *m.f.db* *eeg* gulungulcee. *ld* **dulundulceyn**.

gulungulco *m.db* 1. Qaab gaaban oo kankoon san leh; kuusan; lucuuman. 2. Daruur cufan oo biyo sidda ama da'aysa. 3. *ld* **gulungulceyn**. *ld* **dulundulco**.

guluub *m.l* (-byo, *m.db*) Aalad yar, kuusan, if bixisa oo tooshashka iyo korontooyinka lagu xiro.

guluuluc¹ *m.l* 1. Hoos u qaadidda gabay ama hees, hoos loo qaado. 2. *ld* **guluulucid**.

guluuluc² *f.mg1* (-cay, -cday) Hees ama gabay hoos u qaadid.

guluulucid *m.f.db* *eeg* guluuluc². *ld* **guluuluc¹** (2).

guluus *m.l* (-syo, *m.db*) Shay xalleefsan oo sida badan dharka la xirto dacal looga tolo suu isugu xiro laba daraf; badhan. *ld* **guluus**.

gumaad¹ *m.l* 1. Baabi'inta wax la baabi'iyo. 2. *ld* **gumaadid**.

gumaad² *f.g1* (-aaday, -aatay) Wax baabi'in.

gumaadid *m.f.db* *eeg* gumaad². *ld* **gumaad¹** (2).

gumaar *m.l* (-rro, *m.db*) 1. Halka bisqintu ka baxdo oo xubnaha taranka ee dadka ka sarreysa. 2. (-rro, *m.db*) Dhaawac dab oo biskooday.

gumaa¹ *m.l* 1. Bir aan af ama caarad dhuubarlahayn. 2. *ld* **gumaaxid**.

gumaa² *f.g1* (-xay, -xdy) Bir wax aan af ama caarad dhuubarlahayn ka dhigid.

gumaa³an¹ *f.mg1* (-xmay, -xantay; -xmi) Wax gumaaxmay noqosho.

gumaa³an² *f.mg4* (-xnaa, -xnayd) Wax la gumaaxay ahaansho.

gumaa³id *m.f.db* *eeg* gumaax². *ld* **gumaax¹** (2).

gumaa³mid *m.f.db* *eeg* gumaaxan¹.

gumaa³naan *m.f.db* *eeg* gumaaxan². *ld* **gumaaxnaansho**.

gumaa³naansho *m.l/dh* *ld* **gumaaxnaan**.

gumac *m.l* *ld* **gumuc**.

gumar *m.l/dh* Geedgaab qodax, mayrax, xabag iyo miro leh oo ka mid ah dhirta daawada leh.

gumbur *m.l/dh* (-ro, *m.l*) Buur yar; kur.

gumburi *m.l* Dameer dibadeed ku nool gobollada Nugaal iyo Sanaag.

gumeysad *m.l ld* **gumeysasho**.

gumeysasho *m.f.db* *eeg* gumeyso. *ld* **gumeysad, gumeysi**.

gumeysi *m.l* 1. Hab dawladaa waaweyni kaga maroorsadaan dawladaa yaryar xorriyaddoda, dhaqaalahooda iwm. 2. *ld* **gumeysasho**.

gumeyso *f.g3* (-stay, -satay) Cid addoonsasho.

gumyeyste *m.l* (-tayaal, *m.l/dh*) Qof wax addoonsada.

gummaad *m.l* (-dyo, *m.db*) Cunto; gasiin.

gummud *m.l* (-dyo, *m.db*) 1. Dabo sigaar; haash. 2. Wax la jaray sida gacan iwm inta ka harta.

gumre *m.l ld* **gunre**.

gumuc *m.l* (-cyo, *m.db*) 1. Xabbad; rasaas. 2. Salka, fuuqa barta fargaddu ku dhacdo. *ld* **gumac**.

gumuux¹ *m.l ld* **gumuux¹**.

gumuux² *f.g1* (-xay, -xdy) *ld* **gumuux²**.

gumuuxan *f.mg4* (-xnaa, -xnayd) *ld* **gumuuxan**.

gumuuxid *m.dh* *ld* **gumuuxid**.

gumuuxnaan *m.dh* *ld* **gumuuxnaan**.

gumuuxnaansho *m.l/dh* *ld* **gumuuxnaan**.

gun *m.dh* 1. Dad tol yari lagu liido. 2. Dadweyne; tol. 3. Weel halka uu ka unkamo. 4. Jirridda geedka iwm.

gunaad *m.l* Nabar kor ka biskooday oo hoos ka jirran.

gunaadsan *f.mg4* (-naa, -nayd) Dhaawac wax hoos ka buka ahaansho.

gunaadsanaan *m.f.db* *eeg* gunaadsan. *ld* **gunaadsanaansho**.

gunaadsanaansho *m.l/dh* *ld* **gunaadsanaan**.

gunaanad¹ *m.l* 1. Dhammaystiridda wax la dhammaystiro. 2. *ld* **gunaanadid**.

gunaanad² *f.g1* (-day, -dday) 1. Qof dhimanaya quraan ku akhriyid. 2. Dood iwm dhammaystirid.

gunaanadan *f.mg4* (-dnaa, -dnayd) Wax la gunaanday ahaansho.

gunaanadid *m.f.db* *eeg* gunaanad². *ld* **gunaanad¹**.

gunaanadnaan *m.f.db* *eeg* gunaanadan. *ld* **gunaanadnaansho**.

gunaanadnaansho *m.l/dh* *ld* **gunaanad- naan**.

gunaanadseeg¹ *m.l* 1. Yaasimin la'aanta uu la kulmo qof dhintay. 2. *ld* **gunaanad- seegid**.

gunaanadseeg² <i>f.mg1 (-gay, -gtay)</i> Qof dhintay, gunaanad waayid.	gunno <i>m.dh</i> 1. Lacag la siiyo cid shaqo dheeraad ah qabatay. 2. Hanti yar oo cid loogu naxariisto ama lagu laaluusho. <i>ld guno.</i>
gunaanadseegid <i>m.f.dh eeg gunaanadseeg². ld gunaanadseeg¹ (2).</i>	guno <i>m.dh ld gunno.</i>
gunbur <i>m.dh (-ro, m.l) (juqr.)</i> Qayb yar oo dhulka dushiisa ka mid ah oo ka kacsan waxyaabaha hareeraeeda ah, kana joog hoosaysa buur.	gunray <i>m.l ld gunre.</i>
gundhaw <i>m.l</i> Cayayaan, salka hoose ka gooya geedka digirta iyo qaraha.	gunre <i>m.l</i> Geedquwaax qodax iyo xabag leh oo ka mid ah dhirta dawada. <i>ld gumre, gunray, gunro.</i>
gundhawr <i>m.l</i> 1. Bartamaha gaashaanka. 2. Xoogaa masaggo ah oo lagu reebo mooyaha marka wax lagu tumayo.	gunro <i>m.l ld gunre.</i>
gundhi¹ <i>m.l 1. ld gundhis.</i> Bir yar oo caarad dhuuban iyo gawl leh oo kabaha iwm lagu tolo. 2. <i>ld gundhin.</i>	gunrog¹ <i>m.l kh G. ah:</i> wadaan, jawaan iwm oo gudihiisa kor la mariyay.
gundhi² <i>fg2 (-iyay, -isay)</i> Xarig, madax iwm si tartib ah oo aan joogto ahayn u nuuxin.	gunrog² <i>f.g1 (-gay, -gtay)</i> Wadaan, jawaan, iwm gudihiisa kor soo marin.
gundhig¹ <i>m.l</i> Wax la biirinayo ama la tarminayo inta ugu horreysa oo laga bilaabo; saldhig; raasamaal.	gunrogan <i>f.mg4 (-gnaa, -gnayd)</i> Wax la gunrogey ahaansho.
gundhig² <i>f.g1 (-gay, -gtay)</i> Wax la biirinayo ama la tarminayo intooda ugu horreysa asaasid.	gunrogid <i>m.f.dh eeg gunrog².</i>
gundhigad <i>m.l ld gundhigasho.</i>	gunrognaan <i>m.dh eeg gunrogan.</i> <i>ld gunrognaansho.</i>
gundhigasho <i>m.f.dh eeg</i> gundhigo. <i>ld gundhigad.</i>	gunrognaansho <i>m.l/ld ld gunrognaan.</i>
gundhigid <i>m.f.dh eeg</i> gundhig ² .	guntamid <i>m.f.dh eeg</i> guntan ¹ .
gundhigo <i>f.g3 (-gtay, -gtay)</i> Wax la biirsanayo ama la taransanayo intii ugu horreysey billaabid.	guntan¹ <i>f.mg1 (-amay, -antay; -ami)</i> 1. Xarig iwm wax la guntay noqosho. 2. Dhiig iwm wax fariistay noqosho.
gundhin <i>m.f.dh eeg</i> gundhi ² . <i>ld gundhi¹ (2).</i>	guntan² <i>f.g/mg4 (-naa, -nayd)</i> 1. <i>(f.g)</i> Wax qaarka dambe maro uga xiran ahaansho. 2 <i>(f.mg)</i> Xarig iwm wax guntin leh ahaansho. 3. <i>(f.mg)</i> Dhiig iwm wax fadhiya ahaansho.
gundhis <i>m.l</i> Bir daab qori ah leh, afkana fantax ku leh oo wax lagu tolo.	guntanaan <i>m.f.dh eeg</i> guntan. <i>ld guntanaansho.</i>
gundho <i>m.dh</i> Asaas; gaw; sal.	guntanaansho <i>m.l/ld ld</i> guntanaan.
gungaar¹ <i>m.l ld gungaarid.</i>	guntane <i>m.l</i> Bayd faal oo manjaha ka ah labo, saddexda hogood oo kalana min hal.
gungaar² <i>f.mg1 (-ray, -rtay)</i> Ka g.: wax ka jibakeenid; ka salgaarid.	guntasho <i>m.f.dh eeg</i> gunto.
gungaarid <i>m.f.dh eeg</i> gungaar ² . <i>ld gungaar¹.</i>	gunti¹ <i>m.l</i> 1. Marada raggu hoos ka qaato labadeeda duub oo yaryar oo ay ku leedahay la simaadka labada fiiq oo miskaha. 2. Hab go'yaasha dharka raggu u xirto.
gungume <i>m.l ld guggume.</i>	gunti² <i>f.mg2 (-iyay, -isay)</i> U g.: cid maro hoos ugu xirid.
gungunnaaf <i>m.l</i> Oraho ama falal cid sameyso oo keeni kara iska hor imaad.	guntid <i>m.f.dh eeg</i> gunud ² .
gunjis <i>m.l (muus.)</i> Durbaan yar oo u eg midka la yiraahdo mokhoddon, waxaana loo adeegsadaa ciyaarta aw-daare.	guntiino <i>m.dh (-ooyin, m.l)</i> Maro ay haweenku xirtaan oo 4 yaardi ama ka badan ah.
gunnad <i>m.dh (-do, m.l)</i> Weel yar oo caw, dun iwm ka samaysan oo leh midabyo badan iyo aabbur waxyaabaha udgoon oo la shito lagu rito.	guntin <i>m.dh (-imo, m.l)</i> 1. <i>eeg</i> gunti. 2. In yar oo maro ama wax kale ah oo meel ku xiran. 3. Siriq.
gunnee <i>fg2 (-neeyay, -neysay)</i> 1. Cid gunno siin. 2. Caano sanka u saarid sac aan godlanayn oo la doonayo in la liso.	guntin-dareen <i>m.dh (-no ..., m.dh)</i> <i>(c.naf)</i> Nud dareenwade isku cufan oo ka kooban unugyo jidh iyo xidhiidhiyo dareen wade oo had iyo jeer ku xidhan kiish ka samaysan nudo isku xidhayaal. Lafdhabarleyda badankeeda guntinta dareenwade waxa laga helaa dibadda habdhiska darenwadka dhexe.
gunneyn <i>m.f.dh eeg</i> gunnee. <i>ld gunneys.</i>	
gunneys <i>m.l ld gunnayn.</i>	
gunnimo <i>m.dh</i> Gun ahaansho.	

Waxa ka reebban guntin dareenwadaha salka ah ee maskaxda.

gunto *f.g/mg3* (-taday, -tatay) 1. (*f.g*) Wax si loo xafido meel ku xirasho. 2. (*f.mg*) Maro sabarka ku xirasho. 3. (*f.mg*) U g.: hawl qabashadeeda isu diyaarin.

gunud¹ *m.dh* Meesha xarig ama laba ay isaga xirmaan.

gunud² *f.mg1* (-ntay, -nudday; -nti) Xarig iwm guntin u yeelid.

gunuuunuc¹ *m.l* Hadal hoos loo yiraahdo oo diidmo ku jirto. *ld* **dunuunuc¹**, **gunuuunus¹**, **gunuuus¹**.

gunuuunuc² *f.mg2* (-cay, -cday) Hadal diidmo ku jirto hoos u dhlhid. *ld* **dunuunuc²**, **gunuuunus²**, **gunuuus²**.

gunuuunucid *m.f.dh* *eeg* gunuuunuc². *ld* **dunuunucid**, **gunuuunsid**, **gunuuusid**.

gunuuunus¹ *m.l ld* **gunuuunuc¹**.

gunuuunus² *f.mg1* (-say, -stay) *ld* **gunuuunuc²**.

gunuuunusid *m.dh ld* **gunuuunucid**.

gunuuus¹ *m.l ld* **gunuuunuc¹**.

gunuuus² *f.mg1* (-say, -stay) *ld* **gunuuunuc²**.

gunuuusid *m.dh ld* **gunuuunucid**.

gur *f.g/mg1* (-ray, -rtay) 1. (*f.g*) Geedo, timo iwm jarid. 2. (*f.g*) Wax meel yiil ka qaadid. 3. (*f.g*) Cunto digsi ku jirta ka bixin. 4. (*f.g*) Miro geed ku yaal ka goyn. 5. (*f.g*) War qof ka jibbin. 6. (*f.mg*) *ld* **gur²**.

gup¹ *m.dh* 1. Gacanta bidix. 2. Gardarro.

gup² *f.mg1* (-ray, -rtay) 1. Neef irmaanaa candhadiisa caano ka idlaasho. 7. Ceel biyo lahaa dawrid. *ld* **gur²** (6).

guraabbaas¹ *m.l* 1. Hadal badan oo aan murti lahayn oo qof carraysani ku hadlo. 2. *ld* **guraabbaasid**.

guraabbaas² *f.mg1* (-say, -stay) Hadal badan oo aan murti lahayn oo caro ku jirto dhlhid.

guraabbaasid *m.f.dh* *eeg* guraabbaas². *ld* **guraabbaas¹** (2).

guraanti *m.dh* 1. Geri dheddig oo weyn. 2. *ld* **guraati**.

guraati *m.dh ld* **guraanti**.

gurad *m.l ld* **gurasho**.

guran *f.mg4* (-rnaa, -rnayd) 1. Wax aan caano lahayn ahaansho. 2. Wax aan biyo lahayn ahaansho. 3. Wax weekay ku jireen laga saaray ahaansho (cunno).

guran¹ *m.l* Geel aan irmaanayn; horweyn.

guran² *f.mg4* (-rnaa, -rnayd) Neef irmaan canihii ka dhamaasho.

guranyo *m.l* Geedka diirta marka uu laba dhegod dhaafio oo laanna uusan weli yeelan. *ld* **gureeyo**.

gurasho *m.f.dh* *eeg* guro². *ld* **gurad**.

gurayn *m.f.dh* *eeg* guree.

gurayo *m.dh* Naag aan nasiib wanaagsanayn.

gurbaan *m.l ld* **durbaan**.

gurbi *f.g2* (-iyay, -isay) Wax badan oo daadsan midba mar qaadid.

gurbin *m.f.dh* *eeg* gurbi.

gurbood *m.l.u* Dhallaan; carruur.

gurdamid *m.f.dh* *eeg* gurdan². *ld* **gurdan¹**.

gurdan¹ *m.l* 1. Sharqanta ka yeerta orodka fardaha iwm. 2. *ld* **gurdamid**.

gurdan² *f.mg1* (-amay, -antay; -ami) Fardo iwm gurdan samayn.

gurdanraac¹ *m.l.kh* G. ah: raacidda wax ordaya la raaco iyadoo aan la hubsan.

gurdanraac² *f.mg1* (-cay, -cday) Iyadoo aan la hubsan wax ordaya raacid.

gurdanraacid *m.f.dh* *eeg* gurdanraac².

gurdowalaaq *m.l* Orgi aan gaarin da'dii uu riyyaha ku rimin lahaa.

gurdowalaqaqnimo *m.dh* Gurdowalaaq ahaansho.

gure *m.l* (-rayaal, *m.l/dh*) 1. Qarsin. 2. Fandhaal.

guree *f.g2* (-reeyay, -reysay) Gaadiid guro u sameyn.

gureeyo *m.dh* Geedka digirta marka uu laba dhegod dhaafio laamana uusan weli yeelan.

gurey *m.l* Nin gacanta bidixda uga isticmaal badan gacanta midigt.

gureyo *m.dh* Naag gacanta bidixda uga isticmaal badan gacanta midigt.

gurgur *m.l.u* 1. Aqal Soomaaliga inta aan qoriga iyo rarada ahayn. 2. Awr hayin.

gurgurshaa *m.l* Rati xoog leh, hayin ah oo gurgurka iyo maxasta la saaro. *ld* **gurgurshe**.

gurgurshe *m.l ld* **gurgurshaa**.

guruurad¹ *m.l ld* **guruurasho**.

guruurad² *m.l.kh* G. ah: ilmo marxaladdii fadhiiga iyo istaagga u dhexeeya oo jilbaha iyo labada gacmood ku socda.

guruurasho *m.f.dh* *eeg* gurguuro. *ld* **guruurad**.

guruuro *f.g3* (-rtay, -ratay) Gacmaha iyo lowyaha ku socosho (qof).

gurgurerto *m.dh.u* Cudur ummulaha ilmagaleenka kaga dhaca labada toddobaad oo u horreysa dhalmada.

guri¹ *m.l* (-ryo, *m.l*) 1. Hooy; aqal. 2. G. ah: nafley heshay difaac ka celiya waxyeellada cudur horay ugu dhacay.

guri² *f.g2* (-iyay, -isay) 1. Nafley irmaan, maalid iyo nuugid ka dhaafid. 2. La g.: cid xumo wadda la sii wadid, si loo tuso waxyeelladeeda.

guricas *m.l* Xero la degganaa oo markaas laga guurey.

gurid *m.f.db eeg* gur. *ld gurniin.*

gurid *m.f.db eeg* gur². *ld gurniin.*

guridambays *m.l* Carruur isku hooyo ah kan ugu dambeeya.

guridambaysnimo *m.db* Guridambays ahaansho.

guriggal¹ *m.l ld* guriggalid.

guriggal² *f.mg1* (-alay, -ashay; -geli) Laba qof oo isguursaday markii ugu horraysay si rasmi ah guri u wada gelid.

guriggee *f.g2* (-geeyay, -geysay) Aroos aqalgeyn.

guriggelid *m.f.db eeg* guriggal². *ld guriggal¹.*

guriggeyn *m.f.db eeg* guriggee.

gurijoog *m.db.u* 1. Haweeney aqalkeeda ka shaqaysa oo aan shaqo kale lahayn. 2. Xayaanka dadka la nool, sida bisadda eeyga iwm.

guri-kuhar *m.l.u* (-ryo, *m.db*) Dad iyo duunyo inta jilicsan oo aan ka fogaan karin guriga hareerahiisa.

gurin *m.f.db eeg* guri².

gu'rin *m.l.kh* Neef dheddig oo gu'ga uurowday.

gurisamaad *m.l* Degaan barwaqo iyo nabad leh.

guriyoobid *m.f.db eeg* guriyow².

guriyow¹ *m.l.kh* G. ah: cudur guri noqday (nafley).

guriyow² *f.g1* (-oobay, -oowday; -oobi) Nafley cudur guri ka noqosh.

gurmadi *m.l* (-yo, *m.db*) 1. G. ah: gargaar degdeg ah oo cid loo fidyo. 2. G.ka booliska: koox ka mid ah booliska oo heegan u ah meeshii ay rabsho ka dhacdo. 3. Tababar ciidameed oo waajib ku ah dhallinta qaangaarka ah ee dal u dhashay. 4. *ld gurmasho.*

gurmaggio'an *f.mg4* ('naa, '-nayd) Wax salka laga jaray ahaansho.

gurmaggio'naan *m.f.db eeg* gurmaggio'an. *ld gurmaggio'naansho.*

gurmaggio naansho *m.l/db ld* gurmaggio'naan.

gurmaggoo *f.g2* (-ooyay, -ooysay) Geed iwm salka ka goyn.

gurmaggoyn *m.f.db eeg* gurmaggoo.

gurmasho *m.f.db eeg* gurmo. *ld gurmadi* (4).

gurmo *f.mg3* (-maday, -matay) Cid gargaar degdeg ah u fidin.

gurnaan *m.f.db eeg* guran. *ld gurnaansho.*

gurnaan *m.f.db eeg* guran². *ld gurnaansho.*

gurnaansho *m.l/db ld* gurnaan.

gurnaansho *m.l/db ld* gurnaan.

gurniin *m.l ld* gurid.

gurniin *m.l ld* gurid.

guro¹ *m.db* 1. Meel godan oo gaadiid raran dushiisa laga sameeyo oo la saaro carruur, maqal iwm. 2. Rako.

guro² *f.g/mg3* (-rtay, -ratay) 1. (*f.g*) Wax meel yaal ka qaadasho. 2. (*f.g*) Miro geed ka goosasho. 3. (*f.g*) Cunto iwm weel ka baxsasho. 4. (*f.mg*) Kala g.: wax lagu tartamayey kala badin waayid. 5. (*f.mg*) Kala g.: waxyaalo isku dhix jiray kala saarid. 6. (*f.mg*) Kala g.: col is-hor fadhiya dib u kala qaadasho. 7. (*f.mg*) La g.: hadallo qadaf ah isdhahaafasho. 8. (*f.mg*) Dib u g.: si tartiib ah xeeladi ku jirto gadaal ugu noqosh.

gurood *m.l* (-dyo, *m.db*) Wadda yar; wadiiqo; diqdqi.

gurrac *m.l* Qallooc; dabcixumo.

gurrac² *f.g1* (-cay, -cday) Wax qalloocin.

gurracan¹ *f.g1* (-cmay, -cantay; -cmi) Wax la gurracay noqosh.

gurracan² *f.mg4* (-cnaa, -cnayd) Wax la gurracay ahaansho.

gurracmid *m.f.db eeg* gurracan¹.

gurracnaan *m.f.db* eeg gurracan². *ld gurracnaansho.*

gurracnaansho *m.l/db ld* gurracnaan.

gurran *f.mg4* (-naa, -nayd) Qof adeegsiga gacanta bidix ku badsada ahaansho.

gurranaan *m.f.db eeg* gurran. *ld gurra-naansho.*

gurranaan *m.l/db ld* gurranaan.

gurrraysan *f.mg4* (-snaa, -snayd) Ilmo yar wax niyadda laga dilay ahaansho.

gurrraysnaan *m.f.db* eeg gurrraysan. *ld gurrraysnaansho.*

gurrraysnaansho *m.l/db ld* gurrraysnaan.

gurree *f.g2* (-reeyay, -reysay) Ilmo yar niyadda laga dilay ahaansho.

gurreyn *m.f.db eeg* gurree.

gurricid *m.f.db eeg* gurrac².

gurro *m.db* Dhibaatada niyadda ka gaarta ilmo ay korisay naag aabbihii qabo.

gursasho *m.f.db eeg* gurso.

gurso *f.g3* (-saday, -satay) Dheri dab saaran, dhul iwm dareere dhuuqid.

gurub *m.l.kh* G. ah: digir yar oo ku harta beer la gurtay.

gurubsad *m.l ld* gurubsasho.

gurubsasho *m.f.db eeg* gurubso. *ld gurub-* sad, gurubsi.

gurubsi *m.l ld* gurubsasho.

gurubso *f.g3* (-saday, -satay) Wax meel daadsan mid mid u qaadasho.

guruddambays *m.l (-syo, m.dh)* Wil amabar hooyo ku dhalmaddeysay oo wax ay dhasho ugu dampbaysa. *ld garuddambays.*

guruf *m.dh* Qolofta qaraha marka buruqda laga cuno.

gurumo *m.dh.kh* G. ah: ri' geeso gaagaaban.

guruurctamid *m.f.dh eeg* guruuructan.

guruuructan *f.mg1 (-amay, -antay; -ami)* Gunuunuc is waydaarasho.

gurux *m.l* 1. Isha inteeda kuusan ee baararka ka hooseysa. 2. Dhaqdhaqaqa isha.

gurxad *m.l ld gurxasho.*

gurxamid *m.f.dh eeg* gurxan².

gurxan¹ *m.l* Cod gaar ah oo nafleyda qaarkeed samayso oo badanaa ku lug leh guhaad ama wax doon (libaax, ey, iwm).

gurxan² *f.mg1 (-amay, -antay; -ami)* Gurxan samayn.

gurxasho *m.f.dh eeg* gurxo. *ld gurxad.*

gurxo *f.mg3 (-xaday, -xatay)* Sal ku socoshoo (curyaan).

guryamid *m.f.dh eeg* guryan². *ld duryamid.*

guryan¹ *m.l* Hadal badan oo aan murti lahayn. *ld duryan¹.*

guryan² *f.mg1 (-amay, -antay; -ami)* Hadal badan oo aan murti lahayn dabeebasho. *ld duryan².*

guryannoqo *f.mg3 (-qday, -qotay)* Xero laga soo guurey u noqosho (xolo).

guryannoqod *m.l ld guryannoqosh.*

guryonnoqosho *m.f.dh eeg* guryannoqo. *ld guryannoqod.*

gus *m.l (-sas, m.)* Xubinta taranka ee ragga.

gusoore *m.l* 1. Bartamaha guga. 2. Bar-waaqo. *ld gu'soore.*

gu'soore *m.l ld gusoore.*

guubaabi *f.g2 (-iyay, -isay)* Cid inay wax kuttallaabsato ku boorin.

guubaabin *m.f.dh eeg* guubaabi. *ld guu-baabo.*

guubaabo *m.dh* Hadal loo jeediyo cid la rabo inay arrin ku tallaabsato. *ld guubaabin.*

guube *m.l* Xuub weyn xab ka buuxo oo ka soohorreeya ilmaha dhalashadiisa (geel). *ld gube.*

guubi *f.mg2 (-iyay, -isay)* Hal dhalaysa guube keenid.

guubin *m.f.dh eeg* guubi. *ld guubis.*

guubis *m.l ld guumis.*

guud *m.l* 1. Aan gaar ahayn. 2. Timaha dheer oo fardaha iwm surkooda, dhinaca kore, ku yaal. 3. Timaha weyn oo madaxa oo dadka deysto. 4. Wax kor u dheer, madaxa ugu korreya; kore; sare; baar.

guudaamid *m.f.dh eeg* guudan².

guudaan¹ *m.l* Nooc cudur ka mid ah cudurrada geelaha oo geeri leh.

guudaan² *f.mg1 (-amay, -antay; -ami)* Geel guudaan haya ahaansho.

guudadley *m.dh* Qof dumar ah oo guudad leh.

guudey *m.dh* Sagarada weyn ee dheddig.

guudfuul¹ *m.l ld* **guudfuulid.**

guudfuul² *f.g1 (-uulay, -uushay)* Xakame la'aan fuliid (faras).

guudfuulid *m.f.dh eeg* guudfuul². *ld guudfuul¹.*

guudlihi *m.dh* Magac guud oo ay wadaagaanahaweenka iyo farduhu.

guudmar¹ *m.l ld* **guudmarid.**

guudmar² *f.g1 (-ray, -rtay)* Hadal duuban oo kormar ah ku hadlid.

guudmarid *m.f.dh eeg* guudmar². *ld guudmar¹.*

guugguule *m.l* Shimbir cidiisu "guu-guu" tahay; dhoor buu leeyahay; hud'hud.

guul¹ *m.l* 1. Xoolo aroor ah oo ka dhaxay xeradoodii. 2. *ld guulid.*

guul² *m.dh (-lo, m.)* Dagaalka ama tartanka oo lagu adkaado; lib; libin; liibaan.

guul³ *f.g/mg1 (-uulay, -uushay)* 1. (*f.g*) Cid haddadid. 2. (*f.mg*) Xoolo aroor ama wabax ah meel ceelka u dhow habeen u hoyasho. 3. (*f.mg*) Xoolo iwm dhaan isugu keenid. Tus. "Geelii wuxuu isugu guulmay gasada".

guulaamee *f.mg2 (-meeyay, -meysay)* Daruuro badan oo biyeysan cirka heehaabid.

guulaameyn *m.f.dh eeg* guulaamee.

guulaamo *m.dh* 1. Daruuro waaweyn oo biyeysan, madow oo cirka maaxa. 2. Qiip si xoog leh isu qabsady. *ld guuleeto.*

guulalloobid *m.f.dh eeg* guulallow².

guulallow¹ *m.l* Welwel iyo cabsi ku dhashaqofka marka uu ka baqayo dhibaato ku soofool leh.

guulallow² *f.mg1 (-oobay, -owday; -oobi)* Dhibaato ku soofool leh awgeed welwel iyo cabsi dareemid.

guulallowsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax guulallow hayo ahaansho (qof).

guulallowsanaan *m.f.dh eeg* guulallowsan. *ld gulallowsanaansho.*

guulallowsanaansho *m.l/dh* *ld guulallowsanaansho.*

guulan *f.mg1 (-lmay, -lantay; -lmi)* Wax isu ururay oo gadaal u gurtay noqosho.

guulato *m.dh (-ooyin, m.)* Naag aan sarriig lahayn oo martidu ku soofool dhiirran aqalkeeda.

guuldarraysad *m.l ld guuldarraysasho.*

guuldarraysasho <i>m.f.db eeg</i> guuldarrayso. <i>ld</i> guudarraysad, guuldarraysi .	guur ² <i>f.mg1</i> (-ray, -rtay) Reer meel uu degganaa ka guurid, ayadoo uu meel kale degayo.
guuldarraysi <i>m.l ld</i> guuldarraysasho .	guurarraac <i>m.l</i> Bahal wahmi ah oo carruurta lagu cabsiyo. <i>ld</i> reerguure-raac .
guuldarroysyo <i>f.mg3</i> (-stay, -satay) Guuldarro la kulmid.	guurasocod <i>m.l</i> Socodka habeenkii la socdo; dheelmad.
guuldarro <i>m.db</i> Ku fashilmidda dagaal, tartan iwm lagu fashilmo.	guurayn <i>m.f.db eeg</i> guuree. <i>ld</i> guurays , guureggelid.
guuleeto <i>m.db</i> (-ooyin, <i>m.l</i>) <i>ld</i> guulaamo .	guurays <i>m.l ld</i> guurayn .
guuleysad <i>m.l ld</i> guuleysasho .	guuraysii <i>f.g2</i> (-iiyay, -iisay) Nafley habeen wadid. <i>ld</i> guureggeli .
guuleysasho <i>m.f.db eeg</i> guulayso. <i>ld</i> guuleysad , guuleysi.	guuraysiin <i>m.f.db eeg</i> guuraysii. <i>ld</i> guureggelin .
guuleysi <i>m.l ld</i> guuleysasho .	guurdoon <i>m.l.kh</i> 1. Qof in uu guursado diyaar u ah. 2. Qof gaaray da'dii lagu guursan lahaa.
guuleyso <i>f.mg3</i> (-stay, -satay) Lib helid.	guure <i>m.l</i> Socodka habeenkii la socdo. <i>ld</i> guureggal ¹ .
guuli <i>f.g2</i> (-iyay, -isay) Xoolo aroor ama wabax ah meel aan xeradeeda ahayn habeyn ku hoyn.	guuree <i>f.mg2</i> (-reeyay, -raysay) Habeen socosh. <i>ld</i> guureggal ² .
guulid <i>m.f.db eeg</i> guul ³ . <i>ld</i> guul ¹ (2).	guureggal ¹ <i>m.l ld</i> guure .
guulin <i>m.f.db eeg</i> guuli. <i>ld</i> guulis .	guureggal ² <i>f.mg1</i> (-lay, -shay) <i>ld</i> guuree .
guulis <i>m.l ld</i> guulin .	guureggeli <i>f.g2</i> (-iyay, -isay) <i>ld</i> guuraysii .
guulle <i>m.l llaah</i> ; Eebbe.	guureggelid <i>m.db la</i> guurayn .
guulmid <i>m.f.db eeg</i> guulan.	guureggelin <i>m.db ld</i> guuraysiin .
guulwade <i>m.l</i> (-dayaal, <i>m.l</i>) Mid ka mid ah ciadamada maleesiyyada ummadda.	guurgal <i>m.l.kh</i> Gabar gaartay da'dii ay guri iyo nin ku hanan lahayd.
guumeys ¹ <i>m.l</i> Nin da' weyn oo aan weli guursan.	guuri <i>f.g/mg2</i> (-iyay, -isay) 1. (<i>f.g</i>) Aroos gelbin. 2. (<i>f.g</i>) Qoraal meel kala ku naqlid. 3. (<i>f.mg</i>) U g.: wiil ama gabar u aroosin.
guumeys ² <i>m.l/db</i> Shimbir ka mid ah shimbiraha habeenkii ugaarsada oo leh madax ballaaran iyo indho waaweyn oo baaal adagi ku xariiranyihii.	guurid <i>m.f.db eeg</i> guur ² . <i>ld</i> guuris ² .
guumeys ³ <i>m.db</i> Gabar innanno ku weynaatay oo aan la guursan.	guurin <i>m.f.db eeg</i> guuri. <i>ld</i> guuris ¹ .
guumeysobid <i>m.f.db eeg</i> guumeysow.	guuris ¹ <i>m.l ld</i> guurin .
guumeysow <i>f.mg1</i> (-oobay, -owday; -oobi) Gummeys noqosho (haweenay).	guuris ² <i>m.db ld</i> guurid .
guumis <i>m.l</i> (-syo, <i>m.db</i>) Rati qaalin ugubi ku curatay. <i>ld</i> guubis .	guuroobid <i>m.f.db eeg</i> guurow ² .
guun <i>m.l/db.kh</i> Qof fil weyn oo aan da'du ka muuqan.	guurow ¹ <i>m.l</i> Qayb ka mid ah maansada oo gabayga la miisaan ah.
guunguun <i>m.l</i> (-nno, <i>m.db</i>) Biito; nooc ciyaar caruureed.	guurow ² <i>f.mg1</i> (-oobay, -owday; -oobi) Guurow tirin.
guunso <i>m.db</i> Surta inteeda adag; gaws.	guurre <i>m.l</i> Orod gaaban; rucle.
guunto <i>m.db.kh</i> G. ah: neef dheddig oo wax rimiya waayey.	guurree <i>f.g/mg2</i> (-reeyay, -reysay) 1. (<i>f.g</i>) Cid hagardaamayn. 2. (<i>f.mg</i>) Rucleyn (orod).
guunttoo <i>f.mg3</i> (-ooday, -ootay) Neef dheddig, lab orgeeya waayid. <i>ld</i> guuntow .	guurreyn <i>m.f.db eeg</i> guurree.
guuntoobid <i>m.db ld</i> guuntood .	guurro <i>m.db</i> Hagardaamo; luggooyo.
guuntood <i>m.f.l eeg</i> guuntoo. <i>ld</i> guuntoobid .	guursad <i>m.l ld</i> guursasho .
guuntow <i>f.mg1</i> (-oobay, -owday; -oobi) <i>ld</i> guuntoo.	guursasho <i>m.f.db</i> guurso. <i>ld</i> guursad, guursi .
guunyo <i>m.db ld</i> guuyo .	guursi <i>m.l ld</i> guursasho .
guur ¹ <i>m.l</i> 1. Xiriir mideynaya nin iyo naag ayadoo wada noolaanshahooda lagu saleynayo heshiis sharchiyeysan oo dammaanad u ah xaas inuu unkamo. 2. Meel la degganaa ka tegid (cid, reer, dad).	guursimo <i>m.db.kh</i> G. ah: naag ku jirta ayaamihii hore ee guurka.
	guurso <i>f.g3</i> (-saday, -satay) 1. Naag ama nin xiriir guur cid la samaysasho. 2. Qoraal meel ku qoran meel kale ku naqilasho.
	guurti <i>m.db</i> (-iyo, <i>m.l</i>) Guiddi; ikhyaar; duqow.

guurto *m.db* 1. Hantida qaybaheeda la rari karo, sida xoolaha nool. 2. G. ah: reer miyi xoolo dhaqato ah oo hadba meeshii deegaan leh u guura.

guuto *m.db.u* (-ooyin, *m.l*) 1. Qaybaha ciidamadu u qaybsanyihiin mid ka mid ah oo gaasna ka yar, ururna ka badan. 2. Dad badan oo wadajira.

guux¹ *m.l* 1. Cod weyn oo cunaha awr, goray iwm ka soo baxa. 2. Codka matoorrada. 3. Cudur geela cunaha ka barariya. 4. *ld* **guuxid**.

guux² *f.mg1* (-xay, -xday) 1. Cod weyn sameyn (awr, goray iwm). 2. Matoor cod samayn. 3. U g.: wax u riyaaqid.

guuxaweyn *m.db* Qoorta geela inteeda hoose.

guuxid *m.f.db eeg* guux². *ld* **guux¹** (4).

guuxo *m.db* Cune; doobbo.

guuyo *m.db* 1. Maal, xoolo. 2. Nooc sagaarada ka mid ah. 3. Nafley gaaban oo tabar yar. *ld* **guunyo**.

guwaaniin *m.l* (*baay.*) Mid ka mid ah kuwa ugu muhiimsan beysaska nukliyootaydhada iyo asiidh bu'eedyada DNA iyo RNA. Wawa laga soo dhiraan dhirriyey buurin.

guxud *m.l ld* **goxod**.

guxuman *f.mg4* (-naa, -nayd) *ld* **gamuuxan**.

guxuumid *m.db* *ld* **gamuuxid**.

guxuumnaan *m.db* *ld* **gamuuxanaan**.

guxuumnaansho *m.l/db* *ld* **gamuuxnaan**.

guxuun¹ *m.l ld* **gamuux¹**.

guxuun² *f.g1* (-uumay, -uuntay) *ld* **gamuux²**.

guxuushaa *m.l* Nin aad u da' weyn.

gu'yaal jire *m.l* (-rayaal, *m.l/db*) Dhir jiri karta ama noolaan karta sannada badan oo dhali karta ama aan dhalin sannadka hore.